રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) કે આંસૂ

પ્રકાશક

નુરાની કુતુબખાના

મુ.પો. છાપી, જિ. બનાસકાંઠા, પીન - ૩૮૫૨૧૦

ફોન નં. : (૦૨૭૩૯) ૨૭૦૧૧૨

રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) કે આંસૂ

ઔર

સીરત પર એક ઝલક

❁ મુસન્નિફ ❁

હઝરત મૌલાના અબ્દુલ ગની તારિક સાહબ

ફાઝિલે જામિઆ અશરફિયા લાહોર

★ લિપ્યાંતર ★

(મૌલવી) સુલેમાન મજાદરી

પ્રકાશક

નુરાની કુતુબખાના

છાપી :– ૩૮૫૨૧૦

જિ. બનાસકાંઠા.

ફેહરિસ્તે મઝામીન રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) કે આંસૂ

મઝમૂન	સફા

મઝમૂન	સફા

મઝમૂન	સફા

ફેહરિસ્તે મઝામીન

સીરત પર એક ઝલક

મઝમૂન	સફ્હા

મઝમૂન	સફ્હા

મઝમૂન	સફા

મઝમૂન	સફ્હા

તકરીઝ

બહરૂલ ઉલૂમ હઝરત મૌલાના નિઅ્મતુલ્લાહ સાહબ આ'ઝમી

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ

અલ્હમ્દુલિલ્લાહિ વ કફા વ સલામુન્ અલા
ઈબાદિહિલ્લઝીનસ્તફા

અમ્મા બા'દ ! કુર્આને કરીમને હઝરત મુહમ્મદ મુસ્તફા (સ.અ.વ.) કી બેઅષતકે મકાસિદમેં સરાહતન ચાર ચીઝેં ઝિકર કી હૈં.

(૧) તિલાવત

(૨) તા'લીમે કિતાબ

(૩) તા'લીમે હિકમત

(૪) તઝકિયહ

ઈર્શાદે બારી હૈ **હુવલ્લઝી બઅષ ફીલઉમ્મિય્યીન રસૂલમ્ મિન્હુમ યત્લૂ અલૈહિમ્ આયાતિહી વયુઝક્કીહિમ્ વયુઅલ્લિમુ હુમુલ્કિતાબ વલ્હિકમત વઈન્ કાનૂ મિન્કબ્લુ લફી ઝલાલિમ્મુબીન.** (સૂરએ જુમ્અહ)

દુન્યાકો જિસ તરહ આપને નયા આસ્માની સહીફા ઔર નયા ઈલ્મ ઔર નઈ હિકમત અતા કી, ઈસી તરહ નયે અખ્લાક, નયે જઝબાત ઔર કૈફિયત, નયા શૌકે આખિરત, નઈ મુહબ્બત ઔર ઉલ્ફત, હુસ્ને સુલૂક, હમદર્દી ઔર મુવાસાત (ગમખ્વારી), નયા ખૌફ ઔર ખશિય્યત, તૌબા ઔર ઈનાબત

(આજિઝી), ઝૌકે ઈબાદત ઔર દુઆ ઔર તઝર્રુઅ (આજિઝી) કી દૌલતભી અતા ફરમાઈ.

ઈમાનકે બા'દ ઈન્સાનકી ઝિન્દગીકો ફ્લાહકે મકામ તક પહોંચાનેમેં સબસે બળા સબબ અલ્લાહ તઆલાકે ખૌફ ઔર ખશિય્યત ઔર આખિરતકી ફિકરકા હૈ, ઈસ લિયે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને અપની ઉમ્મતમેં ઉસ્કો પૈદા કરનેકી ખાસ કોશિશ ફરમાઈ, ખૌફે ખુદા ઔર ફિકરે આખિરતકે ફવાઈદ ઔર ફઝાઈલ બયાન કરકે કહરો જલાલ ઔર આખિરતકે ઉન સખ્ત અહવાલકો યાદ દિલાકે જિસ્કી યાદસે દિલોંમેં યે કૈફિયત પૈદા હો. – ઝિન્દગી કે લિયે ઝિન્દગી શર્ત હૈ, યહાં દિયે સે દિયા જલ્તા હૈ, સહાબએ કિરામ (રદિ.) મેં અકાઈદ ઔર આ'માલકે સાથ જો આ'લા ઝૌક ઔર ગેહરે દીની જઝબાત ઔર કૈફિયતેં જો હમેં નઝર આતી હૈં વો તન્હા કિતાબુલ્લાહકી તિલાવતકા નતીજા નહીં, બલ્કે ઉસ્મેં રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કી કામિલ તરીન ઔર મુઅસ્સિર તરીન ઝિન્દગીકાભી દખલ હૈ જો રાત દિન ઉન્કે સામને રેહતી થી. દીન કિસી ખુશ્ક અખ્લાકી ઝાબ્તા ઔર કાનૂની મજ્મૂએકા નામ નહીં, વો જઝબાત ઔર વાકિઆત ઔર અમલી મિસાલોં કે બગૈર ઝિન્દા નહીં રેહ સકતા હૈ.

ઉમ્મતમેં અકાઈદ ઔર અહકામહીમેં સિર્ફ તવારુસકા સિલસિલા જારી નહીં રહા, બલ્કે ઉમ્મતકો અપને હર દૌરમેં વો રૂહાની ઔર ઝૌકી ઈમાનભી મીરાસમેં મિલતા રહા, જો સહાબએ કિરામ (રદિ.) કો આપકી સોહબતસે બરાહે રાસ્ત હાસિલ હુવા થા. ઉન જઝબાત ઔર વાકિઆત ઔર અમલી મિસાલોંકા સબસે બેહતર ઔર મુસ્તનદ મજ્મૂઆ તો વોં હૈ,

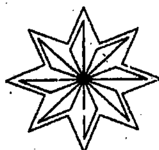
જો ખૂદ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કી ઝાતસે મુતઅલ્લિક હો. ઉન્કી ઝિન્દગીસે માખૂઝ (લિયા હુવા) હો. ઉસ્કે બા'દ ફિર જો સહાબએ કિરામ (રદિ.) કી ઝાત ઔર ઉન્કી ઝિન્દગીસે મુતઅલ્લિક હો, ફિર ઔલિયેં અલ્લાહ ઔર સુલહાએ ઉમ્મતકી ઝાતો ઝિન્દગીસે માખૂઝ હો.

જનાબ મૌલાના અબ્દુલ ગની તારિક સાહબને સીરતે તય્યિબહ સહાબએ કિરામ (રદિ.) ઔલિયાએ ઈઝામકે ખૌફે ખુદા ઔર ફિક્રે આખિરતકે વાકિઆતકો તરતીબ દિયા, જિસ્કે પઢ્હનેસે દિલમેં ગરમી ખૌફ ઔર ખશિય્યત ઔર ફિક્રે આખિરત પૈદા હોતી હૈ.

અલ્લાહ તઆલા જઝાએ ખૈર અતા ફરમાએ, જનાબ મૌલવી અસ્અદ વાજિદી માલિક ઝમઝમ બુક ડીપોકો જિન્હેં બારગાહે ઈલાહીસે પાકીઝા ઝૌક મિલા હુવા હૈ. મૌસૂફને અબતક જિતનીભી કિતાબેં શાએઅ કી હૈં, વો શરીઅતે ઈસ્લામિય્યહકે ફૈલાનેમેં બેહદ મુફીદ સાબિત હુઈ હૈં. ઈસ કિતાબકી તબાઅત ઉન્હી જઝબાતકે પૈશે નઝર મૌસૂફને અપને બુક ડીપોસે કી હૈ. ઉર્દૂ જાનનેવાલે તબ્કાકે લિયે એહસાને અઝીમ હૈ.

દુઆ હૈ કે અલ્લાહ તઆલા હર તરહ કામિયાબ ઔર બામુરાદ ફરમાએ, આમીન !

(મૌલાના) નિઅ્મતુલ્લાહ આ'ઝમી

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા ઉમ્મતકે લિયે આંસૂ બહાના

હઝરત ઇબ્ને ઉમર (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને યે આયત તિલાવત ફરમાઈ, **રબ્બિ ઈન્નહુન્ન અઝ્લલ્ન કષીરમ્ મિનન્નાસ.** (અલ આયહ)

તર્જુમા :– અય પરવરદિગાર ! ઉન બુતોંને બહોત લોગોંકો ગુમરાહ કર દિયા, ફિર જો શખ્સ મેરે રાસ્તે પર ચલેગા વો તો મેરા હૈ, ઔર જો શખ્સ મેરા કેહના ન માને, સો આપ બહોત મઆફ કરનેવાલે ઔર બહોત રહમ કરનેવાલે હૈં. ફિર આપને યે આયત તિલાવત કી, **ઈન્ તુઅઝ્ઝિબ્હુમ્ ફઈન્નહુમ્ ઇબાદુક વ ઈન્ તગ્ફિર્ લહુમ્ ફઈન્નક અન્તલ્ અઝીઝુલ્હકીમ.**

તર્જુમા :– અગર આપ ઉન્કો સઝા દેં તો યે આપકે બન્દે હૈં, ઔર અગર આપ ઉન્કો મઆફ ફરમા દેં તો આપ ઝબરદસ્ત હૈં હિકમતવાલે હૈં.

ઉસ્કે બા'દ આપ (સ.અ.વ.) ને અપને દોનૂં હાથ ઉઠાએ ફિર ફરમાયા, **અલ્લાહુમ્મ ઉમ્મતી, અલ્લાહુમ્મ ઉમ્મતી, અલ્લાહુમ્મ ઉમ્મતી.** અય અલ્લાહ ! મેરી ઉમ્મત, અય અલ્લાહ ! મેરી ઉમ્મત, અય અલ્લાહ ! મેરી ઉમ્મત. યે કેહતે હુએ રોને લગે.

અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા, અય જિબ્રઈલ (અલૈ.) ! મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) કી તરફ જાઓ ઔર ઉનસે પૂછો કે તુમ્હેં

ક્યા ચીઝ રૂલા રહી હૈ ? (હાલાં કે અલ્લાહ તઆલા જાનતે હૈં તો જિબ્રઈલ (અલૈ.) આપ (સ.અ.વ.) કે પાસ આએ ઔર જો કુછ આપ (સ.અ.વ.) ને ઉમ્મતકે બારેમેં ફરમાયા, જિબ્રઈલને બારગાહે રબ્બુલ જલાલમેં અર્ઝ કર દિયા, તો અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા, અય જિબ્રઈલ (અલૈ.) ! મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) કે પાસ જાઓ ઔર ઉનસે કહો, બેશક મૈં તુમકો તુમહારી ઉમ્મતકે બારેમેં રાઝી કર દૂંગા, ઔર તુમકો રંજીદા ન હોને દૂંગા.

(ઈબ્ને વહબ, તફસીર ઈબ્ને કષીર : જિ.–૨, સ.–૫૪૦)

દૂસરા વાકિઆ :– નબીએ અકરમ (સ.અ.વ.) એક મરતબા તમામ રાત રોતે રહે, ઔર સુબ્હ તક નમાઝમેં યે આયત તિલાવત ફરમતે રહે, ઈન્ તુઅઝ્ઝિબ્હુમ્ **ફઈન્નહુમ્ ઈબાદુક વ ઈન્ તગ્ફિર્ લહુમ્ ફઈન્નક અન્તલ્ અઝીઝુલ્ હકીમ.**' અય અલ્લાહ ! અગર આપ ઉન્કો સઝા દેં જબ ભી આપ મુખ્તાર હૈં કે યે આપકે બન્દે હૈં ઔર આપ માલિક. ઔર માલિકકો હક હૈ કે બંદોંકો જરાઈમ (ગુનાહોં) પર સઝા દે, ઔર અગર આપ ઉન્કો મઆફ ફરમા દેં તો ભી આપ મુખ્તાર હૈં કે આપ ઝબરદસ્ત કુદરતવાલે હૈં તો મઆફી પર ભી કુદરત હૈ, ઔર હિકમતવાલે હૈં તો મઆફી ભી હિકમતકે મુવાફિક હોગી. (ફઝાઈલે આ'માલ સ.–૨૯)

સય્યિદુલ અંબિયા સલલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમકા ઉમ્મતકે લિયે તમામ રાત આંસૂ બહાના ઈન્તિહાઈ શફકતકી વજહસે થા, વરના આપ (સ.અ.વ.) તો અલ્લાહકે મેહબૂબ થે. ઈસ તરહ સય્યિદુલ ફુકહા ઔર મુહદ્દિસીન ઈમામે આ'ઝમ અબૂ હનીફા (રહ.) કે મુતઅલ્લિક મન્કૂલ હૈ કે એક રાત તમામ

રાત આયત **વમ્તાઝુલ્ યૌમ અય્યુહલ્મુજરિમૂન** પઢતે રહે ઔર રોતે રહે. મતલબ આયતે શરીફાકા યે હૈ કે કિયામતકે દિન મુજરિમોંકો હુકમ હોગા કે દુન્યામેં તો સબસે મિલે જુલે રેહતે થે, મગર આજ મુજરિમ લોગ સબ અલગ હો જાએં ઔર ગૈર મુજરિમ અલ્લાહિદા. ઈસ હુકમકો સુનકર જિતના ભી રોયા જાએ કમ હૈ કે ન મા'લૂમ અપના શુમાર મુજરિમોંમેં હોગા યા ફરમાં બરદારોંમેં. (ફઝાઈલે આ'માલ : સ.-૨૯)

આપ (સ.અ.વ.) હર વકત ઉમ્મતકે ગમ ઔર ફિકરમેં રેહતે થે. કિસી મૌકા' પર આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, **અલ્લાહુમ્મગ્ફિર્ લિ આઈશત મા તકદ્દમ મિન્ ઝમ્બિહા વમા અસર્રત વમા અઅ્લનત.** યે દુઆ સુનકર હઝરત આઈશા (રદિ.) યહાં તક હંસી કે ઉન્કા સર આપ (સ.અ.વ.) કી ગોદકી તરફ ઝુક ગયા તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે, કયા તુઝકો મેરી દુઆને ખૂશ કર દિયા ? અર્ઝ કિયા, હઝરત આપકી દુઆ કયૂં ખૂશ ન કરતી. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા ખુદાકી કસમ ! યેહી મેરી દુઆ મેરી તમામ ઉમ્મતકે લિયે હર નમાઝમેં હોતી હૈ. (બઝ્ઝાર, મજ્મઅ : જિ. ૯, સ. ૨૪૪)

હઝરત હમઝહ (રદિ.) કી શહાદત પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે આંસૂ

હઝરત જાબિર (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને જંગે ઉહદમેં જબ લોગ જંગસે વાપસ હુએ તો હઝરત હમઝહ (રદિ.) કો ન પાયા. જાબિર (રદિ.) કેહતે હૈં કે એક

શખ્સને આપ (સ.અ.વ.) સે કહા કે મૈંને ઉન્કો ઉસ્કે નીચે દેખા હૈ વો કેહ રહે થે. મૈં અલ્લાહકા ઔર ઉસ્કે રસૂલ (સ.અ.વ.) કા શેર હૂં. અય અલ્લાહ ! મૈં તેરી બરાઅત ચાહતા હૂં ઉસ ચીઝસે જિસ્કો યે લોગ યા'ની અબૂ સુફ્યાન ઔર ઉસ્કે સાથી લાએ હૈં, ઔર તેરી તરફ ઉઝરખ્વાહી કરતા હૂં ઉસ ચીઝસે જો ઉન લોગોંને કિયા યા'ની મુસલમાનોં કે શિકસ્ત ખાનેસે. યે સુનકર હુઝૂર (સ.અ.વ.) ઉન્કે પાસ પહોંચે. જબ ઉન્કી પેશાનીકો દેખા તો આપ (સ.અ.વ.) રો દિયે, ઔર જબ આપ (સ.અ.વ.) ને યે દેખા કે વો મુષલા કર દિયે ગએ (યા'ની નાક, કાન કાટ દિયે ગએ) તો નિહાયત રંજીદા હુએ. ફિર આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, કયા કોઈ કફન હૈ ? એક અન્સારી ખળે હુએ ઔર ઉન પર કપળા ડાલ દિયા. હઝરત જાબિર (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, કિયામતકે દિન અલ્લાહ તઆલાકે નઝદીક શહીદોં કે સરદાર હમઝહ (રદિ.) હોંગે.

હઝરત હમઝહ (રદિ.) સે કુફ્ફારકો સખ્ત નફરત થી. હારિષ તયમી કેહતે હૈં કે હઝરત હમઝહ (રદિ.) બદરકે દિન શુતુરમુર્ગ કે પરકા ઝંડા લિયે હુએ થે. મુશ્રિકીનકે એક આદમીને કહા કે યે કૌન હૈ ? કહા ગયા, યે હમઝહ ઈબ્ને અબ્દુલ મુત્તલિબ હૈં. ઉસને કહા યે વોહી હૈ જિસને હમ લોગોં કે ખિલાફ બળે કારનામે કિયે.

હઝરત અબ્દુર્રહમાન ઈબ્ને ઔફ (રદિ.) કેહતે હૈં કે ઉમૈયા ઈબ્ને ખલફને મુઝસે બદરકે દિન પૂછા, યે કૌન હૈ જો અપને સીના પર શુતુરમુર્ગકા ઝંડા લગાએ હુએ હૈ ? મૈંને કહા યે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કે ચચા હૈં. યે હઝરત હમઝહ ઈબ્ને

અબ્દુલ મુત્તલિબ (રદિ.) હૈં. ઉસને કહા કે યે વોહી હૈં, જિસને હમ પર બળે સિતમ ઢાએ હૈં. (તબરાની, બઝ્ઝાર, હાકિમ, હયાતુસ્સહાબા : જિ. ૨, સ. ૫૯૩)

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા નમાઝમેં આંસૂ બહાના

પેહલા વાકિઆ :– હઝરત ઉબૈદ ઈબ્ને ઉમૈર (રદિ.) કેહતે હૈં કે મૈંને હઝરત આઈશા (રદિ.) સે દરખ્વાસ્ત કી કે આપ (સ.અ.વ.) કોઈ અજીબ વાકિઆ સુનાએં. તો હઝરત આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે એક દિન આપ (સ.અ.વ.) તશરીફ લાએ ઔર મેરે પાસ લેટ ગએ. ફિર ફરમાયા, છોળો મૈં અપને રબકી ઈબાદત કરૂં. યે કેહકર ઉઠે ઔર નમાઝકી નિય્યત બાંધ લી ઔર રોના શુરૂ' કર દિયા, યહાં તક કે ડાળ્હી તર હો ગઈ, ફિર સીના તક આંસૂ બેહતે રહે, ફિર રૂકૂઅ કિયા, રૂકૂઅમેં ભી રોતે રહે, ફિર સિજદહ ફરમાયા, ઈસી તરહ સિજદહમેં ભી રોતે રહે, યહાં તક કે ઝમીન તર હો ગઈ. યહાં તક કે હઝરત બિલાલ (રદિ.) સુબ્હકી નમાઝકે વાસ્તે બુલાને આ ગએ. મૈંને અર્ઝ કિયા, હઝરત આપ (સ.અ.વ.) તો મા'સૂમ હૈં, ફિર ઈતના કયૂં રોએ ? આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, કયા મૈં અપને રબકા શુક્ર ગુઝાર બંદા ન બનૂં ? ઔર મૈં કયૂં ન રોતા ? હાલાંકે આજ યે આયત નાઝિલ હુઈ હૈ, ઈન્ન ફી ખલ્કિસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ (આયત)
(ઈબ્ને હબ્બાન, તરગીબ જિ. ૩, સ. ૩૨, ફ. આ'માલ સ. ૬૨)

દૂસરા વાકિઆ :– હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) રાત ગુઝારતે. હઝરત બિલાલ (રદિ.) અઝાનકી ખબર દેતે તો આપ (સ.અ.વ.) ઉઠતે ઔર ગુસલ ફરમાતે. મૈં દેખતી થી કે પાની આપ (સ.અ.વ.) કે રૂખસારોં ઔર બાલોંસે ટપક રહા હોતા. ઉસ્કે બા'દ આપ (સ.અ.વ.) તશરીફ લે જાતે ઔર નમાઝ પઢાતે, ઔર મૈં આપ (સ.અ.વ.) કે રોનેકી આવાઝ સુનતી થી.

(અબૂ યઅ્લા, હૈસમી : જિ. ૨, સ. ૮૯)

તીસરા વાકિઆ :– હઝરત મુતરિફ (રદિ.) અપને વાલિદસે રિવાયત કરતે હૈં કે મૈંને હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો દેખા કે આપ (સ.અ.વ.) નમાઝ પઢ રહે થે. ઔર આપ (સ.અ.વ.) કે સીનએ મુબારકમેં રોનેકી વજહસે ઘળ ઘળાહટ હૈ, જૈસા કે ચક્કીકી આવાઝ હોતી હૈ યા'ની આપ (સ.અ.વ.) બહોત ઝિયાદહ રોતે થે.

(અબૂ દાઉદ, તરગીબ : જિ. ૧, સ. ૩૧૪)

ચોથા વાકિઆ :– હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે ઝમાનામેં સૂરજ ગિરહન હો ગયા. સહાબએ કિરામકો ફિકર હુઈ કે આપ (સ.અ.વ.) ઈસ મૌકા' પર કયા અમલ કરેંગે ? સારે લોગ અપને અપને કામ છોળકર ભાગે તાકે દેખેં, આપ (સ.અ.વ.) કયા અમલ કરતે હૈં ? હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને દો રકા'ત નમાઝે કુસૂફ પઢાઈ, જો ઈતની લંબી થી કે લોગ ગશ (ચક્કર) ખાકર ગિરને લગે. નમાઝમેં હુઝૂર (સ.અ.વ.) રોતે થે ઔર ફરમાતે થે, અય રબ ! કયા આપને મુઝસે ઉસ્કા વા'દા

નહીં ફરમા રખ્ખા કે આપ ઉન લોગોંકો મેરી મૌજૂદગીમેં અઝાબ ન ફરમાએંગે ? ઔર ઐસી હાલતમેંભી અઝાબ ન ફરમાએંગે કે વો લોગ ઈસ્તિગફાર કરતે રહે. ફિર હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને લોગોંકો નસીહત ફરમાઈ કે જબ કભી ઐસા મૌકા' હો ઔર આફતાબ યા ચાંદ ગિરહન હો જાએ તો ઘભરાકર નમાઝકી તરફ મુતવજ્જેહ હો જાયા કરો.

(ફઝાઈલે આ'માલ, સ. ૨૮)

પાંચવાં વાકિઆ :— હુઝૂર (સ.અ.વ.) એક મરતબા તમામ રાત રોતે રહે, ઔર સુબ્હ તક નમાઝમેં યેહી આયત તિલાવત ફરમાતે રહે, **ઈન્ તુઅઝ્ઝિબ્હુમ્ ફઈન્નહુમ્ ઈબાદુક વ ઈન્ તગ્ફિર્ લહુમ્ ફઈન્નક અન્તલ્ અઝીઝુલ્હકીમ.** અય અલ્લાહ ! અગર તૂ ઉન્કો સઝા દે તો યે તેરે બન્દે હૈં ઔર અગર તૂ ઉન્કો મઆફ કર દે તો તૂ ઝબરદસ્ત હે, ઔર હિકમતવાલા હૈ. (ફઝાઈલે આ'માલ સ. ૨૯)

અઝાબકે ખૌફસે હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા રોના

ગઝવએ બદરકે બા'દ હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને કૈદીયોં કે બારેમેં મશ્વરા કિયા. હઝરત અબૂબકર (રદિ.) ને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.)'! યે લોગ ચચાકે બેટે ઔર ખાનદાનકે લોગ ઔર ભાઈ હૈં. ઉન્સે ફિદયા લેકર છોડ દીજિયે, ઉસ ફિદયાસે કુફ્ફારકે મુકાબલામેં કુવ્વત પૈદા હોગી, મુમ્કિન હે કે અલ્લાહ તઆલા ઉન્કો હિદાયત દે, ઔર ફિર યે લોગ હમારે

મુઆવિન (મદદગાર) બન જાએં.

હઝરત ઉમર (રદિ.) ને અર્ઝ કિયા, ફલાં શખ્સકો જો મેરા વારિસદાર હૈ મેરે હવાલે કર દીજિયે, તાકે મૈં ઉસ્કો કત્લ કરૂં, ઔર અકીલકો હઝરત અલી (રદિ.) કે હવાલે કર દેં, ઔર ફલાંકો હમઝહ (રદિ.) કે હવાલે કર દેં, તાકે હર શખ્સ અપને રિશ્તેદારકા સર ઉડા દે. ઔર હમ અલ્લાહ તઆલાકો બતલા દેંગે કે હમારે દિલોંમેં મુશ્રિકીનકે લિયે કોઈ નરમી ઔર મુહબ્બત નહીં હૈ. હઝરત ઉમર (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને હઝરત અબૂબકર (રદિ.) કી રાય (મશવરા) ઈખ્તિયાર કી, મેરી રાયકી તરફ તવજ્જોહ ન દી, ઔર અહલે મક્કાસે ફિદયા લે લિયા. હઝરત ઉમર (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે જબ દૂસરા દિન હુવા તો મૈં હઝરત અબૂબકર (રદિ.) ઔર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં હાઝિર હુવા. યે દોનૂં હઝરાત રો રહે થે. મૈંને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! આપકો ઔર અબૂબકર (રદિ.) કો કિસ ચીઝને રૂલાયા ? મુઝે ભી બતાએં. અગર મુઝે રોના આયા તો મૈં ભી રોનેમેં શરીક હો જાઉંગા, ઔર અગર મુઝે રોના ન આયા તો આપકી વજહસે બ–તકલ્લુફ રોને લગૂંગા. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, ઉસ ચીઝકી વજહસે રોતા હૂં જો તુમહારે સાથિયોં પર ઉન્કે ફિદયા લેનેકી વજહસે પેશ કી ગઈ થી. યા'ની મેરે ઉપર તુમ લોગોંકી અઝાબદહી (તકલીફ દેનેકી બાત) પેશ કી ગઈ થી, જો ઈસ દરખ્તસે ભી ઝિયાદહ કરીબ થી. એક કરીબી દરખ્તકી તરફ ઈશારા કરકે ફરમાયા, ઔર યે ફરમાયા કે અલ્લાહ તઆલાને યે આયત નાઝિલ કી હૈ,

મા કાન લિનબિય્યિન્ અંય્યકૂન લહૂ અસ્રા હત્તા યુસ્ખિન ફીલ્અર્દિ તુરીદૂન અર્ઝદ્ દુન્યા વલ્લાહુ યુરીદુલ્આખિરત વલ્લાહુ અઝીઝુન્ હકીમ.

તર્જુમા :– નબીકી શાનકે લાઈક નહીં કે ઉન્કે કૈદી બાકી રહેં (બલ્કે કત્લ કર દિયે જાએં), જબ તક ઝમીનમેં અચ્છી તરહ (કુફ્ફારકી) ખૂન રેઝી ન કર લે. તુમ તો દુન્યાકા માલો અસબાબ ચાહતે હો, ઔર અલ્લાહ તઆલા આખિરત (કી મસ્લિહત) કો ચાહતે હૈં, ઔર અલ્લાહ તઆલા બળે ઝબરદસ્ત ઔર હિકમતવાલે હૈં.
(મુસ્લિમ, અહમદ, અબૂ દાઉદ, તિરમિઝી, ઈબ્ને અબી શૈબા, અબૂ અવાના, ઈબ્ને જરીર, ઈબ્ને મરવિયહ, અબૂ નઈમ, બયહકી, કન્ઝ ૫, સ. ૨૬૫, હયાતુસ્સહાબા જિ. ૨, સ. ૪૨)

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા હઝરત અબૂબકર (રદિ.) કી તકલીફ પર આંસૂ બહાના

ઈબ્તિદાએ ઈસ્લામમેં જો શખ્સ ઈસ્લામ લાતા તો ઉસ્કો મખ્ફી (છુપા) રખતા, લેકિન જબ મુસલમાનોંકી તા'દાદ ઉન્તાલીસ (૩૯) હો ગઈ તો અબૂબકર (રદિ.) કે કેહને પર આપ (સ.અ.વ.) ને ખુલ્લમ ખુલ્લા તબ્લીગકી ઈજાઝત દે દી. એક રોઝ આપ (સ.અ.વ.) સબ હઝરાતકો લેકર મસ્જિદે હરામમેં તશરીફ લાએ. સિદ્દીકે અકબર (રદિ.) ને ખુત્બહ શુરૂ' કિયા તો હર તરફસે કુફ્ફાર ઔર મુશ્રિકીન મુસલમાનોં પર

ટૂટ પળે, ઔર હઝરત અબૂબકર (રદિ.) કો ઈતના મારા કે ચેહરા ખૂનસે ભર ગયા. નાક, કાન લહૂ લુહાન હો ગએ, પેહચાને ન જાતે થે, યહાં તક કે અબૂબકર (રદિ.) બેહોશ હો ગએ. આપકે કબીલાવાલોંકો ખબર હુઈ તો આએ, ઔર ઉઠાકર લે ગએ, શામ તક બેહોશી રહી. શામકો જબ બોલનેકી નૌબત આઈ તો ફરમાયા, હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા કયા હાલ હે ? ઔર ફરમાયા, જબ તક મૈં હુઝૂર (સ.અ.વ.) સે ન મિલ લૂં કુછ ન ખાઉન્ગા. જબ રાત છા ગઈ તો આપકી વાલિદહ આપકો લેકર દારે અરકમ પહોંચી. હઝરત અબૂબકર (રદિ.) હુઝૂર (સ.અ.વ.) સે લિપટ ગએ. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ભી લિપટકર રોએ, ઔર મુસલમાનભી રોને લગે. ફિર અબૂબકર (રદિ.) કી દરખ્વાસ્ત પર આપ (સ.અ.વ.) ને ઉન્કી વાલિદહકો ઈસ્લામકી દઅવત દી. વો ફૌરન મુસલમાન હો ગઈ, ઔર ઉસ રોઝ હઝરત હમઝહ (રદિ.) ઈસ્લામ લાએ, ઔર ઉસ્કે તીન દિન બા'દ હઝરત ઉમર (રદિ.) ઈસ્લામ લાએ.

(ફઝાઈલેં આ'માલ : સ. ૧૮૦, બિદાયહ : જિ. ૩, સ. ૩૦, હયાતુસ્સાહાબા : જિ. ૧, સ. ૨૯૬)

ચચાકી માયૂસી પર આપ (સ.અ.વ.) કે આંસૂ

હઝરત અકીલ (રદિ.) કેહતે હૈં કે મેરે વાલિદ અબૂ તાલિબકે પાસ કુરૈશ જમા' હોકર આએ ઔર કહા, અય અબૂ તાલિબ ! તુમહારા બિરાદરઝાદા હમારે મૈદાનોંમેં ઔર હમારી

મજલિસોંમેં આકર હમેં વો બાતેં સુનાતા હૈ, જિન્સે હમેં બળી તકલીફ હોતી હૈ, અગર તુમસે હો સકે તો ઉસ્કો હમારે પાસ આનેસે રોક દો. હઝરત અકીલ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે મેરે વાલિદને મુઝે હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો બુલાનેકા કહા તો મૈં બુલા લાયા. તો અબૂ તાલિબને કહા, અય મેરે ભતીજે ! ખુદાકી કસમ તુમકો ખુદભી મા'લૂમ હૈ કે મૈં તુમહારા કિતના ગિરવીદહ (મર મિટનેવાલા) હૂં ? તુમહારી કૌમને મેરે પાસ આકર દા'વા કિયા હૈ કે તુમ ઉન લોગોં કે પાસ કા'બામેં ઔર ઉન્કી મજલિસોંમેં જાતે હો, ઔર ઉન્કો વો બાતેં સુનાતે હો જિન્સે ઉન્કો તકલીફ પહોંચતી હૈ, અગર તુમ મુનાસિબ સમઝો તો ઉન્કે પાસ જાનેસે રૂક જાઓ.

એક રિવાયતમેં ઈસ તરહ હૈ કે અબૂ તાલિબને હુઝૂર(સ.અ.વ.) સે કહા કે અય મેરે ભતીજે ! તુમહારી કૌમને મેરે પાસ આકર ઐસા ઐસા કહા હૈ, લિહાઝા તુમ મુઝપર ઔર અપને હાલ પર રહમ ખાઓ, ઔર મુઝપર ઈતના બાર (બોઝ) ન ડાલો જિસ્કે બરદાશ્તકી ન મુઝમેં તાકત હો ઔર ન તુમમેં. લિહાઝા કૌમકો જો તુમહારી બાતેં બુરી લગતી હૈં ઉનસે રૂક જાઓ. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને યે સુનકર ગુમાન કિયા કે આપ (સ.અ.વ.) કે બારેમેં ઉન્કે ચચાકી રાય (મશ્વરા) બદલ ગઈ હૈ, ઔર વો આપકો રૂસ્વા કરનેવાલે હૈં, ઔર વો આપ (સ.અ.વ.) કી મદદમેં કમઝોર પળ ગએ હૈં ઔર વો આપકો કૌમકે સુપુર્દ કર દેંગે.

તો આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, અય ચચાજાન ! અગર સૂરજ મેરે દાએં હાથ પર રખ દિયા જાએ ઔર ચાંદ

મેરે બાએં હાથ પર, તબ ભી મૈં ઈસ કામકો ન છોળૂંગા, જબ તકકે અલ્લાહ તઆલા ઈસ દીનકો ગલ્બા ન દે દે, યા ફિર મૈં ઈસ્કી તલબમેં હલાક હો જાઉન્ગા. ઉસ્કે બા'દ હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી આંખોમેં આંસૂ ભર આએ, ઔર આપ (સ.અ.વ.) રો દિયે, ઔર જબ પીઠ ફેરકર જાને લગે તો અબૂ તાલિબને આપકી યે શિદ્દત ઔર દીની તાસીર દેખકર ફરમાયા, જાઓ તુમ અપના કામ કરતે રહો, ઔર જો તુમહેં પસંદ હો કેહતે રહો, મેરે હોતે હુએ તુમહારા કોઈ બાલ બેકા (વાંકા) ન કર સકેગા. (તબરાની, બયહકી, મજ્મઅ જિ. ૬, સ. ૧૪, બિદાયહ જિ. ૩, સ. ૪૨)

ખાનેકી ઝિયાદતી પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા આંસૂ બહાના

હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે ઠીક દો પહરકો હઝરત અબૂબકર (રદિ.) ઘરસે નિકલકર મસ્જિદકી તરફ ચલે. હઝરત ઉમર (રદિ.) ને દેખા તો ફરમાયા, ઈસ વકત નિકલનેકી કયા ઝરૂરત પેશ આઈ ? અબૂબકર (રદિ.) ને ફરમાયા, ભૂખકી સખ્તીકી વજહસે ઘરસે નિકલા હૂં. તો હઝરત ઉમર (રદિ.) ને ફરમાયા, ખુદાકી કસમ ! મૈં ભી સખ્ત ભૂખકી વજહસે ઘરસે નિકલા હૂં. દોનૂં હઝરાતમેં અભી યે બાતચીત હો હી રહી થી કે અચાનક હુઝૂર (સ.અ.વ.) ઘરસે નિકલે ઔર ઉન હઝરાતકે પાસ તશરીફ લે આએ ઔર ફરમાયા, ઈસ નામુનાસિબ વકતમેં કૈસે ? હમને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ

(સ.અ.વ.) ! ખુદાકી કસમ સિવાએ ભૂખકે ઔર કિસી ચીઝને હમકો નહીં નિકાલા. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, કસમ હૈ ઉસ ઝાતકી જિસ્કે કબ્ઝામેં મેરી જાન હૈ. મૈં ભી ભૂખકી વજહસે નિકલા હૂં. ફરમાયા, આઓ ચલેં, યે તીનોં હઝરાત અબૂ ઐયૂબ અન્સારી (રદિ.) કે ઘર આએ, ઉન્કી બીવીને કહા, હુઝૂર ઔર ઉન્કે સાથિયોંકો મરહબા હો. આપ (સ.અ.વ.) ને પૂછા કે અબૂ ઐયૂબ કહાં હૈં ? ઉન્હોંને યે બાત સુન લી ઔર અપને બાગસે આએ ઔર કહા, હુઝૂર ઔર ઉન્કે સાથિયોંકો મરહબા હો. ફિર અર્ઝ કિયા, હઝરત ઈસ વકત તો આપ તશરીફં નહીં લાયા કરતે થે ? આપને ફરમાયા તૂને ઠીક કહા, ફિર હઝરત અબૂ ઐયૂબ બાગમેં ગએ, ઔર ખજૂરકા ખોશા જિસમેં સબ કિસમકી ખજૂરેં થી લાએ, ઔર પેશ કર દી. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, યે કયા કિયા ? સબ ખજૂરેં લાએ ? હઝરત અબૂ ઐયૂબ (રદિ.) ને અર્ઝ કિયા, હઝરત ! મુઝે યે બાત ઝિયાદહ પસંદ હૈ કે આપ ઈસ્સે પકી તર ઔર નીમ પકી (અધ કચરી) નોશ ફરમાએં. મૈં અભી બકરી ઝબહ કરતા હૂં. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, અગર બકરી ઝબહ કરની હૈ તો દૂધવાલી ઝબહ ન કરના. હઝરત અબૂ ઐયૂબ (રદિ.) ને સાલકા બચ્ચા ઝબહ કિયા, ઔર અપની બીવીસે કહા, તૂ રોટી પકા. હઝરત અબૂ ઐયૂબ (રદિ.) ને આધા ગોશ્ત પકાયા ઔર આધા ભૂના. જબ ખાના તૈયાર હો ગયા, ઔર આપ (સ.અ.વ.) કે સામને રખ્ખા ગયા તો આપ (સ.અ.વ.) ને થોળાસા ગોશ્ત રોટી પર રખકર ફરમાયા, અય અબૂ ઐયૂબ ! યે ફાતિમાકો દે આઓ. ઉસને ઈસ જૈસા ખાના

મુદ્દતોંસે નહીં ખાયા. હઝરત અબૂ ઐયૂબ (રદિ.) ખાના લેકર તશરીફ લે ગએ. જબ હુઝૂર (સ.અ.વ.) ઔર ઉન્કે સાથી ખાના ખા ચુકે ઔર પેટ ભર ગયા તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, યે રોટી ઔર ગોશ્ત ઔર ખજૂરેં ખુશ્ક તાઝાતર ઔર નીમ પકી હુઈ. (ઈન નેઅમતોંકા તઝકિરા કરતે હુએ) કેહતે હુએ આપ (સ.અ.વ.) કી આંખેં આંસૂઓંસે ભર ગઈ ઔર ફરમાયા, કસમ ઉસ ઝાતકી જિસ કે કબ્ઝામેં મેરી જાન હૈ. યે વો નેઅમતેં હૈં જિન્કે મુતઅલ્લિક તુમસે કિયામતકે દિન સવાલ કિયા જાએગા.

(તબરાની, ઈબ્ને હબ્બાન, હયાતુસ્સહાબા : જિ. ૨, સ. ૩૨૬)

હઝરત સઅદ (રદિ.) કી વફાત પર આપ (સ.અ.વ.) કે આંસૂ

હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે જબ હઝરત સઅદ ઈબ્ને મઆઝ (રદિ.) કી વફાત હો ગઈ તો નબીએ અકરમ (સ.અ.વ.) ઔર આપકે સભી સહાબા રોએ. હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો જબ શદીદ (સખ્ત) રંજ હોતા તો આપ (સ.અ.વ.) અપની રીશ (ડાઢી) મુબારક પકળ લેતે થે. હઝરત આઈશા (રદિ.) ને કહા કે જબ હુઝૂર (સ.અ.વ.) હઝરત સઅદ ઈબ્ને અમાઝ (રદિ.) કી તજહીઝો તકફીનસે વાપસ આએ તો આપ (સ.અ.વ.) કે આંસૂ આપ (સ.અ.વ.) રીશ મુબારક પર ટપક રહે થે.

(તબરાની, ઈબ્ને જરીર, કન્ઝ : જિ. ૭, સ. ૪૨)

કબરકો દેખકર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા આંસૂ બહાના

કુતૈબા ઈબ્ને મુસ્લિમને બયાન કિયા કે હજ્જાજ ઈબ્ને યૂસુફને હમકો ખુત્બહ દિયા તો ઉસ્મેં ઉસ કબરકા ઝિકર હૈ, ઔર બરાબર યે કેહતા રહા કે વો તન્હાઈકા ઘર હૈ, ગુરબતકા ઘર હૈ, યહાં તક કે ખૂદ ભી રોયા ઔર ઉન લોગોંકો ભી જો ઉસ્કે આસ પાસ થે રૂલાયા. ફિર કહા કે મૈંને અમીરૂલ મુઅ્મિનીન અબ્દુલ મલિક ઈબ્ને મરવાન (રહ.) સે સુના. વો કેહતે થે કે મૈંને મરવાન (રહ.) સે સુના હૈ. મરવાન કેહતે થે કે હઝરત ઉસ્માન (રદિ.) ને જો ખુત્બહ હમકો દિયા ઉસ્મેં ફરમાયા કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને (જબ ભી) કબરકો દેખા, યા ઉસ્કા તઝકિરા કિયા તો આપ (સ.અ.વ.) રો દિયે. (ઔર આપકે આંસૂ બેહને લગે). (ઈબ્ને અસાકિર, કન્ઝ : જિ. ૮, સ. ૧૦૯, હયાતુસ્સહાબા જિ. ૩, સ. ૫૧૨)

હઝરત મુસ્અબ ઈબ્ને ઉમૈરકી તંગદસ્તી પર આપ (સ.અ.વ.) કા આંસૂ બહાના

હઝરત અલી (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે મૈં એક સરદીકી સુબ્હ અપને ઘરસે નિકલા. મૈં ભૂકા થા, મુઝે ખાનેકી તમન્ના થી, ઔર સરદીસે મેરે પાંવ નહીં જમ રહે થે. મૈંને એક કટી

હુઈ ખાલ જો મેરે પાસ થી લે લી, ઔર દો ટુકળે કરકે અપની ગરદન ઔર સીના પર લપેટ લિયા, તાકે ઉસ્સે ગરમાઈ હાસિલ કરૂં. ઔર ખુદાકી કસમ ! મેરે ઘરમેં કોઈ ચીઝ ઐસી નહીં થી કે જિસ્કો મૈં ખાતા, ઔર અગર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે ઘરમેં હોતી તો મુઝે ઝરૂર મિલતી. મૈં મદીનાસે બાહિર નિકલા ઔર એક યહૂદી જો બાગમેં થા ઉસ્કી તરફ જા નિકલા. ઉસ યહૂદીને કહા, અય દેહાતી ! કયા હે ? કયા તૂ ઈસ ઉજરત પર કામ કર સકતા હે કે એક ડોલ પર એક ખજૂર લે ? મૈંને કહા હાં, મૈંને બાગકા દરવાઝા ખુલવાયા. ઉસને મેરે લિયે ખોલ દિયા. ચુનાંચે મૈં ડોલ ખીંચતા રહા ઔર વો મુઝે ખજૂર દેતા રહા, યહાં તક કે મૈંને અપની મુઠ્ઠી ભર લી. તો મૈંને લેકર કહા, યે કાફી હે. ચુનાંચે મૈંને ઉન્કો ખાયા ઔર પાની પિયા. ઉસ્કે બા'દ હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં હાઝિર હુવા ઔર આપ (સ.અ.વ.) કે પાસ મજમા' મેં બેઠ ગયા. ઈતનેમેં હમ લોગોં કે પાસ હઝરત મુસ્અબ ઈબ્ને ઉમૈર (રદિ.) અપની પૈવંદ લગી હુઈ ચાદરમેં આ ગએ. જબ હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ઉન્હેં દેખા તો આપ (સ.અ.વ.) કો ઉન્કી વો નેઅમતેં ઔર દૌલત જિસ્મેં વો પેહલે થે યાદ આ ગઈ, ઔર ઉન્કી યે મૌજૂદહ હાલત દેખી તો આપ (સ.અ.વ.) કી દોનૂં આંખેં આંસૂઓંસે ભર ગઈ, ઔર આપ (સ.અ.વ.) ખૂબ રોએ. ફિર ફરમાયા, તુમહારા કયા હાલ હોગા ? જબ તુમમેંસે હર શખ્સ સુબ્હકો એક જોળા બદલેગા, ઔર શામકો દૂસરા જોળા બદલેગા. ઔર અપને ઘરોં પર ઈસ તરહ પરદા ડાલે રહોગે, જિસ તરહ કે કા'બા પર ગિલાફ પળા રેહતા હે ? હમ લોગોંને અર્ઝ

કિયા કે ઉસ દિન હમ લોગ બળી ખૈરિયતકે સાથ હોંગે, મશક્કતસે બચાએ જાએંગે, ઈબાદત કરનેકે લિયે ફારિગ હોંગે. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા નહીં નહીં, બલ્કે આજ તુમ ઉસ ઝમાનાસે બેહતર હો. (તિરમિઝી, કન્ઝ : જિ. ૧, સ. ૩૨૧, હયાતુસ્સહાબા : જિ. ૨, સ. ૩૨૮)

હઝરત ઉસ્માન ઈબ્ને મઝઊન (રદિ.) કી વફાત પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા આંસૂ ગિરાના

હઝરત ઈબ્ને શિહાબ રિવાયત કરતે હૈં કે હઝરત ઉસ્માન ઈબ્ને મઝઊન (રદિ.) એક દિન મસ્જિદમેં દાખિલ હુએ, ઉનપર એક ધારીદાર ચાદર થી જો જગા જગાસે ફટી હુઈ થી, જિસપર ઉન્હોંને પોસ્તીન (ચમળે) કે ટુકળોંકા પૈવંદ લગા લિયા થા. ઈસ બાતસે હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો ઉનપર બળા રહમ આયા, ઔર આપ (સ.અ.વ.) કી વજહસે આપકે અસ્હાબ પર ભી રિક્કત (નરમી) તારી હો ગઈ. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) હઝરત ઉસ્માન ઈબ્ને મઝઊન (રદિ.) કે પાસ ઉન્કી વફાત કે દિન તશરીફ લે ગએ. આપ (સ.અ.વ.) ઉન્કી તરફ ઈસ તરહ ઝુકે ગોયા કે આપ (સ.અ.વ.) ઉન્કો કોઈ વસિય્યત ફરમા રહે હૈં. ફિર આપ (સ.અ.વ.) ને અપના સર મુબારક ઉઠાયા. લોગોંને આપ (સ.અ.વ.) કી આંખ મુબારક પર રોનેકા અસર દેખા. દો બારા ફિર આપ (સ.અ.વ.) ઉન્કી તરફ ઝુકે ઔર ફિર સર ઉઠાયા તો લોગોંને દેખા કે આપ

(સ.અ.વ.) રો રહે હૈં. તીસરી બાર ફિર આપ (સ.અ.વ.) ઉન્કી તરફ માઈલ હુએ, ઉસ્કે બા'દ સર મુબારક ઉઠાયા તો આપ (સ.અ.વ.) કે લિયે રોનેકી આવાઝ થી. અબ લોગોંને સમઝ લિયા કે હઝરત ઉસ્માન (રદિ.) કી વફાત હો ગઈ. સબ લોગોંને રોના શુરૂ' કર દિયા તો આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, યે ક્યા હે ? યે શૈતાની અસર હે તો સબને ઈસ્તિગફાર પઢ્હી. ઉસ્કે બા'દ આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, અય અબૂ સાઈબ ! મૈં તેરે પાસસે જા રહા હૂં, ઔર બેશક તૂ દુનિયાસે ઈસ તરહ રૂખસત હુવા કે ન તૂને દુનિયાસે કુછ લિયા, ઔર ન દુનિયાને તુઝસે કુછ લિયા.

(અબૂ નઈમ, તબરાની, હયાતુસ્સહાબા જિ. ૨, સ. ૩૩૦)

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા ઉમ્મતકે ફિરાકમેં આંસૂ બહાના

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મસઊદ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે હમેં અપની વફાતકી ખબર હમારે નબી (સ.અ.વ.) ને હમારે હબીબને ઉનપર મેરા બાપ કુરબાન હો ઔર મેરી જાન ફિદા હો વફાતસે છ દિન પેહલે દી. જબ ફિરાકકે દિન કરીબ આ ગએ તો હમ અપની સિદ્દીકએ કાઈનાત (રદિ.) કે ઘર જમા' હુએ. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને હમારી તરફ દેખા ઔર આપકી આંખ મુબારક આંસૂઓંસે ભર ગઈ. ઉસ્કે બા'દ આપને ફરમાયા, તુમહારે લિયે મરહબા હો, તુમ લોગોંકો અલ્લાહ તઆલા ઝિન્દા રખ્ખે, અલ્લાહ તુમહારી હિફાઝત ફરમાએ, અલ્લાહ

તઆલા તુમકો પનાહ દે, અલ્લાહ તુમહારી મદદ ફરમાએ, અલ્લાહ તુમ્હેં બુલંદી દે, અલ્લાહ તઆલા તુમ્હેં હિદાયત દે, અલ્લાહ તઆલા તુમ્હેં સહીહ સલામત રખ્ખે, અલ્લાહ તઆલા તુમકો કબૂલ ફરમાએ. મૈં તુમ્હેં ખુદા તઆલાસે ડરનેકી વસિય્યત કરતા હૂં, મૈં તુમ્હેં અલ્લાહ તઆલાકે હવાલે કરતા હૂં, ઔર ઉસ્કો તુમપર ખલીફા કરતા હૂં. મૈં તુમહારે લિયે ખુલા હુવા ડરાનેવાલા હૂં કે તુમ અલ્લાહ તઆલાકે બંદોં ઔર શહરોં કે બારેમેં ઝિયાદતી ન કરના. ફિર આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, અજલ (મૌત) કરીબ આ ગઈ, અલ્લાહકી તરફ પલટના હૈ, ઔર સિદરતુલ મુન્તહાકી તરફ, ઔર જન્નતુલ મા'વાકી તરફ, ઔર રફીકિ આ'લાકી તરફ જાના હૈ.

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મસઊદ (રદિ.) કેહતે હૈં કે હમને અર્ઝ કિયા કે આપ (સ.અ.વ.) કો ગુસલ કૌન દેગા ? આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, મેરે અહલકા કરીબકા આદમી. હમને કહા, આપ (સ.અ.વ.) કો કફન કિસ ચીઝમેં દેં ? આપને ફરમાયા, અગર તુમ ચાહો મેરે ઉન્હી કપળોમેં, યા યમની ચાદરોંમેં, યા મિસરકી સુફેદ ચાદરોંમેં. ઈબ્ને મસઊદ (રદિ.) કેહતે હૈં કે હમને અર્ઝ કિયા, આપકી નમાઝે જનાઝા કૌન પઢ્હાએગા ? યે કેહકર હમ રો દિયે, ઔર હુઝૂર (સ.અ.વ.) ભી રો દિયે. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, ઠેહરો ! અલ્લાહ તઆલા તુમહારી મગફિરત ફરમાએ, ઔર તુમ્હેં તુમહારે નબીકી તરફ સે જઝાએ ખૈર અતા ફરમાએ. જબ તુમ લોગ મેરે ગુસલસે ફારિગ હો જાઓ તો મુઝકો મેરી ચારપાઈ પર ઉસ ઘરમેં મેરી કબરકે સરહાને રખ દેના. સબસે પેહલે મુઝપર

ફરિશ્તે જનાઝાકી નમાઝ પઢેંગે, ફિર તુમ લોગ જમા'ત દર જમા'ત દાખિલ હોકર મુઝપર દુરૂદો સલામ પઢના, કોઈ રોનેવાલી મુઝે રોનેસે તકલીફ ન દે.

(બઝ્ઝાર, હયાતુસ્સહાબા : જિ. ૨, સ. ૩૭૮)

એક ચોરકે હાથ કટને પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા આંસૂ બહાના

અબૂ મુતરિફ કેહતે હૈં કે મૈંને હઝરત અલી (રદિ.) કો દેખા કે ઉન્કે પાસ એક આદમી લાયા ગયા ઔર લોગોંને કહા, ઈસને ઊંટ ચુરાયા હૈ. હઝરત અલી (રદિ.) ને ઈસ આદમીસે કહા, મેરા ખ્યાલ હૈ કે તુમને નહીં ચુરાયા. ઉસને કહા, બેશક મૈંને ચુરાયા હૈ. આપને ફરમાયા, શાયદ કે તુઝે ઉસ ઊંટકે બારેમેં શુબા હો ગયા હો. ઉસને કહા નહીં, મૈંને તો ચુરાયા હી હૈ. હઝરત અલી (રદિ.) ને ફરમાયા, અય કંબર ! ઉસે લે જા ઔર ઉસ્કી ઉન્ગલિયાં બાંધ દે ઔર આગ જલા દે. ઔર હાથ કાટનેવાલેકો બુલાયા તાકે ઉસ્કા હાથ કાટે, ફિર ફરમાયા મેરે આનેકા ઈન્તિઝાર કરના. જબ હઝરત અલી (રદિ.) વાપસ આએ ઔર ઉસ્સે પૂછા, કયા તૂને ચોરી કી હૈ ? ઉસને કહા નહીં. તો ઉસે છોળ દિયા. લોગોંને અર્ઝ કિયા, અય અમીરૂલ મુઅ્મિનીન ! આપને ઉસે કયૂં છોળ દિયા ? હાલાંકે વો ઈકરાર કર ચુકા હૈ. હઝરત અલી (રદિ.) ને જવાબ દિયા કે મૈંને ઉસ્કો ઉસ્કે કેહનેસે પકળા થા, ઔર ઉસ્કો ઉસ્કે કેહનેસે છોળ દિયા.

ફિર હઝરત અલી (રદિ.) ને ફરમાયા કે હુઝૂર (સ.અ.વ.)

કી ખિદમતમેં એક શખ્સ લાયા ગયા જિસને ચોરી કી થી આપ (સ.અ.વ.) ને હુકમ દિયા કે ઉસ્કા હાથ કાટા જાએ તો ઉસ્કા હાથ કાટ દિયા ગયા. ઉસ્કે બા'દ હુઝૂર (સ.અ.વ.) રો દિયે. મૈંને અર્ઝ કિયા, આપ (સ.અ.વ.) ક્યૂં રોતે હૈં? આપ (સ.અ.વ.) ને અર્ઝ કિયા, મૈં ક્યૂં ન રોઉં કે તુમ લોગોં કે દરમિયાન મેરે ઉમ્મતીકા હાથ કાટા જા રહા હૈ. સહાબાને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! તો આપ (સ.અ.વ.) ને ક્યૂં મઆફ ન કર દિયા ? આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, વો બદતરીન બાદશાહ હૈ જો હુદૂદકો મઆફ કરે. તુમ આપસમેં હી હુદૂદકી મઆફીકા કામ કર લિયા કરો, મઆમલા મુઝ તક ન લાયા કરો. (અબૂ યઅ્લા, કન્ઝ : જિ. ૩, સ. ૧૧૭, હયાતુસ્સહાબા : જિ. ૨, સ. ૪૯૭)

બેટેકી વફાત પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે આંસૂ

હઝરત મકહૂલ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) હઝરત અબ્દુર્રહમાન ઈબ્ને ઔફ (રદિ.) પર ટેક લગાએ હુએ દાખિલ હુએ, ઔર આપકે બેટે હઝરત ઈબ્રાહીમ (રદિ.) જાન દે રહે થે. જબ ઉન્કી વફાત હો ગઈ તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી આંખોંસે આંસૂ બેહ પળે તો આપસે અબ્દુરહમાન ઈબ્ને ઔફ (રદિ.) ને અર્ઝ કિયા, અય રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! યેહી વો ચીઝ હૈ જિસ્સે આપ લોગોંકો મના' ફરમાતે થે ? જબ મુસલમાન આપકો રોતા હુવા દેખેંગે તો વો રોએંગે. જબ હુઝૂર (સ.અ.વ.)

કે આંસૂ થમે તો આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, યે રહમ હૈ, ઔર જો આદમી રહમ નહીં કરતા ઉસપર રહમ નહીં કિયા જાતા. મૈંને લોગોંકો નૌહા કરનેસે રોકા થા, ઔર ઈસ બાતસે રોકતા હૂં કે આદમી કે અંદર જો સિફાત ન હોં ઉન્હેં યાદ કરકે રોયા જાએ. ઉસ્કે બા'દ આપને ફરમાયા, અગર કિયામતકે દિન સબકે જમા' હોનેકા વા'દા ન કિયા ગયા હોતા તો હમ ઉસપર ઈસ્સે ભી ઝિયાદહ રોતે ઔર રંજ કરતે, બેશક હમ ઉસ્કી વફાત પર રંજીદહ હૈં, આંખ આંસૂ બહા રહી હૈ, દિલ પરેશાન હૈ, ઔર હમ વો બાત નહીં કેહતે જિસ્સે હમારા રબ નારાઝ હો.

એક રિવાયતમેં હૈ કે હઝરત અનસ ઈબ્ને માલિક (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે મૈંને હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે સાહબઝાદા ઈબ્રાહીમ (રદિ.) કો દેખા, વો અપના દમ હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે સામને તોડ રહે થે, ઔર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી દોનૂં આખેં આંસૂઓંસે ભરી હુઈ થી. ઔર આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, આંખ આંસૂ બહા રહી હૈ, દિલ રંજીદહ હૈ, લેકિન હમ વોહી કેહતે હૈં જિસ્સે હમારા ખુદા રાઝી હો. (ઈબ્ને સઅદ : જિ. ૧, સ. ૯૦, હયાતુસ્સહાબા : જિ. ૨, સ. ૬૯૦)

નવાસેકી વફાત પર હુઝૂર (સ.અ.વ.)કા આંસૂ બહાના

હઝરત ઉસામા ઈબ્ને ઝેદ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે હમ હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં હાઝિર થે કે આપ (સ.અ.વ.)

કે પાસ આપકી બેટીયોંમેંસે એકને આપકો બુલાનેકે લિયે આદમી ભેજા, ઔર આપ (સ.અ.વ.) કો ઈત્તિલાઅ દી કે ઉસ્કા બચ્ચા મુબ્તલાએ મૌત હે તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને કાસિદસે કહા, જાકર ઉન્કો ખબર દે દેં કે અલ્લાહહી કે લિયે હે જો કુછ વો લે લે ઔર જો કુછ વો બાકી છોળ દે, ઔર હર ચીઝકી ઉસ્કે પાસ મીઆદ (મુદ્દત) મુકર્રર હે. લિહાઝા ઉન્સે કેહ દો કે સબર કરો ઔર સવાબકી ઉમ્મીદ રખ્ખો. કાસિદ દોબારા ફિર લૌટકર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે પાસ આયા, ઔર અર્ઝ કિયા કે સાહબઝાદીને આપકો કસમ દી હે કે આપ (સ.અ.વ.) ઝરૂર તશરીફ લાએં. ચુનાંચે આપ (સ.અ.વ.) ઉઠ ખળે હુએ, ઔર આપ (સ.અ.વ.) કે સાથ હઝરત સઅદ ઈબ્ને ઉબાદહ (રદિ.), ઔર હઝરત મઆઝ ઈબ્ને જબલ (રદિ.), હઝરત ઉબય ઈબ્ને કઅબ (રદિ.), ઔર હઝરત ઝૈદ ઈબ્ને સાબિત (રદિ.) ચલે, ઔર કુછ ઔર હઝરાત ભી ચલે, ઔર મૈં ભી ઉન્કે સાથ થા. વો બચ્ચા હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે પાસ લાયા ગયા, ઔર ઉસ્કી જાન મુઝતરિબ (પરેશાન) થી ગોયા કે વો પુરાની મશક હે. યે દેખકર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી આંખોંસે આંસૂ બેહ પળે તો હઝરત સઅદ (રદિ.) ને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.)! યે કયા હે ? આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, યે રહમ હે જિસ્કો અલ્લાહ તઆલાને અપને બંદોં કે દિલોંમેં પૈદા કિયા હે, ઔર બાત ઈસી તરહ હે કે અલ્લાહ તઆલા અપને બંદોંમેંસે રહમ ખાનેવાલોં પર રહમ કરતા હે. (તિરમિઝી, અબૂ દાઉદ, ઈબ્ને માજહ, અબૂ અવાના, ઈબ્ને હબ્બાન, અહમદ, કન્ઝ : જિ. ૮, સ. ૧૧૮, હયાતુસ્સહાબા : જિ. ૨, સ. ૬૯૦)

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા વઅઝ ઔર નસીહત ફરમાતે હુએ રોના

એક રિવાયતમેં હૈ કે હઝરત અબૂબકર (રદિ.) ને એક દિન ખુત્બહ દેતે હુએ ફરમાયા કે અલ્લાહસે હયા કરો. ખુદાકી કસમ ! જબસે મૈંને હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમસે બયઅત કી હૈ મૈં અપની હાજતકે લિયે ભી બગૈર સરપર કપળા ડાલે હુએ અપને રબકી હયાકી વજહસે નહીં નિકલા. એક રિવાયતમેં હૈ કે હઝરત અબૂબકર (રદિ.) મિમ્બર પર ખળે હુએ. ઉસ્કે બા'દ રોએ ઔર ફરમાયા કે હમમેં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ જબ પેહલે સાલ મિમ્બર પર ખળે હુએ ફિર રોએ ઔર ફરમાંયા, અલ્લાહ તઆલાસે મઆફી માંગો ઔર આફિયત તલબ કરો, ઈસ લિયે કે કોઈ શખ્સ ઈમાનકે બા'દ આફિયતસે બેહતર કોઈ ચીઝ નહીં દિયા ગયા. ઔર સચ બોલનેકો લાઝિમ પકળો, ઈસ લિયે કે સચ ભલાઈસે હૈ, ઔર યે દોનૂં બાતેં જન્નતમેં લે જાનેવાલી હૈં. ઔર તુમ ઝૂઠસે બચો, ક્યૂં કે ઝૂઠ ફુજૂરમેંસે હૈ, ઔર યે દોનૂં ચીઝેં જહન્નમમેં લે જાનેવાલી હૈં. એક દૂસરે પર હસદ ન કરો, બુગ્ઝ ન રખ્ખો, કતઅ તઅલ્લુક ન કરો, તુમ અલ્લાહકે બન્દે ઔર ભાઈ ભાઈ હો.

(ઈબ્ને હબ્બાન, તિરમિઝી, નસઈ, અહમદ, હાકિમ, કન્ઝ જિ. ૧, સ.૨૯૧, હયાતુસ્સહાબા : જિ. ૩, સ. ૪૮૨)

સૂરજ ગિરહનમેં હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા રોના

હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમકે ઝમાનામેં સૂરજ ગિરહન હો ગયા. સહાબએ કિરામ (રદિ.) કો ફિકર હો ગયા કે ઈસ મૌકા' પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કયા અમલ કરતે હૈં ? ઈસ્કી તહકીક કી જાએ. જો હઝરાત અપને અપને કામમેં મશ્ગૂલ થે છોળકર દૌળે, તાકે દેખેં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ઈસ વકત કયા અમલ કરેંગે ? હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને દો રકા'ત નમાઝે કુસૂફ પળહાઈ જો ઈતની લંબી થી કે લોગ ગશ (ચક્કર) ખાકર ગિરને લગે. નમાઝમેં હુઝૂર (સ.અ.વ.) રોતે થે ઔર ફરમાતે થે, અય રબ! કયા આપને મુઝસે ઈસ્કા વા'દા નહીં ફરમા રખ્ખા કે આપ ઉન લોગોંકો મેરે મૌજૂદ હોતે હુએ અઝાબ ન ફરમાએંગે ? ઔર ઐસી હાલતમેં ભી અઝાબ ન ફરમાએંગે કે વો લોગ ઈસ્તિગફાર કરતે રહેં ? ફિર હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમને લોગોંકો નસીહત ફરમાઈ કે જબ કભી ઐસા મૌકા' હો ઔર આફતાબ યા ચાંદ ગિરહન હો જાએ તો ઘભરાકર નમાઝકી તરફ મુતવજ્જેહ હો જાયા કરો. મૈં જો આખિરતકે હાલાત દેખતા હૂં , અગર તુમકો મા'લૂમ હો જાએ તો હંસના કમ કર દો ઔર રોના ઝિયાદહ રખ્ખો. જબ કભી ઐસી હાલત પેશ આએ નમાઝ પળહો, દુઆ માંગો, સદકા કરો. (ફઝાઈલે આ'માલ : સ. ૨૯)

જહન્નમકે ખૌફસે હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા રોના

ઉમ્મુલ મુઅ્મિનીન હઝરત હફ્સા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે એક રાતકો હુઝૂર (સ.અ.વ.) મેરે યહાં તશ્રીફ લાએ, ઔર આપકા સર મુબારક મેરે બાઝૂ પર થા. મૈં આપકી રીશ (ડાઢી) મુબારકકો હાથસે સાફ કર રહી થી, ઔર મેરે ભાઈ હઝરત અબ્દુલ્લાહ કુર્આન શરીફકી તિલાવતમેં મશ્ગૂલ થે. જબ આપને ઉન્કી આવાઝ સુની તો ઉઠકર બૈઠ ગએ. મૈં અપના સર આપ (સ.અ.વ.) કી બગલમેં રખકર લેટ ગઈ, જબ ઉન્હોંને યે આયત તિલાવત કી **કલ્લા ઈન્નહુમ્ અર્રબ્બિહિમ્ યૌમઈઝિલ્ લ-મહ્જૂબૂન.** (તર્જુમા) વો લોગ કિયામતકે દિન અપને રબકે દીદારસે મહરૂમ હોંગે તો આપ (સ.અ.વ.) રોને લગે ઔર મુઝપર આપકે આંસૂ ગિરે, મૈં ઉઠી ઔર આપકા સર મુબારક પકળ લિયા. એક ઘળીકિ બા'દ મૈંને પૂછા કે ક્યા આપ જન્નતકે લિયે રો રહે હૈં ? આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા નહીં. મૈંને પૂછા, ક્યા આપ દોઝખકે ખૌફસે રો રહે હૈં ? આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા હાં, મૈં મુશ્તાક હૂં, ઔર મુઝકો સખ્ત ઈશ્તિયાક હે.' ઈસીકો આપ બારબાર ફરમાતે રહે, યહાં તક કે આપકે આંસૂ ઝમીન પર બેહને લગે. હદીસમેં હે કે દુનિયામેં ખૌફે ખુદાસે રોનેવાલા કિયામતકે દિન જન્નતમેં હંસતા હુવા જાએગા. આપ (સ.અ.વ.) સે પૂછા ગયા, વલી કૌન હે ? આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, બેદારીકી વજહસે

જિન્કે ચેહરે ઝર્દ (પીલે) ઔર રોનેકી વજહસે આંખેં ઝઈફ હોં. ઔર આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, ખલ્વતમેં અલ્લાહ તઆલાકો યાદ કરકે રોનેવાલા કિયામતકે દિન અર્શ કે સાયામેં હોગા. હઝરત યહયા (અલૈ.) ઈસ કદર રોએ થે કે રૂખસાર મુબારકકા ગોશ્ત પોશ્ત સબ આંસૂઓં કે સાથ બેહ ગયા થા.

(જલીસુન્નાસિહીન : સ. ૭૬)

અઝાબે કબરકી વજહસે હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા રોના

હઝરત અલી (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) એક કબરકી તરફ લબ્બૈક કેહકર દોડે, ઔર કબરકે કરીબ પહોંચકર (કિબ્લા રૂખ હોકર) સિજદહ કિયા ઔર રોને લગે. એક પહર ઈસ તરહ ગુઝરા. ફિર આપ (સ.અ.વ.) ને સિજદહસે સર ઉઠાયા, ઔર ખૂશ હોકર કબરસે લિપટ ગએ, ઔર ફિર મસ્જિદકી તરફ વાપસ આએ. મૈંને સબબ પૂછા. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, ઈસ્કો અઝાબ હોતા થા. ઉસને મુઝસે ફરિયાદ કી કે મેરે હર તરફ આગ હૈ. મૈંને અલ્લાહ તઆલાસે ઉસપર અઝાબકા સબબ દર્યાફ્ત કિયા. ઈર્શાદ હુવા કે યે દુનિયામેં ફહશ કેહતા થા. મૈંને ઉસ્કે લિયે અલ્લાહ તઆલાસે દુઆ કી તો અલ્લાહ તઆલાને ઉસે બખ્શ દિયા. સહાબએ કિરામને અર્ઝ કિયા, આપ અલ્લાહ તઆલાસે દુઆ કીજિયે કે અલ્લાહ આપ (સ.અ.વ.) કી ઉમ્મત પર અઝાબે કબર આસાન કર દે. ફૌરન જિબ્રઈલ (અલૈ.) ને હાઝિર હોકર કહા કે આપકી

ઉમ્મતમેં જો કોઈ શબે જુમ્આમેં દો રકા'ત નમાઝ ઈસ તરહ પળ્હે કે હર રકા'તમેં ફાતિહાકે બા'દ એક મરતબા **આયતુલ કુર્સી** ઔર તીન મરતબા **ઈઝા ઝુલ્ઝિલતિલ્અર્ઝુ** પળ્હેગા, અલ્લાહ તઆલા ઉસ્કો અઝાબે કબરસે મેહફૂઝ રખ્ખેગા.

(જલીસુન્નાસિહીન : સ. ૧૯૨)

હઝરત ખદીજા (રદિ.) કે કફન તલબ કરને પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા આંસૂ બહાના

મશારિકુલ અનવારમેં હૈં કે અઝાબે કબરકી કઈ સૂરતેં હૈં કે ઉન્મેંસે એક યે હૈ કે મુરદેકા મુંહ કિબ્લાકી તરફસે ફેર દિયા જાએગા. એક મૌકા' પર હઝરત ખદીજા (રદિ.) ને હઝરત ફાતિમા કે ઝરીઆસે હઝરત સરવરે આલમ (સ.અ.વ.) સે પૂછવાયા કે મેરે મરનેકે બા'દ આપ મુઝકો અપને અમામહ યા ચાદરમેં કફન દેંગે ? આપ યે સુનકર રોને લગે, ઔર ઉન્કે પાસ આકર રોને લગે, ઔર ઉન્કે પાસ આકર ફરમાયા, **લૌ અરદ્દત જિલ્દી લઅઅ્તૈતિયન્નક** (અગર તુમ મેરી ખાલ માંગો તો ભી મૈં દૂંગા), લેકિન ઈસ્સે તુમ કયા ફાઈદા સમઝતી હો ? ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા કે ઉસ્કી બરકતસે અઝાબે કબર મુઝકો ન હો. આપને ફરમાયા, મૈંને દે દી. ઔર કોઈ વસિય્યત કરો. અર્ઝ કિયા કે મુઝે કબરમેં રખનેકે બા'દ મેરે હાલકી આપ તફતીશ (તેહકીક) કરેં, ઐસા ન હો કે કિબ્લાકી તરફસે મેરા મુંહ ફેર લિયા જાએ. આપ (સ.અ.વ.) ફિર રોને લગે, ઔર

ઈન્તિકાલકે બા'દ આપ (સ.અ.વ.) કબરમેં ઉતરે તો દેખા, વો સીધી લેટી હૈં. આપ (સ.અ.વ.) પરેશાન હો ગએ, ઔર ઉન્કા મુંહ કિબ્લાકી તરફ ફેર દિયા, વો ફિર સીધી હો ગઈ. આપ (સ.અ.વ.) ફિર પરેશાન હુએ, હુકમ હુવા અય મેરે હબીબ ! મૈં નહીં ચાહતા કે તુમ્હારી બીવીકા ચેહરા ગર્દ આલૂદ હો, ઉન્કો યૂંહી રેહને દો તાકે વો આરામસે સીધી સોયા કરેં. આપ (સ.અ.વ.) ખૂશ હો ગએ. (જલીસુન્નાસિહીન : સ. ૧૯૨)

હઝરત જઅફર (રદિ.) કી શહાદત પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે આંસૂ

અસ્મા બિન્તે અમીસ કેહતી હૈં કે જબ હઝરત જઅફર ઔર ઉન્કે સાથી શહીદ હો ગએ તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) હમારે પાસ આએ. મૈં આટા ગૂંધ રહી થી, ઔર અપને બચ્ચોંકો નેહલાયા ઔર ઉન્કો તેલ લગાયા, ઔર ઉન્કો સાફ સુથરા કિયા તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, મેરે પાસ જઅફર (રદિ.) કે બચ્ચોંકો લાઓ. મૈં લેકર આઈ તો આપ (સ.અ.વ.) ને ઉન્કો પ્યાર કિયા, ઉન્કો ગલે લગાયા તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી આંખોંસે આંસૂ જારી હો ગએ. મૈંને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! મેરે માં-બાપ આપ કુરબાન હોં, કયા જઅફર (રદિ.) કે બારેમેં કોઈ ખબર આઈ હૈ ? આપને ફરમાયા હાં, વો આજકે દિન શહીદ હો ગએ હૈં.

(અસદુલ ગાબહ : જિ. ૧, સ. ૨૮૯)

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા ઉમ્મતકે રિયાકી વજહસે રોના

હઝરત શદ્દાદ ઈબ્ને ઔસ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે મૈંને હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો રોતે હુએ દેખા. મૈંને રોનેકા સબબ પૂછા તો આપને ફરમાયા, મુઝે અપની ઉમ્મત પર બુતોંકી પરસ્તિશ (પૂજા) કા ખૌફ નહીં હે, બલ્કે યે ખૌફ હૈ કે વો આ'માલમેં રિયા કરેંગે (યા'ની દિખલાવા).

(દુર્રતુન્નાસિહીન : જિ. ૧, સ. ૨૯૪)

કબ્રસ્તાનવાલોં કે અઝાબકી વજહસે હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા આંસૂ બહાના

હઝરત સૌબાન (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે હમ હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે સાથ એક કબ્રસ્તાનસે ગુઝરે તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) વહાં ઠહેર ગએ ઔર બહોત રોએ. ફિર અલ્લાહ તઆલાસે દુઆ માંગી. મૈંને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! આપ ક્યૂં રોએ ? આપને ફરમાયા, અય સૌબાન ! ઉન લોગોંકો કબરકા અઝાબ હો રહા થા. મેરી દુઆકી વજહસે અલ્લાહ તઆલાને ઉન્કે અઝાબકો હલ્કા કર દિયા. ફિર આપને ફરમાયા, અય સૌબાન ! અગર યે લોગ રજબમેં એક દિન રોઝહ રખતે ઔર એક રાત ઈબાદત કરતે તો ઉન્કો અઝાબ ન હોતા. હઝરત સૌબાન (રદિ.) ને અર્ઝ કિયા, હઝરત કયા સિર્ફ

રજબકા એક રોઝા ઔર એક રાતકી ઈબાદત કબરકે અઝાબકો દૂર કર દેતા હૈ ? આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમયા હાં, કસમ હૈ ઉસ ઝાતકી જિસને મુઝે નબી બરહક બનાકર ભેજા, જો ભી મર્દ યા ઔરત રજબમેં એક દિન રોઝા રખ્ખે, ઔર એક રાત ઈબાદત કરે. અલ્લાહ તઆલા ઉસ્કે લિયે એક સાલકી ઈબાદતકા સવાબ લિખતા હૈ, ઐસા સાલ જિસમેં હમેશા રોઝા રખ્ખા હો ઔર હમેશાં રાતકો કિયામ કિયા હો.

(દુર્રતુન્નાસિહીન : જિ. ૧, સ. ૧૧૨)

ઔરતોંકી સઝાકા મંઝર દેખકર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા રોના

હઝરત અલી (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે મૈં ઔર ફાતિમા (રદિ.) હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં હાઝિર હુએ તો આપ (સ.અ.વ.) કો રોતે હુએ પાયા. હમને અર્ઝ કિયા, આપ (સ.અ.વ.) કયૂં રોતે હૈં ? આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, મૈંને મેઅરાજકી રાત ઔરતોંકો સખ્ત અઝાબમેં દેખા થા, અબ વો મંઝર યાદ આયા તો રોને લગા. હઝરત અલી (રદિ.) ને ફરમાયા, હઝરત ! આપ (સ.અ.વ.) ને કયા દેખા ? ફરમાયા,

(૧) મૈંને એક ઔરતકો દેખા, વો બાલોંસે લટકાઈ ગઈ થી, ઔર ઉસ્કા દિમાગ ખોલ રહા થા.

(૨) ઔર એક કો દેખા જો લટકી હુઈ થી અપની ઝબાનસે, ઔર ઉસ્કે હાથ પીછેકી તરફ નિકલે હુએ થે.

(૩) મૈંને દેખા એક ઔરતકો જો લટકી હુઈ થી અપને

પિસ્તાનોંસે, ઔર ઉસ્કે હાથ પીછે બંધે હુએ થે, ઔર ઉસ્કે હલકમેં ઝક્કૂમકે કતરે ટપકાએ જા રહે થે.

(૪) એક ઔરતકો દેખા જો લટકી હુઇ થી ઉસ્કે હાથ ઔર પાઉ પેશાની કે કરીબ બાંધે ગએ થે, ઔર ઉસપર સાંપ ઔર બિચ્છૂ મુસલ્લત કિયે ગએ થે.

(૫) એક ઔરતકો દેખા જો અપના જિસમ (બદન) ખા રહી થી ઔર ઉસ્કે નીચે આગ જલાઇ જા રહી થી.

(૬) ઔર એક ઔરતકો દેખા કે ઉસ્કે જિસમકો આગકી કેંચીસે કાટા જા રહા થા.

(૭) એક ઔરત સિયાહ (કાલે) ચેહરાવાલી થી ઔર અંતડીયોંકો ખાતી થી.

(૮) એક ઔરત ગૂન્ગી, અંધી, બેહરી થી, આગકે સંદૂકમેં બંદ થી, ઉસ્કા મગ્ઝ ઉસ્કે સરસે નિકલ રહા થા, ઉસ્કી બદબૂ બર્સ (કોઢવાલે) ઔર જુઝામવાલેસે બદતર થી.

(૯) એક ઔરતકા સર ખિન્ઝીર (સુવ્વર) જૈસા થા ઔર ઉસ્કા જિસમ ગધે જૈસા, ઉસપર હઝાર કિસમકે અઝાબ મુસલ્લત થે.

(૧૦) એક ઔરત કુત્તેકી શકલકી થી. બિચ્છૂ ઔર સાંપ ઉસ્કી શરમગાહ યા મુંહસે દાખિલ હોતે થે, ઔર ઉસ્કે પાંખાના કે રાસ્તાસે નિકલતે થે, ઔર ફરિશ્તે આગકે ગુર્ઝસે મારતે થે.

યે સુનકર હઝરત ફાતિમા (રદિ.) ખળી હુઇ ઔર અર્ઝ કિયા, અય મેરે અબ્બા ! અય મેરી આંખોંકી ઠંડક ! ઉન ઔરતોંને કયા અમલ કિયે થે ? હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા,

અય ફાતિમા ! પેહલી ઔરત મરદોંસે અપને સરકે બાલોંકો છુપાતી ન થી. દૂસરી ઔરત ઝબાનસે અપને ખાવિંદકો સતાતી થી ઔર ફરમાયા, જો ઔરતભી અપને ખાવિંદ પર ઝબાન દરાઝી કરેગી, અલ્લાહ તઆલા ઉસ્કી ઝબાનકો કિયામતકે દિન સત્તર (૭૦) હાથ લંબી કર દેગા, ઔર ઉસ્કો ઉસ્કી ગરદનકે પીછે બાંધ દેગા. તીસરી ઔરત દૂસરોં કે બચ્ચોંકો બગૈર અપને ખાવિંદકી ઈજાઝતકે દૂધ પિલાતી થી. ચોથી ઔરત અપને ઘરસે ખાવિંદકી ઈજાઝતકે બગૈર બાહિર નિકલ જાતી થી, ઔર હૈઝો નિફાસકા ગુસલ નહીં કરતી થી. પાંચવી ઔરત દૂસરોં કે લિયે આરાસ્તા પેરાસ્તા (બનાવ શણગાર) હોતી થી, ઔર લોગોંકી ગીબત કરતી થી. છઠ્ઠી ઔરત અપને હુસ્નો જમાલ ઔર જિસમકે હિસ્સોંકો દિખાતી ફિરા કરતી થી. સાતવીં ઔરત બાવજૂદ તાકતકે ન વુઝૂ કરતી, ન નમાઝ પઢતી, ઔર ન નહાતી. આઠવીં ઔરત ઝૂઠ બોલા કરતી થી, ઔર ચુગલખોરી કરતી થી. નવ્વીં ઔરત અપને ખાવિંદસે દુશ્મની રખ ી થી. (દુર્રતુન્નાસિહીન જિ. ૧, સ. ૧૨૨)

હઝરત મઆઝ ઈબ્ન જબલ (રદિ.) કે સવાલ પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા આંસૂ બહાના

હઝરત મઆઝ ઈબ્ને જબલ ફરમાતે હૈં કે મૈંને હુઝૂર (સ.અ.વ.) સે અર્ઝ કિયા કે યૌમ યુન્ફખુ ફીસ્સૂરિ ફતઅ્તૂન અફ્વાજા કા કયા મતલબ હે ? ઈસ સવાલકે કરને પર હુઝૂર

(સ.અ.વ.) ઈસ કદર રોએ કે આંસૂઓંસે કપળે તર હો ગએ. ફિર ફરમાયા, અય મઆઝ (રદિ.) તૂને એક બહોત બળી ચીઝકા સવાલ કિયા હે ? મેરી ઉમ્મત હશ્રકે મૈદાનમેં બારહ જમાઅતોંમેં તકસીમ હોગી.

(૧) એક જમાઅત કબરોંસે ઉઠેગી, ઉન્કે હાથ પાઉ ન હોંગે યે વો લોગ હોંગે જો અપને પળોસીયોંકો સતાતે થે.

(૨) દૂસરી જમાઅત કબરોંસે ઉઠેગી ઉન્કી શકલેં ખિન્ઝીર જૈસી હોગી, યે વો જમાઅત હોગી જો નમાઝમેં સુસ્તી ઔર ગફ્લત કિયા કરતી થી.

(૩) તીસરી જમાઅત અપની કબરોંસે ઈસ તરહ ઉઠેગી કે ઉન્કે પેટ પહાળોંકી તરહ હોંગે, ઉન્મેં સાંપ ઔર બિચ્છૂ ભરે હોંગે, યે વો લોગ હોંગે જો માલકી ઝકાત અદા ન કરતે થે.

(૪) ચોથી જમાઅત કબરોંસે ઉઠેગી ઉન્કે મુંહસે ખૂન જારી હોગા, યે વો લોગ હોંગે જો અલ્લાહ તઆલાકે અહદો પૈમાનકે બદલે માલ લિયા કરતે થે.

(૫) પાંચવીં જમાઅત કબરોંસે ઉઠેગી ઉન્કે જિસમ ફૂલે હુએ હોંગે, ઔર ઉન્સે મુરદારકી બદબૂસે સખ્ત બદબૂ આએગી, યે વો લોગ હોંગે જો લોગોં કે ડરકી વજહસે છુપકર ગુનાહ કરતે થે અલ્લાહ તઆલાસે નહીં ડરતે થે.

(૬) છઠ્ઠી જમાઅત કબરોંસે કટે હુએ ગલેવાલી ઉઠેગી, યે વો લોગ હોંગે જો ઝૂઠી ગવાહી દેતે થે.

(૭) સાતવીં જમાઅત કબરોંસે ઉઠેગી ઉન્કે મુંહમેં ઝબાનેં ન હોંગી, બલ્કે ખૂન ઔર પીપ જારી હોગા, યે વો લોગ હોંગે જો જાન બુઝકર ગવાહી નહીં દેતે થે.

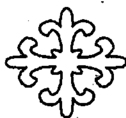
(૮) આઠવીં જમાઅત કબરોંસે ઉંધે મુંહ કબરોંસે ઉઠાએ જાએંગે, યે વો લોગ હોંગે જો ઝિના કિયા કરતે થે, ઔર બગૈર તૌબાકે મર ગએ થે.

(૯) નવ્વીં જમાઅત કબરસે સિયાહ ચેહરા ઔર કીરી આંખોંવાલી ઉઠેગી, ઉન્કે પેટોંમેં આગ ભરી હુઈ હોગી, યે વો લોગ હોંગે જો યતીમોંકા માલ ઝુલ્મસે ખા જાતે થે.

(૧૦) દસવીં જમાઅત કબરોંસે બર્સ ઔર જુઝામી મર્ઝવાલી ઉઠેગી, યે વો લોગ હોંગે જો વાલેદૈનકો નારાઝ કરતે, ઉન્કી નાફરમાની કરતે, ઉન્કો સતાતે થે.

(૧૧) ગ્યારહવીં જમાઅત કબરોંસે અંધી ઉઠાઈ જાએગી, ઉન્કે દાંત બૈલકે સીંગોંકી તરહ હોંગે, ઉન્કે હોંઠ ઉન્કે સીના પર લટકે હુએ હોંગે, ઔર ઉન્કી ઝબાન ઉન્કી રાનોં પર લટકેગી, ઔર ઉન્કે પેટસે પાખાના નિકલતા હોગા. યે વો લોગ હોંગે જો શરાબ પીતે થે.

(૧૨) બારહવીં જમાઅત કબરોંસે ઉઠેગી, ઉન્કે ચેહરે ચૌદહવીં કે ચાંદકી તરહ ચમકતે હોંગે, ઔર પુલસિરાતસે બિજલીકી તરહ પાર હો જાએંગે, યે વો લોગ હોંગે જો નમાઝોંકા એહતિમામ કરતે થે, અમલે સાલેહ કરતે, ગુનાહોંસે પરહેઝ કરતે, ઉન્કા ખાતિમા તૌબા પર હુવા, ઉન્કા બદલા જન્નત હૈ, ઔર ઉનપર અલ્લાહ તઆલાકી રહમત ઔર મગફિરત ઔર રઝામંદી હૈ. (દુર્રતુન્નાસિહીન : જિ.–૨, સ.–૫૦)

અન્સારી કે બચ્ચાકી વફાત પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે આંસૂ

હઝરત અનસ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) એક કબીલામેં તશરીફ ફરમા થે. મૈં ભી આપકે સાથ થા. એક અન્સારી ઔરતને આપકો પૈગામ પહોંચાયા કે મેરા લળકા મરનેકે કરીબ હૈ. આપ (સ.અ.વ.) અપને સાથિયોં કે સાથ તશરીફ લે આએ, ઔર ઉસ લળકેકો અપની ગોદમેં લિટાયા, વો ફૌરન મર ગયા, આપ (સ.અ.વ.) કી આંખસે આંસૂ બહે. ઉસ ઔરતને કહા, અલ્લાહ તઆલાને અપને બંદોંસે અમાનત લે લી, ઔર ઉસી કે લિયે હૈ જો બાકી હૈ ઔર હર અમ્રકી મુદ્દત લિખ્ખી હોતી હૈ, ઈસ લિયે સબર કરૂં ઔર સવાબ હાસિલ કરૂં. ઔર હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, ઈન્સાન જન્નતમેં બુલંદ મરતબા હાસિલ કરેગા, વો દરજા ન નમાઝસે હાસિલ હોતા હૈ, ઔર ન રોઝેસે, ન હજસે, ઔર ન ઈબાદતસે. આપ (સ.અ.વ.) સે પૂછા ગયા, ફિર કિસ ચીઝસે હાસિલ હોતા હૈ ? આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, જબ કોઈ મુસીબત આએ ઉસપર સબર કરને પર. (જલીસુન્નાસિહીન : સ. ૧૧૭)

હઝરત દેહયા (રદિ.) કે વાકિઆ પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા રોના

હઝરત અબૂબકર (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે દેહયા કલ્બી

અરબકે સરદારોંમેં સે એક સરદાર થા. હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી ખ્વાહિશ થી કે વો ઈસ્લામ લે આએ, કયૂંકે ઉન્કે મા તહત સાત સો (૭૦૦) ઘરાને થે. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ઉન્કે લિયે દુઆ માંગા કરતે થે, અય અલ્લાહ ! તૂ દેહયાકો ઈસ્લામ નસીબ ફરમા. જબ દેહયાને ઈસ્લામ લાનેકા ઈરાદા કિયા તો અલ્લાહ તઆલાને વહી ભેજી હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો, કે મૈંને દેહયાકા દિલ નૂરે ઈમાનસે મુઝય્યન કર દિયા હૈ, વો આપ (સ.અ.વ.) કે પાસ આનેવાલા હૈ. જબ દેહયા મસ્જિદમેં દાખિલ હુએ તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને અપની કમર મુબારકસે ચાદર ઉતારકર બિછાઈ ઔર ઈશારા કિયા દેહયાકો ઉસપર બૈઠનેકા. જબ દેહયાને યે તકરીમ ઔર તા'ઝીમ મુલાહિઝા ફરમાઈ તો (ખૂશીસે) રો પળા, ઔર ચાદર ઉઠાકર ચૂમકર અપની આંખોં પર રખ્ખી. ફિર દેહયાને અર્ઝ કિયા, હઝરત ઈસ્લામકી શરાઈત બયાન કરેં. આપને ફરમાયા, લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ મુહમ્મદુર્રસૂલુલ્લાહ કી ગવાહી દેના ઈસ્લામકી શર્ત હૈ. દેહયા ફિર રો પળા. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને પૂછા, અય દેહયા ! તેરા યે રોના ઈસ્લામ લાનેકી ખૂશીકી વજહસે હૈ, યા કિસી દૂસરી વજહસે હૈ ? દેહયાને કહા, મૈંને બળે બળે ગુનાહ કિયે હૈં વો મઆફ હો સકતે હૈં, અગર અલ્લાહ તઆલા કહે તો મૈં અપના તમામ માલ સદકા કર દૂં. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને પૂછા, વો કયા ગુનાહ હૈં ? દેહયાને કહા, મૈં અપની કૌમકા સરદાર થા, મુઝે યે પસંદ નહીં થા કે લોગ કહેં, ફલાંકા બેટા દેહયાકા દામાદ હૈ, ઈસ લિયે મૈંને અપની સત્તર બેટીયોંકો અપને હાથસે કત્લ કિયા. યે સુનકર હુઝૂર (સ.અ.વ.) હૈરાન રેહ

ગએ. હઝરત જિબ્રઈલ (અલૈ.) તશરીફ લાએ ઔર ફરમાયા, અય અલ્લાહકે નબી ! અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં કે હઝરત કેહયા (રદિ.) સે કેહ દો કે જબ મૈંને તેરે ઈસ્લામકી વજહસે તેરી સાઠ (૬૦) સાલકા કુફ્ર મઆફ કર દિયા. ફિર આપકી સત્તર (૭૦) બેટીયોંકા કત્લ કયૂં ન મઆફ કરૂંગા. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ઔર આપકે સાથી રો પળે ઔર ફરમાયા હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને અય રબ ! તૂને કેહયાકો એક મરતબા કલિમહ પળહનેકી વજહસે બખ્શ દિયા, ઔર ઉસ્કા બળા ગુનાહ મઆફ કર દિયા. ફિર કૈસે તૂ બકિય્યા મો'મિનીનકો મઆફ નહીં કરેગા, હાલાંકે વો તો અપની તમામ ઝિંદગી ઈસ કલિમહકો પળહતે રહેંગે. (દુર્રતુન્નાસિહીન : જિ.૨, સ.-૧૧૪)

સિજદહમેં હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા આંસૂ બહાના

હઝરત અબૂ હુરૈરહ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, જિબ્રઈલ (અલૈ.) શબે બરા'તમેં મેરે પાસ આએ ઔર ફરમાયા, અય મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) ! યે ઐસી રાત હૈ કે ઉસ્મેં આસમાનકે દરવાઝે ઔર રહમતકે દરવાઝે ખોલે જાતે હૈં. આપ ઉઠેં ઔર નમાઝ પળ્હીં, ઔર અપને હાથોં ઔર સર મુબારકકો આસમાનકી તરફ ઉઠાએં (ઔર દુઆ માંગેં). હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, મૈંને જિબ્રઈલ (અલૈ.) સે પૂછા, યે કૈસી રાત હૈ ? ઉન્હોંને ફરમાયા, ઈસમેં રહમતકે તીન સો (૩૦૦) દરવાઝે ખોલે જાતે હૈં, અલ્લાહ

સબકો બખ્શ દેગા સિવાએ ઉસ્કે જો (૧) શિર્ક કરતા હો (૨) યા જાદૂગર હો, (૩) યા કાહિન હો, (૪) યા કીના રખનેવાલા હો, (૫) યા હમેશા શરાબકા આદી હો, (૬) યા ઝિના પર ઈસરાર કરનેવાલા હો, (૭) યા સૂદખોર (બિયાજ ખાનેવાલા) હો, (૮) યા વાલેદૈનકા નાફરમાન હો, (૯) યા ચુગલખોર હો, (૧૦) યા કતઅ રહમી કરનેવાલા હો.

ઉન લોગોંકો અલ્લાહ તઆલા ઉસ વકત તક મઆફ ન કરેંગે જબ તક યે પક્કી સચ્ચી તૌબા ન કર લેં, ઔર ઉન ગુનાહોંકો છોળ ન દેં. ફિર હુઝૂર (સ.અ.વ.) નિકલે ઔર નમાઝ પળ્હી, ઔર સિજ્દહમેં રોતે રહે ઔર કેહતે થે, અય અલ્લાહ ! મૈં પનાહ પકળતા હૂં તેરે અઝાબસે, ઔર તેરી નારાઝગીસે, ઔર મૈં નહીં તા'રીફ કર સકતા તેરી, જૈસી તૂને ખૂદ અપની તા'રીફ કી હૈ, તેરે હી લિયે સારી તા'રીફેં હૈ, યહાં તક કે તૂ રાઝી હો જાએ. (દુર્રતુન્નાસિહીન : જિ. ૨, સ. ૨૦૭)

કબર શરીફમેં હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા ઉમ્મતકે લિયે રોના

બા'ઝ રિવાયાતમેં હૈ કે જબ બંદા અલ્લાહ તઆલાકે ખૌફસે રોતા હૈ ઔર ઉસ્કી આખોંસે આંસૂ બેહતે હૈં, અલ્લાહ તઆલા ઉન આંસૂઓંસે એક દરખ્ત પૈદા કરતે હૈં જિસ્કો સઆદતકા દરખ્ત કહા જાતા હૈ. જબ ઉસ દરખ્ત પર ખૌફ ઔર ગમકી હવા ચલતી હૈ તો ઉસ્સે **વા મુહમ્મદાહ**કી આવાઝ નિકલતી હૈ. ઉસ આવાઝકો અલ્લાહ તઆલા હઝરત રસૂલુલ્લાહ

(સ.અ.વ.) કો ઉન્કી કબર શરીફમેં સુનવા દેતે હૈં. ફિર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કબરમેં અપની ઉમ્મતકે લિયે રોતે હૈં ઔર આંસૂ બહાતે હૈં, ઉન આંસૂઓંસે અલ્લાહ તઆલા એક દરખ્ત પૈદા કરતે હૈં જિસ્કો શફાઅતકા દરખ્ત કહા જાતા હૈ. જબ ઉસ દરખ્ત પર નબુવ્વત ઔર રિસાલતકી હવા ચલતી હૈ તો ઉસ્સે આવાઝ નિકલતી હૈ વા ઉમ્મતા. ઉસ આવાઝકો અલ્લાહ તઆલા તમામ આસમાનોંમેં ફૈલા દેતા હૈ જિસ્કો તમામ ફરિશ્તે સુન લેતે હૈં, ઔર સિજદહમેં ગિર જાતે હૈં ઔર રોતે હૈં, ઔર ગિરયાઝારી કરતે હૈં ઔર કેહતે હૈં, **વા ઉમ્મતે મુહમ્મદાહ.** અલ્લાહ તઆલા ઉન્કે રોનેકો ઔર ઉન્કી પુકારકો સુનતે હૈં ઔર ફરિશ્તોંસે પૂછતે હૈં કે તુમ ક્યૂં રોતે હો ? ફરિશ્તે કેહતે હૈં, અય રબ ! તૂ ખૂબ જાનતા હૈ હમારે રોનેકો, હમારા રોના ઉમ્મતે મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) કે લિયે હૈ. અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં કે અય ફરિશ્તો ! તુમ ગવાહ રહો, મૈંને ઉમ્મતે મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) કે હર ઉસ શખ્સકો બખ્શ દિયા જો મેરે ખૌફસે રોતા હૈ. (દુર્રતુન્નાસિહીન : જિ.–૨, સ.–૨૪૬)

હશ્રકે મૈદાનમેં હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા ઉમ્મતકે લિયે આંસૂ બહાના

બા'ઝ રિવાયાતમેં હૈ કે કિયામતકે દિન અલ્લાહ તઆલા લૌહે મહફૂઝસે કહેગા, મેરી અમાનત યા'ની કુર્આન કહાં હૈ ? વો અર્ઝ કરેગી, યા રબ ! મૈંને સહીહ સાલિમ ઔર મુકમ્મલ તૌરપર ઈસરાફીલ (અ.સ.) કે હવાલે કર દી થી. ફિર અલ્લાહ

તઆલા ઈસરાફીલ (અલૈ.) સે પૂછેંગે, કહાં હૈ અમાનત ? વો અર્ઝ કરેંગે, અય રબ ! મૈંને મીકાઈલ (અલૈ.) કે સુપુર્દ કર દી થી. ફિર અલ્લાહ તઆલા મીકાઈલ (અલૈ.) સે પૂછેંગે. વો અર્ઝ કરેંગે, યા રબ ! મૈંને હઝરત જિબ્રઈલ (અલૈ.) કે હવાલે કર દી થી. ફિર ખુદા તઆલા કહેગા, અય જિબ્રઈલ (અલૈ.)! કહાં હૈ અમાનત ? વો અર્ઝ કરેંગે, અય રબ ! મૈંને તેરે મેહબૂબ હઝરત મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) કે હવાલે કર દી થી. ફિર અલ્લાહ તઆલા ફરમાએંગે, મેરે મેહબૂબકો પ્યાર ઔર મુહબ્બતસે બુલા લાઓ. હઝરત જિબ્રઈલ (અલૈ.) આએંગે ઔર અર્ઝ કરેંગે, અય મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) ! તશરીફ લે ચલેં. અલ્લાહ તઆલા ફરમાએગા, અય મેરે મેહબૂબ ! કયા જિબ્રઈલને મેરી અમાનત તુમ્હેં સુપુર્દ કી થી. આપ ફરમાએંગે હાં. ફિર અલ્લાહ તઆલ પૂછેંગે, અય મેહબૂબ ! અમાનતકો કયા કિયા ? આપ ફરમાએંગે, યા રબ ! મૈંને અપની ઉમ્મતકે સુપુર્દ કર દી થી. અલ્લાહ તઆલા ફરમાએંગે, બુલાઓ મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) કી ઉમ્મતકો મૈં ઉન્સે પૂછું. હઝરત મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) અર્ઝ કરેંગે, અય રબ ! મેરી ઉમ્મત કમઝોર હૈ, વો આપકે સામને જવાબ દેનેકી તાકત નહીં રખતે. આપ મુઝે ઈજાઝત ઈનાયત ફરમાએં કે આદમ (અલૈ.) કે પાસ જાઉ. અલ્લાહ તઆલા ઈજાઝત અતા ફરમાએંગે. હુઝૂર (સ.અ.વ.) આદમ (અલૈ.) કે પાસ જાએંગે ઔર ફરમાએંગે, અય આદમ ! આપ અબૂલ બશર હૈં મૈં ઉન્કા નબી હૂં, અગર ઉમ્મતકો કોઈ તકલીફ પહોંચેગી તો હમ દોનૂંકો ગમ ઔર પરેશાની હોગી, ઈસ લિયે મેરી ઉમ્મતકે આધે ગુનાહ આપ લે લેં, આધે મૈં લે લૂં, તાકે વો હિસાબો

કિતાબસે બચ જાએં. આદમ (અલૈ.) ફરમાએંગે, મૈં તો અપને આપમેં મશ્ગૂલ હૂં, મૈં ઈસ્કી તાકત નહીં રખતા. ફિર હુઝૂર (સ.અ.વ.) વાપસ આકર અર્શ કે નીચે સિજ્દહ કરેંગે, ઔર બહોત રોએંગે, ઔર ગિળ ગિળાએંગે ઔર અર્ઝ કરેંગે, અય રબ ! મૈં અપને લિયે ઔર ફાતિમા (રદિ.) ઔર હસન (રદિ.) કે લિયે સવાલ નહીં કરતા, બલ્કે અપની ઉમ્મતકે લિયે સવાલ કરતા હૂં. ફિર અલ્લાહ તઆલા અપને લુત્ફો કરમસે ફરમાએંગે, અય મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) અપના સર ઉઠાઓ ઔર માંગો હમ અતા કરેંગે. તુમ સિફારિશ કરો હમ સિફારિશ કબૂલ કરેંગે, ઔર તુમ્હારી ઉમ્મતકો ઈત્ના અતા કરૂંગા કે તુમ રાઝી હો જાઓગે, ઔર ઉસ્સે ભી ઝિયાદહ દૂંગા. ઈર્શાદે બારી હૈ અન્કરીબ દેગા તેરા રબ તુઝકો, પસ તૂ ખૂશ હો જાએગા.

(દુર્રતુન્નાસિહીન : જિ. ૨, સ. ૧૦૫)

શબે બરાતમેં હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા આંસૂ બહાના

હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે મૈં હઝરત (સ.અ.વ.) કે સાથ સોઈ હુઈ થી. જબ મેરી આંખ ખુલી તો મૈંને હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો ન પાયા. મૈં હૈરાન હો ગઈ, મેરા ખ્યાલ યે થા કે હઝરત મેરી બારીમેં શાયદ દૂસરી બીવીયોં કે પાસ તશરીફ લે ગએ. મૈંને આપકો ઉન્કે ઘરોંમેં તલાશ કિયા લેકિન ન પાયા. ફિર મૈં હઝરત ફાતિમા (રદિ.) કે ઘર આઈ ઔર દરવાઝા ખિટખિટાયા. આવાઝ આઈ દરવાઝા પર કૌન?

મૈંને કહા આઈશા (રદિ.), મૈં ઈસ વક્ત હુઝૂરકી તલાશમેં આઈ હૂં. યે સુનકર હઝરત અલી (રદિ.) ઔર હઝરત હસન (રદિ.) ઔર હઝરત હુસૈન (રદિ.) ઔર હઝરત ફાતિમા (રદિ.) નિકલે તો મૈંને કહા, હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો હમ કહાં તલાશ કરેં ? ઉન્હોંને કહા, મસ્જિદમેં. હમને મસ્જિદમેં તલાશ કિયા લેકિન ન પાયા. હઝરત અલી (રદિ.) ને ફરમાયા, હુઝૂર (સ.અ.વ.) બકીઅકે કબ્રસ્તાનમેં ગએ હોંગે. જબ હમ કબ્રસ્તાનકે કરીબ આએ તો એક કબરકો કરીબસે રોશની દિખાઈ દી. યે દેખકર હઝરત અલી (રદિ.) ને ફરમાયા, યે રોશની હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી રોશની હૈ. જબ હમ કરીબ આએ તો દેખા, હુઝૂર (સ.અ.વ.) સિજદહમેં રો રહે હૈં, ઔર આપકો કિસીકે આનેકી ખબર નહીં હુઈ, ઔર તઝર્રુઅ ફરમા રહે હૈં, ઔર સિજદહમેં ફરમા રહે હૈં અય રબ ! અગર તૂ ઉન્કો અઝાબ દે તો યે તેરે બન્દે હૈં, ઔર અગર તૂ ઉન્કો મઆફ કર દે તો તૂ હિકમતવાલા હૈ, ઝબરદસ્ત હૈ. જબ હઝરત ફાતિમાને યે કૈફિયત દેખી તો આપ (સ.અ.વ.) કે સર મુબારકકે કરીબ જાકર ચેહરા મુબારકકો ઝમીનસે ઉઠાયા ઔર અર્ઝ કિયા, અય મેરે અબ્બા ! ક્યા કોઈ દુશ્મન આનેવાલા હૈ ? યા કોઈ વહી નાઝિલ હુઈ હૈ ?

હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, અય ફાતિમા (રદિ.) ! ન દુશ્મન આનેવાલા હૈ ઔર ન વહી નાઝિલ હુઈ હૈ, લેકિન યે રાત શબે બરાત હૈ, ઈસ લિયે મૈં અલ્લાહ તઆલાસે માંગ રહા હૂં. ફિર ફરમાયા, અય આઈશા (રદિ.) ! જબ કિયામત કાઈમ હોગી તો ઉસ રોઝ ભી મૈં સિજદહ કરૂંગા, ઔર અલ્લાહ

તઆલાસે રહમત તલબ કરૂંગા, ઔર સિફારિશ કરૂંગા. અગર તુમ મેરી રઝામંદી ચાહતે હો તો સબ સિજદહ કરો, ઔર દુઆસે મેરી મદદ કરો, પસ સબને સિજદહ કિયા ઔર રોએ સુબ્હ સાદિક તક. (દુર્રતુન્નાસિહીન : જિ. ૨, સ. ૨૨૨)

ઉમ્મતસે જુદાઈ પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા રોના

હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે હઝરત જિબ્રઈલ અ મીનને બની ઈસ્રાઈલકે એક શખ્સકા તઝકિરા કિયા જિસને હઝાર મહીને તક દુશ્મનસે લળાઈ કી, ઔર હઝાર મહીને તક રાતકો કિયામ કિયા, ઔર ખુદાકે રાસ્તામેં બળે બળે મુજાહિદે કિયે. યે સુનકર અસ્હાબે રસૂલ રોએ ઔર અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! ઉસ્કા તો બહોત સવાબ હોગા ? અલ્લાહને હઝરત જિબ્રઈલકો સૂરતકે સાથ નાઝિલ કિયા ઔર ફરમાયા, મૈંને તુમકો ઔર તુમ્હારી ઉમ્મતકો લૈલતુલ કદ્રકી ઈબાદત અતા કી, લૈલતુલ કદ્રકી ઈબાદત શમઊનકી ઈબાદતસે અફઝલ હૈ. એક રિવાયતમેં હૈ કે લૈલતુલ કદ્રમેં દો ર'કાત નમાઝ ખુદાકે રાસ્તામેં હઝાર મહીને લળનેસે અફ્ઝલ હૈ. એક રિવાયતમેં હૈ કે જબ આપકી વફાતકા વકત કરીબ આયા તો ઉમ્મતકી જુદાઈમેં રોએ ઔર ગમગીન હુએ ઔર ફરમાયા, જબ મૈં ઈસ દુનિયાસે ચલા જાઉન્ગા તો મેરી ઉમ્મત પર સલામ કૌન પહોંચાએગા ? ઉસપર પરેશાન હુએ. અલ્લાહને સૂરતુલ કદ્ર ઉતારકર આપકો તસલ્લી દી.

તનઝ્ઝલુલ્ મલાઈકતુ વર્ઈહુ (આયત) કે આપ (સ.અ.વ.) કે બા'દ ફરિશ્તે સલામ પહોંચાએંગે, આપ (સ.અ.વ.) પરેશાન ન હો.

(દુર્રતુન્નાસિહીન : જિ. ૨, સ. ૨૭૬)

કુફ્ફારકે તા'ના પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા મગમૂમ હોના

હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે આસ ઈબ્ને વાઈલ હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો મસ્જિદે હરામકે દરવાઝાકે પાસ મિલા, બાત ચીતકી, ઔર ફિર કુફ્ફારકે પાસ આયા. લોગોંને પૂછા કે તૂને કિસસે બાત ચીત કી ? ઉસને કહા, અબતરસે. લોગોંને હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે બેટે ઈબ્રાહીમ (રદિ.) કી વફાતકે બા'દસે આપ (સ.અ.વ.) કા નામ અબતર રખ્ખા થા. યે સુનકર હુઝૂર (સ.અ.વ.) ગમગીન હુએ ઔર પરેશાન હુએ. અલ્લાહ તઆલાને આપકો તસલ્લી દેને ઔર કુફ્ફારકા જવાબ દેનેકે લિયે સૂરતુલ કૌષર ઉતારી ઔર ફરમાયા, અગર આપકા બેટા ઝિંદા રેહતા તો દો હાલસે ખાલી ન હોતા, યા તો વો નબી હોતા યા નબી ન હોતા. અગર વો નબી ન હોતા તો આપકે લિયે કોઈ શર્ફ ઔર ઈફતિખારકી બાત ન થી, ઔર અગર વો નબી હોતા તો આપ ખાતિમુન્નબિય્યીન ન હોતે. મૈંને તુમ્હારા નામ અપને નામકે સાથ રખ્ખા હે, કલિમામેં, અઝાનમેં, ઈકામતમેં, નમાઝમેં. તુમ અબતર કૈસે હો સકતે હો, તમ્હારે દુશ્મન હી અબતર હૈં.

(દુર્રતુન્નાસિહીન : જિ. ૨, સ. ૨૮૪)

સહાબાકે રોનેકી વજહસે હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા રોના

હઝરત અબૂ હુરૈરહ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે જબ યે આયત **અફમિન્ હાઝલ્હદીસિ તઅ્જબૂન વ તઝ્હકૂન વલા તબ્કૂન.** (આયત).

તર્જુમા :– સો ક્યા (ઐસે ખૌફકી બાતેં સુનકર ભી) તુમ લોગ ઈસ કલામે (ઈલાહી) સે તઅજ્જુબ કરતે હો ઔર હંસતે હો, ઔર (અઝાબકે ખૌફસે) રોતે નહીં હો. નાઝિલ હુઈ તો અસ્હાબે સુફ્ફા ઈસ કદર રોએ કે ઉન્કે આંસૂઓંસે રૂખસાર તર હો ગએ, ઔર આંસૂ રૂખસારોં પર બેહને લગે. જબ હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ઉન્કો રોતે દેખા તો આપ (સ.અ.વ.) ભી ઉન્કે સાથ રો દિયે. ફિર હમ સબ હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે રોનેકી વજહસે રોએ. ફિર આપ (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા, વો આદમી જહન્નમમેં દાખિલ ન હોગા જો ખુદા તઆલાકે ડરસે રોયા હે, ઔર ગુનાહ પર ઈસરાર કરનેવાલા જન્નતમેં દાખિલ ન હોગા. (બયહકી, તરગીબ જિ. ૫, સ. ૧૯૦)

કુર્આન સુનકર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા રોના

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મસઊદ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, મુઝે કુર્આન સુનાઓ. મૈંને અર્ઝ

કિયા, મૈં ? આપ (સ.અ.વ.) કે સુનને કે લિયે કુર્આન પઢૂં ? હાલાંકે આપ (સ.અ.વ.) પર કુર્આન નાઝિલ હુવા હૈ. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, મુઝે યે બાત પસંદ હૈ કે મૈં અપને ગૈરસે કુર્આન સુનૂં. હઝરત ઈબ્ને મસઊદ (રદિ.) કેહતે હૈં કે મૈંને સૂરએ નિસાઅકી તિલાવત કી, જબ મૈં ઈસ આયત પર પહોંચા, **ફકૈફ ઈઝા જિઅ્‌ના મિન્‌ કુલ્લિ ઉમ્મતિમ્‌ બિશહીદિંવ્‌ જિઅ્‌ના બિક અલા હાઉલાઈ શહીદા.** યા'ની ઉસ વકત કયા હાલ હોગા જબ કે હમ હર ઉમ્મતમેં સે એક એક ગવાહકો હાઝિર કરેંગે, ઔર આપ (સ.અ.વ.) કો ભી ઉન લોગોં પર ગવાહી દેનેકે લિયે હાઝિર કરેંગે, પર પહોંચા તો આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા બસ કાફી હૈ. મૈં જબ આપકી તરફ મુતવજ્જેહ હુવા તો આપ (સ.અ.વ.) કી દોનૂં આંખોંસે આંસૂ જારી થે. (બુખારી, બિદાયહ : જિ. ૨, સ. ૫૨, હયાતુસ્સહાબા : જિ. ૨, સ. ૭૨૯)

હઝરત સાબિત ઈબ્ને રબીઅ (રદિ.) કી વફાત પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા રોના

અબૂ હબીબ કેહતે હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) હઝરત સાબિત ઈબ્ને રબીઆ (રદિ.) કે પાસ ઉન્કી વફાતકી બીમારીમેં તશરીફ લે ગએ, વો મૌતકી કશમકશમેં થે. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને આવાઝ દી. ઉન્હોંને કોઈ જવાબ ન દિયા યે કૈફિયત દેખકર હુઝૂર (સ.અ.વ.) રો દિયે ઔર ફરમાયા, અગર યે સુનતા તો ઝરૂર

જવાબ દેતા, ઉસપર જો પસીના હે યે મૌતકી સખ્તીકી વજહસે હૈ. યે સુનકર ઔરતેં રોને લગી. હઝરત ઉસામા (રદિ.) ને ઉન્કો મના' કિયા. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, રોને દો (કયૂં કે યે રોના બગૈર ચીખો પુકારકે થા.)

(અસદુલ ગાબહ : જિ. ૧, સ. ૨૨૨)

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા હઝરત ખદીજા (રદિ.) કી નિશાની દેખકર આંસૂ બહાના

દો જહાં કે સરદાર હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.) કી સબસે બળી સાહબઝાદી હઝરત ઝૈનબ (રદિ.) નબુવ્વતસે દસ બરસ પેહલે જબ કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી ઉમર શરીફ તીસ બરસકી થી પૈદા હુઈ, ઔર ખાલાઝાદ ભાઈ અબૂલ આસ ઈબ્ને રબીઅસે નિકાહ હુવા. હિજરતકે વકત હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે સાથ ન જા સકી, ઉન્કે ખાવિંદ બદરકી લળાઈમેં કુફ્ફારકે સાથ શરીક હુએ ઔર કૈદ હુએ, અહલે મક્કાને જબ અપને કૈદીયોંકો છુળાનેકે લિયે ફિદયે ભેજવાએ તો હઝરત ઝૈનબ (રદિ.) ને ભી અપને ખાવિંદકો છુળાનેકે લિયે માલ રવાના કિયા, જિસમેં વો હાર ભી થા જો હઝરત ખદીજા (રદિ.) ને જહેઝમેં દિયા થા. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ઉસ્કો દેખા તો હઝરત ખદીજા (રદિ.) કી યાદ તાઝા હો ગઈ, આંખોંમેં આંસૂ ભર આએ, આંસૂ બેહને લગે. સહાબાકે મશ્વરાસે યે તય પાયા કે અબૂલ આસકો બિલા ફિદયા કે ઈસ શર્ત પર છોળ દિયા જાએ કે વો વાપસ જાકર

હઝરત ઝૈનબ (રદિ.) કો મદીના તય્યિબહ ભેજ દે.

(ફઝાઈલે આ'માલ : સ. ૧૪૩)

હઝરત ઝૈદ (રદિ.) કી શહાદત પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે આંસૂ

હઝરત ઉસામા ઈબ્ને ઝૈદ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે જબ મેરે વાલિદ શહીદ કર દિયે ગએ તો મૈં હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં હાઝિર હુવા. જબ આપ (સ.અ.વ.) ને મુઝે દેખા, આપ (સ.અ.વ.) કી દોનૂં આંખોંસે આંસૂ જારી હો ગએ. જબ દૂસરા રોઝ હુઆ મૈં આપ (સ.અ.વ.) કે પાસ આયા. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, મુઝે તુમ્હેં દેખકર આજ ભી વોહી રંજ હુવા જો તુમ્હેં કલ દેખકર હુવા થા.

(ઈબ્ને અબી શૈબા, ઈબ્ને મુન્યહ, હયાતુસ્સહાબા જિ. ૩, સ. ૨૯૨)

હઝરત ઝૈદ (રદિ.) કી બેટી કે રોનેસે હુઝુર (સ.અ.વ.) કા રોના

હઝરત ખાલિદ ઈબ્ને શમીર (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે જબ હઝરત ઝૈદ ઈબ્ને હારિસાકો શહીદ કિયા ગયા તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) ઉન્કે ઘર તશરીફ લાએ. હઝરત ઝૈદ (રદિ.) કી બેટી હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો દેખકર બિલબિલા કર રોઈ તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) ભી રોએ, ઔર યહાં તક રોએ કે આપ (સ.અ.વ.) કી આવાઝ ભી નિકલ ગઈ. યે દેખકર હઝરત સઅદ ઈબ્ને

ઉબાદહ (રદિ.) ને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! યે ક્યા હૈ ? આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, યે હબીબકા હબીબકે સાથ શૌકમેં રોના હૈ.

(ઈબ્ને સઅદ, હયાતુસ્સહાબા : જિ. ૩, સ. ૨૯૨)

હઝરત અલી (રદિ.) કે લંબે સફર પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે આંસૂ

હઝરત અબૂ રાફેઅ કેહતે હૈં કે હિજરતકી રાત હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને હઝરત અલી (રદિ.) કો અપના નાઈબ બનાયા, ઔર યે હુકમ દિયા કે લોગોંકી અમાનતેં વાપસ કરકે મદીના ચલે આના, ઔર તુમ મેરે બિસ્તર પર લેટ જાના, ક્યૂં કે જબ કુફ્ફાર તુમ્હેં બિસ્તર પર દેખેંગે તો હમારી તલાશમેં નહીં આએંગે. મુશ્રિકીન બિસ્તર પર હઝરત અલી (રદિ.) કો દેખકર યે ગુમાન કરતે રહે કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) હૈં. જબ સુબ્હ હુઈ તો આપ (સ.અ.વ.) કે બિસ્તર પર હઝરત અલી (રદિ.) કો પાયા, ઔર યે ખ્યાલ કરતે રહે કે અગર હુઝૂર (સ.અ.વ.) જાતે તો અલી (રદિ.) ભી ઝરૂર જાતે, ઈસી વજહસે આપ (સ.અ.વ.) કી તલાશમેં તાખીર (દેર) કરતે રહે.

હઝરત અલી (રદિ.) અમાનતોંસે ફારિગ હોકર મદીનાકો રવાના હુએ. દિનકો છુપે રેહતે રાતકો સફર કરતે, યહાં તક કે મદીના મુનવ્વરા પહોંચ ગએ. જબ હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો ખબર હુઈ તો આપ (સ.અ.વ.) ને હઝરત અલી (રદિ.) કો બુલવાયા. આપ (સ.અ.વ.) સે કહા ગયા, વો ચલનેકી તાકત નહીં રખતે

તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) ખૂદ તશ્રીફ લાએ. ઔર જબ હઝરત અલી (રદિ.) કે સફર ઔર થકાવટ ઔર પાંવ પર વરમ ઔર ખૂન બેહનેકો દેખા તો બતૌર શફકત રોને લગે, ઔર લુઆબ (થૂક) મુબારક નિકાલકર હઝરત અલી (રદિ.) કે દોનૂં પાંવ પર મલા ઔર શિફાકી દુઆ કી, ફિર કભી ભી હઝરત અલી (રદિ.) કે પાંવ ઉન્કી શહાદત તક ખરાબ ન હુએ.

(અસદુલ ગાબહ : જિ. ૪, સ. ૧૯)

હુઝૂર (સ.અ.વ) કા ઉમ્મતકે લિયે રોના

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અમ્ર ઈબ્ને આસ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને અલ્લાહ તઆલાકા કૌલ જો ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) કે બારેમેં હૈ તિલાવત કિયા, **ઈન્નહુન્ન અઝ્લલ્ન કષીરમ્ મિનન્નાસિ ફમન્ તબિઅની ફઈન્નહૂ મિન્ની.** (આયત) ઔર ઈસા (અલૈ.) કા કૌલ **ઈન્ તુઅઝ્ઝિબ્હુમ્ ફઈન્નહુમ્ ઈબાદુક વ ઈન્ તગ્ફિર્ લહુમ્ ફઈન્નક અન્તલ્ અઝીઝુલ્હકીમ.** તર્જુમા :– અય રબ ! બેશક ઉન્હોંને બહોતસે લોગોંકો ગુમરાહ કિયા, પસ જો તાબે'દારી કરે મેરી વો મુઝસે હૈ, અગર તૂ ઉન્કો અઝાબ દે તો વો તેરે બન્દે હૈં, ઔર અગર તૂ મઆફ કર દે તો તૂ ઝબરદસ્ત હિકમતવાલા હૈ. ફિર હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને હાથ ઉઠાએ ઔર ફરમાયા, અય અલ્લાહ ! મેરી ઉમ્મત, અય અલ્લાહ ! મેરી ઉમ્મત, યે કેહકર આપ (સ.અ.વ.) રો દિયે. અલ્લાહ તઆલાને જિબ્રઈલ અમીનસે

કહા જાઓ, મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) સે પૂછો કે ઉનકો કિસ ચીઝને રૂલાયા ? હાલાંકે તેરા રબ ખૂબ જાનતા હૈ. હઝરત જિબ્રઈલ (અલૈ.) આએ ઔર પૂછકર ચલે ગએ, ઔર અલ્લાહ તઆલાકો બતલાયા. હાલાંકે અલ્લાહ તઆલા ખૂબ જાનતા હૈ. અલ્લાહ તઆલાને ફિર ફરમાયા, અય જિબ્રઈલ (અલૈ.) ! જાઓ મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) સે કેહ દો કે હમ આપકો આપકી ઉમ્મતકે બારેમેં ખૂશ કર દેંગે, ઔર આપ (સ.અ.વ.) કો રૂસવા ન કરેંગે.

(મુસ્લિમ, રિયાઝુસ્સાલિહીન)

કબ્રસે ઉઠનેકે બા'દ હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા ઉમ્મતકે લિયે રોના

હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) હુઝૂર (સ.અ.વ.) સે નકલ કરતે હૈં કે જબ અલ્લાહ તઆલાને ઝમીન ઔર આસમાનકો પૈદા ફરમાયા તો સૂરકો ભી પૈદા ફરમાયા, ઔર સૂરકે ગ્યારહ દાઈરે હૈં. ખુદા તઆલાને સૂર હઝરત ઈસરાફીલ (અલૈ.) કે હવાલે કર દિયા હૈ, વો ઉસ્કો મુંહમેં રખકર અર્શકી તરફ કાન લગાએ હુકમે રબ્બાની કે મુન્તઝિર ખળે હૈં. અબૂ હુરૈરહ (રદિ.) ને પૂછા, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! સૂર કયા હૈ ? આપને ફરમાયા, વો બૈલકે સીંગકી તરહ એક બહોત બળા સીંગ હૈ. કસમ હૈ ઉસ ઝાતકી જિસ્કે કબ્ઝેમેં મેરી જાન હૈ, ઉસ્કા હર દાઈરા ઝમીન ઔર આસમાનકે બરાબર ચૌળા હૈ, સૂર તીન દફા' ફૂંકા જાએગા. એક મરતબા ઘભરાહટ ઔર ખૌફકે લિયે, એક મરતબા મૌતકી બેહોશી કે લિયે, એક

મરતબા મૌતકે બા'દ ઉઠાએ જાને કે લિયે.

જબ ખુદા તઆલા ઈસરાફીલ (અલૈ.) કો હુકમ કરેગા, પેહલી મરતબા સૂર ફૂંકનેકા, ઔર વો ફૂકેંગે તો ઝમીન ઔર આસમાનકી તમામ ચીઝેં ડર જાએગી, ઔરતેં અપને બચ્ચોંકો ભૂલ જાએગી, ઔર હામેલા હમલ ગિરા દેગી, ઈસ ખૌફસે બચ્ચે બુળ્હે હો જાએંગે. ફ્રિર દો બારા સૂર ફૂંકા જાએગા તો સબ મર જાએંગે, મગર ચાર મુકર્રબ ફ્રિશ્તે ઔર અર્શકો ઉઠાનેવાલે બાકી રેહ જાએંગે, ફ્રિર મલેકુલ મૌત ખુદા તઆલાકે હુકમસે ઉન સબ ફ્રિશ્તોંકી રૂહ ભી કબ્ઝ કર લેગા. ફ્રિર ખુદા પૂછેગા, કયા મેરી મખ્લૂકમેં સે કોઈ બાકી હૈ ? વો અર્ઝ કરેગા, બંદા ઝઈફ બાકી હૈ. ખુદા તઆલા ફરમાએંગે, કયા તૂને મેરા કૌલ નહીં સુના ? કે હર નફ્સકો મૌતકા ઝાઈકા ચખના હૈ. ફ્રિર મલેકુલ મૌત જન્નત ઔર જહન્નમકે દરમિયાન આએંગે, તાકે વો અપની રૂહ કબ્ઝ કરેં, ઔર જબ વો અપની રૂહ નિકાલેંગે તો ઈસ કદર સખ્ત ચિલ્લાએંગે કે અગર મખ્લૂક ઝિંદા હોતી તો ઉસ આવાઝસે સબ મર જાતે. ઉસ વકત કહેંગે, અગર મુઝકો મા'લૂમ હોતા કે મૌતકી સખ્તી ઈસ કદર હૈ તો મૈં મો'મિનકી અરવાહકો નરમી ઔર સહૂલતસે નિકાલતા, ફ્રિર મલેકુલ મૌત મર જાએંગે ચાલીસ સાલ તક ઝમીન ખરાબ ઔર વેરાન પળી રહેગી.

ફ્રિર અલ્લાહ તઆલા મુખાતબ હોંગે, અય કમીની દુનિયા! તેરે બાદશાહ કહાં હૈં ? કહાં હૈં તેરે ચાહનેવાલે? કહાં હૈં ઝાલિમ ઔર મુતકબ્બિર ઔર સરકશ ઔર નાફરમાન? વો લોગ જો રિઝ્ક મેરા ખાતે થે, ઔર ઈબાદત દૂસરોંકી કરતે

થે. ફિર ફરમાંએંગે, આજ કિસકી બાદશાહત હૈ ? કોઈ જવાબ દેનેવાલા ન હોગા. ફિર અલ્લાહ તઆલા ખૂદ હી જવાબ દેંગે, આજ મુલ્ક ખાલિસ એક અલ્લાહકે લિયે હૈ જો કહહાર ઔર જબ્બાર હૈ, કોઈ દૂસરા ઉસ્કા શરીક નહીં ફિર અલ્લાહ તઆલા રીહે અકીમ (તેઝ હવા) જો કૌમે આદ પર ભેજી થી, ખઝાનએ ગૈબસે સૂઈ કે સૂરાખકે બરાબર ખોલેંગે જો સબ પહાળોં ઔર ટીલોંકો બરાબર કર દેગી. અલ્લાહ તઆલાકા ઈર્શાદ હૈ, લા તરા ફીહા ઈવજંવ્વલા અમ્તા કા યેહી મતલબ હૈ. ફિર અલ્લાહ તઆલા બારિશ ઉતારેગા જો મુસલસલ ચાલીસ દિન તક બરસતી રહેગી, ફિર મખ્લૂકાતકે જિસ્મ ઉગેંગે જૈસે ઘાસ ઉગતી હૈ, ફિર તમામ જિસ્મ મુકમ્મલ હો જાએંગે, ફિર અલ્લાહ તઆલા અર્શ કે ઉઠાનેવાલે ફરિશ્તોંકો ઝિંદા કરેગા, ફિર જિબ્રઈલ ઔર મિકાઈલ ઔર ઈસરાફીલ ઔર ઈઝરાઈલકો ઝિંદા કરેગા, ફિર અલ્લાહ તઆલા રિઝવાને જન્નતકો હુકમ દેગા કે ઉન્કો બુરાક ઔર તાજ ઈઝ્ઝતકે પોશાક દે, યે લેકર ફરિશ્તે ઝમીન ઔર આસમાનકે દરમિયાન ખળે હોંગે, જિબ્રઈલ (અલૈ.) ઝમીનસે મુખાતબ હોંગે, અય ઝમીન ! મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) કી કબર મુબારક કહાં હૈ ? ઝમીન કહેગી, કસમ ઉસ ઝાતકી જિસને તુઝે ભેજા હૈ. અલ્લાહ તઆલાને મેરે ઉપર સખ્ત હવા ચલાઈ થી, ઉસને મુઝે રેઝા રેઝા કર દિયા, ઈસ લિયે મૈં નહીં જાનતી કે મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) કી કબર કહાં હૈ. ફિર એક નૂરકા સુતૂન હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી કબર મુબારકસે આસમાનકી તરફ બુલંદ હોગા, જિસ્સે જિબ્રઈલ (અલૈ.) હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી કબર મુબારક પેહચાન લેંગે, ફિર જિબ્રઈલ

(અલૈ.) કબ્ર શરીફકી તરફ જાએંગે, કબ્ર શરીફ હરકત કરેગી ઔર ફટેગી, જિસ્સે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ખળે હોંગે અપને સરસે મિટ્ટી ઝાળેંગે ઔર અપને દાએં બાએં દેખેંગે. આપ (સ.અ.વ.) કો કોઈ ચીઝ નઝર નહીં આએગી, સિર્ફ ચાર મશ્હૂર ફરિશ્તે નઝર આએંગે. આપ (સ.અ.વ.) ફરમાએંગે, અય જિબ્રઈલ (અલૈ.) ! યે કૌનસાં દિન હૈ ? વો અર્ઝ કરેંગે, યે હસરત, નદામત, અફ્સોસ, ઔર કિયામતકા દિન હૈ, ઔર આપકી શફાઅતકા દિન હૈ. ફિર આપ (સ.અ.વ.) પૂછેંગે, અય જિબ્રઈલ (અલૈ.) ! મેરી ઉમ્મત કહાં હૈ ? શાયદ કે તુમ ઉસ્કો જહન્નમકે કિનારે છોળકર મુઝે ખબર દેને આએ હો. વો અર્ઝ કરેંગે, કસમ હૈ ઉસ ઝાતકી જિસને આપકો નબી બરહક બનાકર ભેજા હૈ, અભી તક કિસીકી કબ્ર નહીં ફટી. ફિર આપ (સ.અ.વ.) તાજ સર પર રખકર લિબાસ પહેનકર બુરાક પર સવાર હોકર પૂછેંગે, અય જિબ્રઈલ (અલૈ.) ! મેરે અસહાબ (રદિ.) કહાં હૈં ? યા'ની અબૂબકર (રદિ.) ઔર ઉમર (રદિ.) ઔર ઉસમાન (રદિ.) ઔર અલી (રદિ.). યે ફૌરન હુકમે ખુદાવંદીસે ઝિંદા હો જાએંગે, ઔર ઉન્કો ભી તાજ લિબાસ, બુરાક પેશ કી જાએગી, યે હાઝિરે ખિદમત હોંગે. ફિર હુઝૂર (સ.અ.વ.) રોતે હુએ સિજદેમેં ગિર જાએંગે, ઔર ઉમ્મતી ઉમ્મતી પુકારેંગે. યે દેખકર અલ્લાહ તઆલા ઈસરાફીલ (અલૈ.) કો સૂર ફૂંકનેકા હુકમ દેંગે, વો સૂર ફૂંકેંગે જિસ્સે સબ લોગ ઝિંદા હો જાએંગે. ઈરશાદે રબ્બાની હૈ, **ષુમ્મ નુફિખ ફીહિ ઉખ્રા ફઈઝાહુમ્ કિયામુંય્યન્ઝુરૂન.**

(દુર્રતુન્નાસિહીન : જિ. ૨, સ. ૪૭)

એક તિહાઈ ઉમ્મતકે બખ્શે જાને પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા રોના

હઝરત અબૂ નસીર ઈબ્ને સઈદ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે જબ શાબાનકી તેરહવીં રાત હુઈ તો જિબ્રઈલ (અલૈ.) મેરે પાસ આએ ઔર કહા, અય મુહમ્મદ (સ.અ.વ.)! ઉઠો યે તહજ્જુદકા વકત હૈ, અપની ઉમ્મતકે લિયે માંગો. ચુનાંચે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને વૈસા હી કિયા. ફિર જિબ્રઈલ (અલૈ.) સુબ્હ સાદિકકે વકત ખૂશખબરી લેકર આએ ઔર અર્ઝ કિયા, અય મુહમ્મદ (સ.અ.વ.)! ખુદા તઆલાને આપકી ઉમ્મતકે એક તિહાઈકો બખ્શ દિયા. યે સુનકર આપ રોને લગે ઔર ફરમાયા, અય જિબ્રઈલ (અલૈ.)! મુઝે બાકી દો તિહાઈકી ખબર દો ઉન્કા કયા હુવા? જિબ્રઈલ (અલૈ.) ને અર્ઝ કિયા, મુઝે ખબર નહીં. ફિર જબ દૂસરી રાત હુઈ તો જિબ્રઈલ (અલૈ.) તશરીફ લાએ ઔર કહા, અય મુહમ્મદ (સ.અ.વ.)! ઉઠો ઔર ઉમ્મતકે લિયે માંગો. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને વૈસા હી કિયા. ફિર સુબ્હ જિબ્રઈલ (અલૈ.) આએ ઔર ફરમાયા, અય મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) ખુદાને આપકી ઉમ્મતકે દો તિહાઈકો બખ્શ દિયા. યે સુનકર હુઝૂર (સ.અ.વ.) રોને લગે ઔર ફરમાયા, અય જિબ્રઈલ (અલૈ.)! બાકી એક તિહાઈકી ખબર દો. જિબ્રઈલ (અલૈ.) ને અર્ઝ કિયા, મુઝે ઉસ્કી કોઈ ખબર નહીં. ફિર જબ શબે બરાત હુઈ તો હઝરત જિબ્રઈલ (અલૈ.) આએ ઔર કહા, અય મુહમ્મદ (સ.અ.વ.)! ખૂશખબરી

હો. અલ્લાહ તઆલાને આપકી સારી ઉમ્મતકો બખ્શ દિયા, બશર્તે કે ઉન્હોંને અલ્લાહ તઆલાકે સાથ ઝાત ઔર સિફાતમેં શિર્ક ન કિયે હોં.

ફિર હઝરત જિબ્રઈલ (અલૈ.) ને કહા, અય મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) અપના સર મુબારક આસમાનકી તરફ ઉઠાએં ઔર દેખેં, ક્યા દિખાઈ દેતા હૈ ? જબ આપ (સ.અ.વ.) ને નઝર ફરમાઈ તો તમામ આસમાનોં કે દરવાઝે ખુલે હુએ થે, ઔર તમામ ફરિશ્તે પેહલે આસમાનસે લેકર અર્શ તક સિજદહમેં ઉમ્મતે મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) કે લિયે બખશિશકી દુઆએં કર રહે થે, ઔર હર દરવાઝા પર એક ફરિશ્તા એ'લાન કર રહા થા. પેહલે દરવાઝે પર એક ફરિશ્તા કેહતા થા, ખૂશખબરી હો ઉસ્કે લિયે જિસને ઈસ રાતમેં રૂકૂઅ કિયા હો. દૂસરે પર ખૂશખબરી હો ઉન્કે લિયે જિન્હોંને ઈસ રાતમેં સિજદહ કિયા હો. તીસરે પર ખૂશખબરી હો ઉન્કે લિયે જિન્હોંને ઈસ રાતમેં ઝિકર કિયા હો. ચોથે પર ખૂશખબરી હો ઉન્કો જિસને ઈસ રાતમેં અપને રબસે દુઆ માંગી હો. પાંચવેં પર ખૂશખબરી હો ઉન્કે લિયે જો ઈસ રાતમેં ખૌફે ખુદાસે રોયા હો. છઠ્ઠે પર ખૂશખબરી હો ઉન્કે લિયે જિસને ઈસ રાતમેં ભલાઈ ઔર ખૈરવાલા અમલ કિયા હો. સાંતવેં પર ખૂશખબરી હો જિસને ઈસ રાતમેં કુર્આનકી તિલાવત કી હો. ફિર યેહી ફરિશ્તા એ'લાન કરતા હૈ, કોઈ માંગનેવાલા હૈ જિસ્કો અતા કરેં ? હૈ કોઈ દુઆ કરનેવાલા કે ઉસ્કી દુઆ કબૂલ કી જાએ ? હૈ કોઈ તૌબા કરનેવાલા કે ઉસ્કી તૌબા કબૂલ કી જાએ ?

(દુર્રતુન્નાસિહીન : જિ. ૨, સ. ૨૨૭)

એક બદબખ્તકી બાત સુનકર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા રંજીદહ હોના

મુહમ્મદ ઈબ્ને અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને કષીર ઈબ્ને રૂમાન ઔર ઈબ્ને અબી બકરસે રિવાયત કરતે હૈં કે ઉકકાઝકે મેલામેં હુઝૂર (સ.અ.વ.) બની કન્દહકે ખૈમોં કે પાસ તશરીફ લે ગએ. અરબકે કિસી કબીલાને ઐસા નરમ બરતાવ ન કિયા થા જૈસા ઉન્હોંને કિયા. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ઉન્કી હમદર્દી ઔર ખંદાપેશાની દેખકર ઉન્કો દા'વત દેના શુરૂ' કી ઔર ફરમાયા, મૈં તુમકો અલ્લાહ વહ્દહૂ લા શરીક લહૂકી તરફ બુલાતા હૂં, ઔર યે ચાહતા હૂં કે તુમ મેરી ભી ઈસ તરહ હિફાઝત કરો, જિસ તરહ તુમ અપની હિફાઝત કરતે હો. પસ અગર મૈં ગાલિબ હો ગયા તો તુમ્હેં પૂરા ઈખ્તિયાર હોગા, મેરી તરફસે કોઈ જબર ન હોગા. કૌમકે ઝિયાદહતર લોગોંને જવાબ દિયા કે આપકી બાત તો બહોત અચ્છી હૈ, લેકિન હમ ઉસ્કી ઈબાદત કરેંગે જિસ્કી હમારે બાપદાદા કરતે રહે. કૌમમેં સે એક કમ ઉમર જવાનને કહા, અય કૌમ ! ઈસ્સે પેહલે કે ઔર લોગ ઉસ્કી (યા'ની હુઝૂર સ.અ.વ.) કી ઈત્તિબાઅ કર લેં, તુમ્હી લોગ ઈમાન લાનેમેં પહેલ કર લો. ખુદાકી કસમ ! સારે અહલે કિતાબ યે કેહ રહે હૈં કે તુમસે એક નબી ઝાહિર હોગા ઔર ઉસ્કે ઝાહિર હોનેકા વકત કરીબ આ ગયા હૈ. ઉસ મજમા' મેં એક કાના શખ્સ થા, ઉસને કહા મેરી ભી સુનો, ઉસ્કે ખાનદાનને ઉસ્સે બાયકાટ કર દિયા હૈ, ઔર તુમ ઉસ્કી પુશ્તપનાહી

(મદદ) કરકે તમામ અરબસે લળાઈ મોલ લેના ચાહતે હો, ઐસા ન કરો, યે મુનાસિબ નહીં. યે સુનકર આપ (સ.અ.વ.) રંજીદહ ઔર પરેશાન હોકર વાપસ તશરીફ લે આએ.

(અબૂ નઈમ, હયાતુસ્સહાબા : જિ. ૧, સ. ૯૦)

કુફ્ફારકી તકાલીફસે હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા રંજીદહ હોના

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મસઊદ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે નબીએ અકરમ (સ.અ.વ.) મસ્જિદે હરામમેં નમાઝ પઢ રહે થે. અબૂ જહલ, રબીઆકે દોનૂં બેટે ઉત્બા ઔર શૈબા, ઔર ઉકબા ઈબ્ને અબી મુઈત, ઔર ઉમય્યા ઈબ્ને ખલ્ફ, ઔર દો શખ્સ, યે સાત હતીમમેં બૈઠે હુએ થે. જબ આપ (સ.અ.વ.) ને લંબા સિજદહ કિયા, અબૂ જહલને કહા તુમમેંસે વો કૌન હૈ જો ફલાં કબીલાકે ઊંટકી ઓઝ (ઊંટકી હોઝરી) લીદકે સાથ લે આએ. જબ મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) સિજદહમેં જાએંગે, હમ ઉન્કે કાન્ધે પર ડાલ દેંગે. ઉનમેંસે બદબખ્ત ઉકબા ઈબ્ને અબી મુઈત ઉઠા ઔર લીદ ભરી ઓઝરી લાકર આપ (સ.અ.વ.) કે કંધોં પર ડાલ દી, ઔર આપ (સ.અ.વ.) સિજદહમેં થે. હઝરત ઈબ્ને મસઊદ (રદિ.) કેહતે હૈં, મૈં વહીં ખળા થા મુઝે બોલનેકી મજાલ (હિંમત) ન થી, મૈં વહાંસે ખિસક ગયા. ફાતિમા (રદિ.) બિન્તે રસૂલ (સ.અ.વ.) ને જબ યે સુના તો આપ (સ.અ.વ.) કે પાસ આઈ, ઔર ઓઝરી આપ (સ.અ.વ.) કે કાન્ધે મુબારકસે ઉતારી ઔર કુરૈશકો બુરા ભલા કહા. લેકિન

કિસીને કોઈ જવાબ ન દિયા. આપ (સ.અ.વ.) ને ઈત્મીનાનસે નમાઝ પૂરી કી, ઔર તીન મરતબા યે કલિમાત ઈર્શાદ ફરમાએ, અય અલ્લાહ ! તૂ કુરૈશકો પકળમેં લે લે. અય અલ્લાહ ઉકબાકો, ઉત્બાકો, અબૂ જહલકો, શૈબાકો પકળમેં લે લે. ફિર આપ (સ.અ.વ.) મસ્જિદસે બાહિર તશરીફ લે આએ. સામનેસે અબૂલ બખ્તરીસે આમના સામના હો ગયા. ઉસને આપ (સ.અ.વ.) કા રંજીદહ ઉદાસ ચેહરા દેખા તો કહા, તુમ્હેં કયા વાકિઆ પેશ આયા ? ઉસ્કે ઈસરાર પર આપ (સ.અ.વ.) ને ઉસ્કો બતલા દિયા. ઉસને કહા, મેરે સાથ ચલો. દોનૂં મસ્જિદમેં દાખિલ હુએ. અબૂલ બખ્તરીને કહા, અય અબૂલ હકમ ! કયા તૂને ઓઝરી ડાલનેકા કહા થા ? ઉસને કહા હાં. અબૂલ બખ્તરીને અપના કોળા ઉઠાયા ઔર અબૂ જહલકે સર પર મારા. લોગોંકી આપસમેં હાથા પાઈ હુઈ. અબૂ જહલ ચિલ્લાયા તુમ લોગોંકા નાસ હો જાએ, યે તો પેહલે હી ચાહતા હૈ કે હમારે દરમિયાન ફૂટ ડલવા દે, તાકે ઉસ્કે સાથી આરામ સે રહેં.

(નબર, તબરાની, હયાતુસ્સહાબા : જિ. ૧, સ. ૨૮૪)

કુફ્ફારકી ગાલી ગલોચ પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા રંજીદહ ઔર પરેશાન હોના

હઝરત ઉરવહ ઈબ્ને ઝુબૈરને અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અમ્ર (રદિ.) સે પૂછા કે કુરૈશ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કે સાથ જિસ તરહ અદાવત બરતતે થે, તુમને ઉન્મેંસે કૌનસી તકલીફ સબમેં

બળી દેખી ? જો ઉન્હોંને અદાવતકે સિલસિલામેં આપ (સ.અ.વ.) કો પહોંચાઈ.

હઝરત અબ્દુલ્લાહને ફરમાયા કે મૈં કુરૈશકે સાથ મૌજૂદ થા, ઔર ઉન્કે તમામ બળે બળે લોગ હતીમમેં જમા' થે. આપસમેં કેહને લગે કે હમને તો ઈસ આદમી (સ.અ.વ.) કી જાનિબસે બહોત કુછ સબર બરદાશ્ત કિયા, ઐસા સબર કભી બરદાશ્ત કરનેકા ઈત્તિફાક નહીં હુવા થા. ઉસને હમારી અકલોંકો હિમાકતકી તરફ મન્સૂબ કિયા, હમારે બાપદાદાકો બુરા ભલા કહા, હમ લોગોં કે દીન પર ઐબ લગાયા, હમારી જમાઅતમેં ફૂટ ડાલ દી, હમારે મા'બૂદોંકો બુરા ભલા કહા, હમ લોગોંને બહોત કુછ સબર કિયા, ઔર બળીસે બળી બાત સહી ઔર ઈસ તરહકી ઔર કઈ બાતેં કહીં. ઉન લોગોંમેં યે બાતેં હો રહી થી કે, સામનેસે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) તશરીફ લાતે હુએ દિખાઈ દિયે. આપ (સ.અ.વ.) બરાબર ચલતે રહે, યહાં તક કે રૂકનકે સામને આ ગએ, ઔર બયતુલ્લાહકા તવાફ કરતે હુએ જબ ઉન્કે પાસસે ગુઝરે તો ઉન્હોંને આપ (સ.અ.વ.) કી તરફ બા'ઝ બાતોંકા જો આપ (સ.અ.વ.) ફરમાતે થે, ઝિકર કરતે હુએ, તા'ના દેતે હુએ ઈશારા કિયા. રાવી કેહતે હૈં, જિસ્કા અસર ચહેરા મુબારક પર મૈંને દેખા ફિર ભી આપ (સ.અ.વ.) ચલે ગએ. દૂસરે ફેરેમેં જબ ઉનપર ગુઝરે, ફિર ઉન્હોંને વોહી તા'નો તશનીઅ કી બાતેં કહીં. ઉન બાતોંકા અસરભી મૈંને ચહેરા મુબારક પર મેહસૂસ કિયા, લેકિન આપ (સ.અ.વ.) ચલે ગએ. જબ તીસરી મરતબા આપ (સ.અ.વ.) ઉનપર ગુઝરે ઔર ઉન લોગોંને વોહી તા'નો તશનીઅ કી તો

આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે, અય જમાઅતે કુરૈશ તુમ સુનોગે ? કસમ ઉસ ઝાતકી કે મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) કી જાન ઉસ્કે કબ્ઝએ કુદરતમેં હૈ. બેશક મૈં તો તુમ લોગોં કે ઝબ્હ કરનેકે લિયે આયા હૂં. ઈસ કલિમાકી હૈબત સારી કૌમ પર છા ગઈ, ઔર કોઈ ઉન્મેંસે ઐસા ન રહા કે જો ઈસ તરહ ખામોશ ન હો કે જૈસે ઉસ્કે સર પર પરિન્દા હો. (કે બોલનેસે ઉળ જાએગા.) ઔર ઉન્કી હૈબતકા યે આલમ હુવા કે ઉન્કા બળેસે બળા બહાદુર આપ (સ.અ.વ.) કી તરફ મુતવજ્જેહ હુવા, તાકે આપકો મુત્મઈન ઔર નરમ કરેં, ઔર અબ મીઠી ઔર ચિકની ચપળી બાતેં કરને લગે. ઔર કેહને લગે કે અય અબૂલ કાસિમ ! તશરીફ લે જાએં, જાઈએ ભલાઈ ઔર બરકતકે સાથ. ખુદાકી કસમ ! આપ પેહલે તો ઐસી સખ્ત બાતેં ન કરતે થે. ચુનાંચે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) વાપસ તશરીફ લે આએ. (અહમદ, બયહકી, હયાતુસ્સહાબા : જિ. ૧, સ. ૨૮૨)

અબ્દુલ મુત્તલિબકે જનાઝા પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે આંસૂ

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી વાલિદા માજિદાકે ઈન્તિકાલકે બા'દ અબ્દુલ મુત્તલિબને હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો અપને દામને તરબિયત (પરવરિશ) મેં લિયા ઔર હમેશા અપને સાથ આપકો રખતે થે.

અબ્દુલ મુત્તલિબને બયાસી (૮૨) બરસકી ઉમરમેં વફાત પાઈ ઔર હજૂનમેં મદફૂન હુએ, જિસ વકત અબ્દુલ મુત્તલિબકા જનાઝા ઉઠા તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) ભી સાથ થે, ઔર મુહબ્બતકે

જોશમેં રોતે જાતે થે. અબ્દુલ મુત્તલિબને મરનેકે વકત અપને બેટે અબૂ તાલિબકો હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી તરબિયત સુપુર્દ કી. અબૂ તાલિબને ઈસ ફરઝકો જિસ ખૂબીસે અદા કિયા, ઉન્કી તફસીલ સીરંતકી કિતાબોંમેં દર્જ હૈ.

(સીરતુન્નબી, શિબ્લી નોઅમાની રહ.)

ઉમ્મે અયમન (રદિ.) કેહતી હૈં કે જિસ વકત અબ્દુલ મુત્તલિબકા જનાઝા ઉઠા તો આપ (સ.અ.વ.) કો દેખા કે જનાઝાકે પીછે રોતે જાતે થે. એક મરતબા આપસે દરયાફત કિયા ગયા કે આપકો અબ્દુલ મુત્તલિબકા મરના યાદ હૈ. આપને ફરમાયા, મેરી ઉમર ઉસ વકત આઠ સાલકી થી.

(તબકાત ઈબ્ને સઅદ જિ. ૧, સ. ૭૪, દલાઈલ અબી નઈમ જિ. ૧, સ. ૫૧, સીરતુલ મુસ્તફા : જિ. ૧, સ. ૮૭)

અબૂ તાલિબકી મૌત પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા રોના

હઝરત અલી (રદિ.) કેહતે હૈં કે મૈંને જબ હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો અબૂ તાલિબકે ઈન્તિકાલકી ખબર દી તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) રોને લગે ઔર ફિર ફરમાયા જા, ઉસે ગુસલ દે, ઔર કફન દે, ઔર દફન કર દે, અલ્લાહ તઆલા ઉસ્કી મગ્ફિરત કરે, ઉસપર રહમ કરે.

હઝરત અલી (રદિ.) કેહતે હૈં કે મૈંને યે તમામ કામ કિયે, ઔર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કઈ દિન તક અબૂ તાલિબકે લિયે ઈસ્તિગ્ફાર કરતે રહે, ઔર ઘરસે ન નિકલે, યહાં તક કે

જિબ્રઈલ અમીન યે આયત લેકર નાઝિલ હુએ, **માકાન લિન્નબિય્યિ વલ્લઝીન આમનૂ અંય્યસ્તગ્ફિરૂ લિલ્ મુશ્રિકીન.** યા'ની નબી (સ.અ.વ.) ઔર ઉન્કે સાથ જો ઈમાનવાલે હૈ ઉન્કો મુશ્રિકીનકે લિયે ઈસ્તિગફાર ન કરના ચાહિયે.

હઝરત અમ્ર (રદિ.) કેહતે હૈં કે જબ અબૂ તાલિબકા ઈન્તિકાલ હો ગયા તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, અલ્લાહ તુઝે બખ્શ દે, તુઝપર રહમ કરે, જબ તક બારગાહે ઈલાહીસે મમાનિઅત ન હોગી, મૈં તેરે લિયે દુઆએ મગ્ફિરત કરતા રહૂંગા.

ઈસ ઈર્શાદસે તમામ મુસલમાનોંને અપને મરે હુએ રિશ્તેદારોંકે લિયે દુઆ શુરૂ' કર દી. ઉસપર યે આયત **માકાન લિન્નબિય્યિ.** (આયત) નાઝિલ હુઈ.

(તબકાત, ઈબ્ને સઅદ : જિ. ૧, સ. ૧૭૩)

બીરે મઊનાકે હાદસા પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા ગમગીન ઔર પરેશાન હોના

બીરે મઊના એક મશ્હૂર લળાઈ હૈ જિસમેં સત્તર (૭૦) સહાબા (રદિ.) કી એક બળી જમા'ત પૂરીકી પૂરી શહીદ હુઈ જિન્કો કુર્રા કેહતે હૈં, ઈસ લિયે કે સબ હઝરાત કુર્આન મજીદકે હાફિઝ થે, ઔર સિવાએ ચંદ મુહાજિરીનકે અકસર અન્સાર થે. હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો ઉન્કે સાથ બળી

મુહબ્બત થી, ઔર દિનકો હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી બીવીયોં કે ઘરોંકી ઝરૂરિયાત લકડી પાની વગૈરહ પહોંચાયા કરતે થે. ઈસ મકબૂલ જમાઅતકો નજ્દકા રેહનેવાલા કૌમે બની આમિરકા એક શખ્સ જિસ્કા નામ આમિર ઈબ્ને માલિક ઔર કુન્નિય્યત અબૂ બરાઅ થી. અપને સાથ અપની પનાહમેં તબ્લીગ ઔર વઅઝકે નામસે લે ગયા થા. હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ભી ફરમાયા કે મુઝે અન્દેશા હૈ કે મેરે સહાબાકો તકલીફ ન પહોંચે, મગર ઉસ શખ્સને બહોત ઝિયાદહ ઈત્મીનાન દિલાયા. આપ (સ.અ.વ.) ને સત્તર (૭૦) સહાબાકો હમરાહ (સાથ) કર દિયા, ઔર એક વાલાનામા આમિર ઈબ્ને તુફૈલકે નામ જો બની આમિરકા રઈસ થા, તહરીર ફરમાયા જિસ્મેં ઈસ્લામકી દાઅવત થી.

યે હઝરાત મદીનાસે રૂખસત હોકર બીરે મઊના પહોંચે તો ઠહેર ગએ, ઔર દો સાથી એક હઝરત ઉમર ઈબ્ને ઉમૈયા દૂસરે હઝરત હરામ (રદિ.) અપને સાથ દો હઝરાતકો સાથિયોંમેં સે લેકર આમિર ઈબ્ને તુફૈલકે પાસ હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા વાલાનામા દેનેકે લિયે તશ્રીફ લે ગએ. કરીબ પહોંચકર હઝરત હરામ (રદિ.) ને અપને દોનૂં સાથિયોંસે ફરમાયા કે તુમ યહાં હી ઠહેર જાઓ, મૈં આગે જાતા હૂં, અગર મેરે સાથ કોઈ દગા ન કિયા જાએ તો તુમ ભી ચલે આના, વરના યહાંસે વાપસ હો જાના કે તીનકે મારે જાનેસે એક કા મારા જાના બેહતર હૈ. આમિર ઈબ્ને તુફૈલ ઉસ આમિર ઈબ્ને માલિકકા ભતીજા થા, જો ઉન સહાબા (રદિ.) કો અપને સાથ લાયા થા ઉસ્કો ઈસ્લામસે ઔર મુસલમાનોંસે ખાસ દુશ્મની થી.

હઝરત હરામ (રદ્દિ.) ને વાલાનામા દિયા તો ઉસને ગુસ્સામેં પઢા ભી નહીં, બલ્કે હઝરત હરામ (રદ્દિ.) કો એક ઐસા નેઝા મારા કે જો પાર નિકલ ગયા. હઝરત હરામ (રદ્દિ.) ફુઝ્તુ વ રબ્બિલ્ કા'બા. (રબ્બે કા'બાકી કસમ મૈં તો કામિયાબ હો ગયા). કેહકર જાન બહક હુએ. ઉસને ન ઉસ્કી પરવા કી કે કાસિદકો મારના કિસી કૌમકે નઝદીક ભી જાઈઝ નહીં, ઔર ન ઉસ્કા લિહાઝ કિયા કે મેરે ચચા ઉન હઝરાતકો અપની પનાહમેં લાયા હૈ.

ઉન્કો શહીદ કરનેકે બા'દ ઉસને અપની કૌમકો જમા' કિયા, ઔર ઉસપર આમાદહ કિયા કે ઉન મુસલમાનોંમેંસે એક કો ભી ઝિંદા ન છોળો, લેકિન લોગોંને અબૂ બરાઅકી પનાહકી વજહસે તરદ્દુદ કિયા તો ઉસને આસ પાસકે ઔર લોગોંકો જમા' કિયા, ઔર બહોંત બળી જમાઅતકે સાથ ઉન સત્તર (૭૦) સહાબા (રદ્દિ.) કા મુકાબલા કિયા. યે હઝરાત આખિર કહાં તક મુકાબલા કરતે, ઔર ચારોં તરફસે કુફ્ફારમેં ઘિરે હુએ થે, સિવાએ હઝરત કઅબ ઇબ્ને ઝેદ (રદ્દિ.) કે જિન્મેં કુછ ઝિંદગીકી રમક બાકી થી. ઔર કુફ્ફાર ઉન્કો મુરદા સમઝકર છોળ ગએ થે, બાકી સબ શહીદ હો ગએ. હઝરત મુન્ઝિર (રદ્દિ.) ઔર ઉમર (રદ્દિ.) જો ઊંટ ચરાને ગએ હુએ થે. ઉન્હોંને આસમાનકી તરફ દેખા તો મુરદારખોર જાનવર ઉળ રહે થે. દોનૂં હઝરાત યે કેહકર લૌટે કે ઝરૂર કોઈ હાદસા પેશ આયા. યહાં આકર દેખા તો અપને સાથિયોંકો શહીદ પાયા, ઔર સવારોંકો ખૂનકી ભરી હુઈ તલવારેં લિયે હુએ ઉન્કે ગિર્દ (આસપાસ) ચક્કર લગાતે દેખા.

યે હાલત દેખકર દોનૂં હઝરાત ઠિટકે, ઔર આપસમેં મશ્વરા કિયા કે કયા કરના ચાહિયે ? ઉમર ઈબ્ને ઉમૈયા (રદિ.) ને કહા કે ચલો વાપસ ચલકર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો ખબર દેં, મગર હઝરત મુન્ઝિર (રદિ.) ને જવાબ દિયા ખબર તો હો હી જાએગી, મેરા તો દિલ નહીં માનતા કે શહાદતકો છોળ દૂં, ઔર ઈસ જગહસે ચલા જાઉં જહાં હમારે દોસ્ત પળે સો રહે હૈં, આગે બળ્હો ઔર સાથિયોંસે જા મિલો. ચુનાંચે દોનૂં આગે બળ્હે ઔર મૈદાનમેં કૂદ ગએ. હઝરત મુન્ઝિર શહીદ હુએ ઔર હઝરત ઉમર ઈબ્ને ઉમૈયા ગિરિફ્તાર હુએ, જિસ કદર રંજ ઔર સદમા હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો ઈસ વાકિઆ પર હુવા કભી ન હુવા. (ઈબ્ને સઅદ : જિ. ૧, સ. ૨૫૩)

જંગે બદરકે મૌકા' પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા રોના

મૈદાને બદર ઈસ્લામકા પેહલા મઅરિકા હૈ જિસમેં હક કો અલ્લાહ તઆલાને ગાલિબ કિયા ઔર બાતિલ મગલૂબ ઔર ઝલીલ હુવા. ઈસ ગઝવામેં સહાબએ કિરામ (રદિ.) કી તા'દાદ તીન સો તેરહ (૩૧૩) થી, ઔર અસ્લિહા (લળાઈકા હથિયાર) ન હોનેકે બરાબર થા, ઔર કાફિરોંકી તા'દાદ હઝારકે કરીબ થી.

હઝરત અલી (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે બદરકે દિન હઝરત મિકદાદકે અલાવા કોઈ ભી ઘોળે સવાર ન થા. ફરમાતે હૈં હમમેંસે હર શખ્સ કુછ ન કુછ સોયા, લેકિન હુઝૂર (સ.અ.વ.)

ઉસ રાત ન સોએ. એક દરખ્તકે નીચે સારી રાત નમાઝ પઢતે રહે ઔર રોતે રહે, યહાં તક કે સુબ્હ હો ગઈ.

(ઈબ્ને ખઝીમા, તરગીબ : જિ. ૪, સ. ૨૩૨)

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા ખુત્બહ દેતે હુએ રોના

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઝુબૈર (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા ગુઝર એક કૌમ પર હુવા, વો હંસ રહે થે. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, તુમ હંસતે હો, હાલાંકે જન્નત ઔર દોઝખકા ઝિકર તુમ્હારે સામને હૈ.

હઝરત ઝુબૈર (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે ફિર મૈંને મૌત તક કિસીકો હંસતે નહીં દેખા. હઝરત ઈબ્ને ઉમર (રદિ.) હુઝૂર (સ.અ.વ.) સે નકલ કરતે હૈં કે આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, દો બળી અહમ ચીઝોંકો ન ભૂલના.

(૧) જન્નત (૨) જહન્નમ. ફિર આપ રોને લગે, યહાં તક કે આંસૂઓંસે આપકી ડાળ્હી તર હો ગઈ. ફિર ફરમાયા, કસમ હૈ ઉસ ઝાતકી જિસ્કે કબ્ઝામેં મેરી જાન હૈ, અગર તુમ ઉન ઉમૂરકો જાન લો જિન્કો મૈં જાનતા હૂં તો તુમ જંગલોંકો નિકલ જાઓ ઔર અપને સરોં પર મિટ્ટી ડાલો.

(બઝ્ઝાર, અબૂ યઅ્લા, તરગીબ : જિ. ૪, સ. ૪૫૭)

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા જહન્નમકે હાલાત સુનકર રોના

હઝરત ઉમર (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે હઝરત જિબ્રઈલ એક દિન ઐસે વકતમેં તશરીફ લાએ, હાલાંકે વો ઉસ વકત આયા ન કરતે થે. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ઉનકી તરફ મુતવજજેહ હુએ ઔર ફરમાયા, અય જિબ્રઈલ (અલૈ.) ! આજ આપકા રંગ કયૂં બદલા હુવા હૈ ?

હઝરત જિબ્રઈલ (અલૈ.) ને અર્ઝ કિયા, મૈં ઉસ વકત આયા હૂં જબ અલ્લાહ તઆલાને જહન્નમકો ભળકાનેકા હુકમ દે દિયા હૈ.

હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, અય જિબ્રઈલ (અલૈ.) ! જહન્નમ ઔર ઉસ્કી આગકી કૈફિયત બયાન કરો. હઝરત જિબ્રઈલ (અલૈ.) ને ફરમાયા કે અલ્લાહ તઆલાને હુકમ દિયા હૈ આગકો જલાનેકા. ઉસમેં હઝાર સાલ તક આગ જલાઈ ગઈ, યહાં તક કે વો સુફેદ હો ગઈ. ફિર એક હઝાર સાલ તક જલાઈ ગઈ, યહાં તક કે સિયાહ (કાલી) હો ગઈ, પસ અબ સારી જહન્નમ સખ્ત સિયાહ (કાલી) હૈ. કસમ ઉસ ઝાતકી જિસને આપકો હક દેકર ભેજા, અગર જહન્નમસે સૂઈ કે સૂરાખ બરાબર ખોલ દિયા જાએ તો ઝમીન ઔર આસમાનકી તમામ મખ્લૂક ઉસ્કી ગરમીકી સખ્તીકી વજહસે મર જાએ.

ઔર કસમ હૈ ઉસ ઝાતકી જિસને આપકો બરહક બનાયા, અગર જહન્નમકે દારોગોંમેંસે કોઈ એક દારોગા દુનિયામેં

ઝાહિર હો જાએ તો સારે અહલે ઝમીન ઉસ્કી બદ શકલી ઔર બદબૂકી વજહસે મર જાએં.

ઔર કસમ હે ઉસ ઝાતકી જિસને આપ (સ.અ.વ.) કો રસૂલે બરહક બનાયા, અગર જહન્નમકી ઝંજીરકા એક કળા (જિસ્કો અલ્લાહ તઆલાને કુર્આનમેં ઝિકર કિયા હે), અગર દુન્યાકે પહાળોં પર રખ દિયા જાએ તો સબ રેઝા રેઝા હો જાએ, ઔર ઉન્કો રખનેકી કોઈ જગા ન મિલે, યહાં તક કે વો ગિરતે ગિરતે ઝમીનકી ઈન્તિહાકો પહોંચ જાએ.

હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, અય જિબ્રઈલ ! બસ કરો, મેરે દિલકો ન ફાળો, વરના મૈં મર જાઉન્ગા. યે કેહકર હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને જિબ્રઈલકી તરફ દેખા તો જિબ્રઈલ રો રહે થે. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, અય જિબ્રઈલ ! આપ રોતે હૈં, હાલાંકે આપકે રબકે પાસ આપકા મકામ બુલંદ હે.

હઝરત જિબ્રઈલને કહા, મૈં કયૂં ન રોઉં, ન મા'લૂમ ખુદાકે ઈલ્મમેં મેરા કોઈ દૂસરા દરજા હો. યે કેહકર ખુદા મુઝે મુબતલા કર દે, જિસ તરહ શૈતાનકો મુબતલા કિયા થા, યા જિસ તરહ હારૂત ઔર મારૂતકો મુબતલા કિયા થા.

યે સુનકર હુઝૂર (સ.અ.વ.) રો પળે, ઔર જિબ્રઈલ (અલૈ.) ભી રો પળે. દોનૂં રોતે રહે, યહાં તક કે ખુદા તઆલાકી તરફસે નિદા (પુકાર) આઈ, અય જિબ્રઈલ ! અય મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) ! હમને તુમ દોનૂંકો અમન દિયા, ઔર નાફરમાનીસે મેહફૂઝ કિયા હે. (તબરાની, તરગીબ : જિ. ૪, સ. ૪૬૦)

રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) કે આંસૂ

હિસ્સએ અવ્વલકે બા'દ

સીરત પર એક ઝલક

મુસન્નિફ
હઝરત મૌલાના અબ્દુલ ગની તારિક સાહબ

પ્રકાશક
નુરાની કુતુબખાના,
છાપી :– ૩૮૫૨૧૦
જિ. બનાસકાંઠા.

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા એક મહીનેકી મસાફતસે રો'બ

હઝરત જાબિર (રદિ.) રિવાયત કરતે હૈં કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા હૈ કે મુઝે પાંચ બાતેં ખાસ તૌર પર અતા કી ગઈ હૈં, જો મુઝસે પેહલે કિસી નબીકો નહીં દી ગઈ. એક માહકી મસાફતસે દુશ્મન પર રો'બ ઔર ડર ડાલકર મેરી મદદ કી ગઈ હૈ. તમામ રૂએ ઝમીન મેરે લિયે મસ્જિદ, ઔર પાની ન હોનેકી હાલતમેં પાક કરનેકા આલા (ઝરીયા) બના દી ગઈ હૈ તો મેરી ઉમ્મતમેં જિસ્કો જહાં નમાઝકા વકત આ જાએ વહીં પઢ લે. મેરે લિયે માલે ગનીમત હલાલ કર દિયા ગયા હૈ, મુઝસે પેહલે કિસીકિ લિયે હલાલ નહીં કિયા ગયા. શફાઅતે કુબરાકા હક સિર્ફ મુઝે બખ્શા ગયા હૈ. મુઝસે પેહલે જો નબી થે વો ખાસ અપની હી કૌમકે લિયે હોતે થે, મૈં કિયામત તક તમામ લોગોં કે લિયે રસૂલ બનાકર ભેજા ગયા હૂં. (અબૂ દાઉદ)

ગોહ જાનવરકા હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી નબુવ્વતકી ગવાહી દેના

હઝરત ઉમર (રદિ.) એક તવીલ (લંબે) કિસ્સામેં રિવાયત ફરમાતે હૈં કે આં હઝરત (સ.અ.વ.) ને એક દેહાતીકો ઈસ્લામકી દા'વત દી. ઉસને કહા જબ તક યે ગોહ ઈમાન ન લાએ મૈં આપ પર ઈમાન નહીં લા સકતા.

આપને ફરમાયા, અય ગોહ ! બતલા મૈં કૌન હૂં ? ગોહને નિહાયત ફસીહ અરબીમેં જવાબ દિયા, સબ હાઝિરીનને સમઝા. અય રબ્બુલ આલમીનકે રસૂલ ! મૈં હાઝિર હૂં, ઔર આપકી ફરમાં બરદાર હૂં. આપને ફરમાયા, બતલા તૂ કિસ્કે નામકી તસ્બીહ પઢતી હૈ ? વો બોલી જિસ્કા અર્શ આસમાન પર હૈ, ઔર જિસ્કા હુકમ ઝમીન પર નાફિઝ હૈ, જિસને સમંદરમેં રાસ્તે બના દિયે, જિસ્કી રહમતકા મઝહર જન્નત, જિસ્કે અઝાબકા મઝહર દોઝખ. આપને ફરમાયા, મૈં કૌન હૂં? ઉસને જવાબ દિયા, આપ જહાંનકે પરવરદિગારકે રસૂલ ઔર ખાતિમુન્નબિય્યીન હૈં. (તબરાની)

હઝરત ઝૈદ (રદિ.) કા વફાતકે બા'દ આપકે આખરી નબી હોનેકી ગવાહી દેના

હઝરત નોઅમાન ઈબ્ને બશીરસે રિવાયત હૈ કે ઝૈદ ઈબ્ને ખરિજાહ અન્સારકે સરદારોંમેં સે થે. એક દિન ઝોહર ઔર અસરકે દરમિયાન મદીનાકે કિસી રાસ્તા પર જા રહે થે કે યકાયક ગિરે, ઔર ફૌરન વફાત હો ગઈ. અન્સારકો ઈસ વાકિઆકી ખબર હુઈ, વો આએ ઔર ઉન્હેં ઉઠાકર ઘર લે ગએ, ઔર એક કમ્બલ ઔર દો ચાદરોંસે ઉન્કો ઢાંક દિયા. ઘરમેં અન્સારકી ઔરતેં ઔર મર્દ ઉનપર રો રહે થે, યે ગિરીયાઝારી હોતા રહા. હત્તાકે મગરિબ ઔર ઈશાકા દરમિયાન હુવા તો અચાનક એક ગૈબી આવાઝ આઈ, ખામોશ

રહો, ખામોશ રહો. ઈધર ઉધર દેખા તો મા'લૂમ હુવા કે યે આવાઝ ઉન કપળોં કે નીચેસે હી આ રહી હૈ જિસમેં મય્યિત હૈ. લોગોંને ઉન્કા મુંહ ઔર સીના ખોલા, ક્યા દેખતે હૈં કે કોઈ ગૈબી શખ્સ ઉન્કી ઝબાનસે યે કેહ રહા હૈ, મુહમ્મદ રસૂલુલ્લાહ નબીએ રહમત ખાતિમુન્નબિય્યીન હૈં, ઉન્કે બા'દ અબ કોઈ નબી નહીં હોગા, યે તૌરાત ઔર ઈન્જીલમેં મૌજૂદ હૈ, સચ હૈ સચ હૈ.

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા પુશ્તકી જાનિબસે દેખના

હઝરત અબૂ હુરૈરહસે રિવાયત હૈ કે આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, ક્યા તુમ મેરા કિબ્લા, તવજ્જોહ સિર્ફ સામનેકી તરફ સમઝતે હો ? ખુદાકી કસમ ! તુમહારા રૂકૂઅ કરના ઔર તુમહારે દિલકા ખૌફભી મુઝપર પોશીદા (છુપા) નહીં રેહતા, મૈં તુમ્હેં અપની પુશ્તકી જાનિબસે ભી દેખતા હૂં. (બુખારી)

એક સફરમેં ખાનેકી બરકતકા ઝાહિર હોના

હઝરત અબૂ હુરૈરહ રિવાયત ફરમાતે હૈં કે એક સફર (ગઝવએ તબૂક) મેં હમ આં હઝરત (સ.અ.વ.) કે સાથ થે. લોગોંકા ઝાદે રાહ (ખાનેકા સામાન) ખતમ હો ગયા થા. હત્તાકે નૌબત ઉસ્કી આ ગઈ થી કે ઉનમેંસે કિસીને તો અપની

ઊંટની ઝબહ કરનેકા ભી ઈરાદા કિયા થા. હઝરત ઉમર (રદિ.) બોલે યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! કાશ આપ લોગોંકા બાકી બચા હુવા ઝાદે રાહ (ખાનેકા સામાન) મંગાકર એક જગહ જમા' કર લેતે. ફિર ઉસ્મેં દુઆએ બરકત ફરમા દેતે (તો બેહતર હોતા). આપને ઐસા હી કિયા. રાવી કેહતે હૈં, જિસ્કે પાસ ગેહૂં થે વો ગેહૂં લે આયા, ઔર જિસ્કે પાસ ખજૂરેં થીં વો ખજૂર લે આયા. મુજાહિદ (રદિ.) કેહતે હૈં, જિસ્કે પાસ ખજૂરકી ગુઠલીયાં થી વો અપની ગુઠલીયાં હી લે આયા. મૈંને પૂછા, ભલા ગુઠલીયાં ઉન્કે કિસ કામ આતી થી ? ઉન્હોંને કહા, ઉન્હેં હમ ચૂસ લેતે ઔર ઉસપર પાની પી લિયા કરતે થે. આપને ઉનમેં દુઆએ બરકત ફરમાઈ, ફિર ઈતની બરકત હુઈ કે લોગોંને અપને અપને નાશ્તાદાન ભરે. ઉસ્કે બા'દ ફરમાયા, મૈં ગવાહી દેતા હૂં કે ખુદા કોઈ નહીં મગર એક અલ્લાહ, ઔર ઈસ બાતકી ભી કે મૈં ઉસ્કા પૈગમ્બર હૂં. જો શખ્સ કિસી શક ઔર તરદ્દુદકે બગૈર ઈન દો બાતોંકી ગવાહી દેતા હુવા ખુદા તઆલાકે હુઝૂરમેં હાઝિર હોગા વો ઝરૂર જન્નતમેં જાએગા.

(મુસ્લિમ)

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી એક ઝર્બ (માર) સે આલમકા મુન્કશિફ હોના

હઝરત ઉબય ઈબ્ને કઅબ (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે મૈં મસ્જિદમેં બૈઠા હુવા થા કે એક શખ્સ નમાઝકે લિયે આયા, ઔર ઉસને કુછ નયે તર્ઝ પર કુર્આને કરીમ પળહના શુરૂ' કિયા.

દૂસરા શખ્સ આયા, ઉસને ઉસ્સે ભી અલાહિદા તર્ઝસે કિરાઅત કી. જબ હમ નમાઝસે ફારિગ હો ગએ તો સબ મિલકર આપકી ખિદમતમેં હાઝિર હુએ. મૈંને અર્ઝ કિયા, (યા રસૂલલ્લાહ સ.અ.વ. !) ઈસ શખ્સને કુર્આન શરીફ કુછ ઈસ અંદાઝમેં પઢ્હા હૈ, જો મુઝે નયા નયા મા'લૂમ હોતા હૈ. દૂસરે શખ્સને ઉસકો ભી અલગ તર્ઝમેં પઢ્હા હૈ. આપને ઉન દોનૂંકો પઢ્હનેકે લિયે ઈર્શાદ ફરમાયા, ઉન્હોંને ફિર ઉસી તરહ પઢ્હકર સુના દિયા. આપને દોનૂંકી તા'રીફ ફરમા દી. યે સુનકર મેરે દિલમેં આપકી ઐસી બુરાઈ પૈદા હોને લગી કે કભી કુફ્રકે ઝમાનેમેં ભી ઐસી પૈદા ન હુઈ થી. આં હઝરત (સ.અ.વ.) ને જબ મેરે શક ઔર તરદ્દુદકી ઈસ કૈફિયતકો મેહસૂસ કિયા, જો ઉસ વકત મુઝપર છા ગઈ થી તો અપના દસ્તે મુબારક મેરે સીના પર મારા. ઉસ્કે અસરસે મૈં પસીના પસીના હો ગયા, ઔર મેરે ઈમાન ઔર યકીનકા યે આલમ હો ગયા કે મારે ખૌફકે ગોયા મૈં અલ્લાહ તઆલાકો ઈન્હીં આંખોંસે દેખ રહા હૂં. ઉસ્કે બા'દ આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, ઉબય ! મેરે પાસ પેહલે ભી વહી આઈ થી કે કુર્આન શરીફકો સિર્ફ એક હી તરહ પઢિયે. મૈંને (ઉમ્મી ઉમ્મતકે ખ્યાલસે) દરખ્વાસ્ત કી કે મેરી ઉમ્મતેક લિયે કુછ ઔર સહૂલત કર દી જાએ. તીસરી બાર મુઝે વો જવાબ મિલા કે આપ (સ.અ.વ.) કો સાત તરીકે તક પઢ્હનેકી ઈજાઝત દે દી ગઈ, ઔર ઈતનાહી નહીં બલ્કે આપ (સ.અ.વ.) કી હર દરખ્વાસ્તકે બદલા આપકો એક એક દુઆકા હક ઔર દિયા જાતા હૈ જો ચાહે માંગ લીજિયે. આપ (સ.અ.વ.) ને દો બાર તો યેહી દુઆ કી, અય અલ્લાહ ! મેરી ઉમ્મતકો

બખ્શ દે. ઔર તીસરી દુઆ ઉસ દિનકે લિયે ઉઠા રખ્ખી હૈ, જિસમેં તમામ મખ્લૂકકો (શફાઅતકે લિયે) મેરી હી તલાશ હોગી, યહાં તક કે હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) કો ભી. (મુસ્લિમ)

ગઝવએ તબૂકમેં બરકતોંકા નાઝિલ હોના

હઝરત ઉમર ઈબ્ને ખત્તાબ (રદિ.) કેહતે હૈં કે હમ ગઝવએ તબૂકમેં રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કે સાથ થે. (ખાને પીનેકા સામાન ખતમ હોનેકી વજહસે) હમેં સખ્ત ભૂકકી નૌબત આઈ. હમને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! દુશ્મન સામને મૌજૂદ હૈ વો શિકમસૈર (પેટ ભરા હુવા) હૈ, ઔર હમ લોગ ભૂખે. અન્સારને કહા, હમ અપની ઊંટનીયાં ઝબહ કરકે ઉન્કા ગોશ્ત લોગોંકો ન ખિલા દેં ? આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, ઐસા ન કરો, બલ્કે કિસીકે કજાવોંમેં જો કુછ હો યા યે ફરમાયા, જિસ્કે પાસ કુછ બચા હુવા ખાના હો વો મેરે પાસ લે આએ. ઔર (યે કેહકર) આપ (સ.અ.વ.) ને ચમડેકા એક દસ્તરખ્વાન બિછા દિયા. કોઈ એક મુદ લાયા, કોઈ એક સાઅ, કોઈ ઉસ્સે ઝિયાદહ કોઈ ઉસ્સે કમ. ઉસ વક્ત તમામ લશ્કરમેં સે ખાનેકી મિકદાર જમા' હો સકી, વો બીસ (૨૦) સાઅસે કુછ ઝિયાદહ હોગી. આપ (સ.અ.વ.) ઉસ્કી એક તરફ બૈઠ ગએ, ઔર ઉસ્મેં બરકતકે લિયે દુઆ ફરમાઈ. ઉસ્કે બા'દ લોગોંકો આવાઝ દી ઔર ફરમાયા, લો **બિસ્મિલ્લાહ** કેહકર અબ ઉસ્મેંસે ઈત્મીનાનકે સાથ લેતે જાઓ, ઔર લૂટ ન

મચાઓ. લોગ અપને અપને તોશાદાન ઔર ગુનોં ઔર બરતનોંકો ભર ભરકે લે જાને લગે, યહાં તક કે (કિસીકો કુછ ન મિલા તો ઉસને) અપની આસ્તીનકા મુંહ બાંધકર ઉસીકો ભર લિયા. યે તમામ લશ્કર અપના રાશન લેકર ફ઼ારિગ હો ગયા, ઔર વો ખાના થા કે જૂં કા તૂં હી રખ્ખા હુવા થા. ઈસ અઝીમુશ્શાન બરકતકે ઝુહૂરકે બા'દ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને ફ઼રમાયા, મૈં ગવાહી દેતા હૂં કે કોઈ ખુદા નહીં મગર એક અલ્લાહ, ઔર ઈસ બાતકી ભી કે મૈં અલ્લાહકા રસૂલ હૂં. જો બંદા સચ્ચે દિલકે સાથ યે શહાદત દેગા, અલ્લાહ તઆલા ઉસ્કો દોઝખકી આંચસે બચાએગા.

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા એક મુસીબતકી ખબર દેના

હઝરત હુઝૈફ઼ા (રદિ.) રિવાયત કરતે હૈં કે (એક ગઝવહમેં) હમ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કે સાથ થે. આપને ઈર્શાદ ફ઼રમાયા, મુઝે શુમાર કરકે કલિમા ગોહ લોગોંકી તા'દાદ બતાઓ. યે કેહતે હૈં હમને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.)! આપકો હમારે મુતઅલ્લિક કુછ અન્દેશા હૈ, હાલાંકે ઈસ વકત હમ છ સો (૬૦૦) ઔર સાતસો (૭૦૦) કે દરમિયાન હૈં. આપ (સ.અ.વ.) ને ફ઼રમાયા, તુમ નહીં જાનતે શાયદ (આઈન્દા) તુમ કિસી આઝમાઈશમેં ડાલે જાઓ. હુઝૈફ઼ા (રદિ.) કેહતે હૈં કે ઐસા હી હુવા ઔર નૌબત યહાં તક આ ગઈ કે હમમેં એક શખ્સકો નમાઝભી છુપ છુપકર પઢની પડી. (મુસ્લિમ, બુખારી)

ખજૂરકી ટેહનીકા હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી નબુવ્વતકી ગવાહી દેના

હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) બયાન ફરમાતે હૈં કે એક દેહકાની શખ્સ આપ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં હાઝિર હુવા ઔર બોલા, મૈં કૈસે પેહચાનૂં કે આપ (સ.અ.વ.) નબી હૈં. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે મૈં અગર ખજૂરકે ઈસ ખોશાકો બુલાઉં, ઔર વો આકર યે ગવાહી દે દે કે મૈં ખુદાકા રસૂલ હૂં. (તૂ માનેગા ?) આપ (સ.અ.વ.) ને આવાઝ દી. ફૌરન વો ઉતરને લગા, ઔર ઉતરતે ઉતરતે આપ (સ.અ.વ.) કે સામને આ પળા. ઉસ્કે બા'દ આપને ફરમાયા, વાપસ ચલા જા. વો ચલા ગયા. યે દેખકર વો દેહકાની મુસલમાન હો ગયા.

(તિરમિઝી)

કીકરકે દરખ્તકા હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી નબુવ્વતકી ગવાહી દેના

હઝરત ઈબ્ને ઉમર (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે હમ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કે સાથ એક સફરમેં થે. એક દેહકાની સામને આતા હુવા નઝર આયા. જબ વો મજલિસમેં આ પહોંચા તો આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, ગવાહી દેગા કે અલ્લાહકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં ઔર મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) ઉસ્કે બન્દે ઔર રસૂલ હૈં. વો બોલા આપ (સ.અ.વ.) કી ઈસ બાત પર કોઈ

ઔર ભી ગવાહી દેગા ? આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા જી હાં, યે કીકરકા દરખ્ત, વો દરખ્ત વાદી કે કિનારે પર ખળા થા. આપને ઉસ્કો પુકારા, વો ઝમીન ફાળતા હુવા આપકે સામને આકર ખળા હોં ગયા. આપને ઉસ્સે તીન બાર ગવાહી તલબ કી. ઉસને તીનોં બાર યે ગવાહી દી કે જૈસા આપને ફરમાયા બાત ઈસી તરહ હૈ. ઉસ્કે બા'દ વો જહાં થા વહીં વાપસ હો ગયા. (દારમી)

આપ (સ.અ.વ.) કી દુઆકા ફૌરન કબૂલ હોના

હઝરત અબૂ હુરૈરહ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે મૈં અપની વાલિદહકો દા'વતે ઈસ્લામ દેતા, ઔર વો ઉસ્સે નફરત કરતી થી. એક દિનકા કિસ્સા હૈ કે મૈંને ઉન્કો ઈસ્લામકી દા'વત દી તો ઉન્હોંને આપ (સ.અ.વ.) કી શાનમેં મુઝે ઐસી બાત સુનાઈ જો મુઝે બહોત ના–પસંદ ગુઝરી. મૈં રોતા હુવા આપ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં હાઝિર હુવા. ઔર મૈંને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! અબ તો દુઆ ફરમા દીજિયે કે અલ્લાહ તઆલા અબૂ હુરૈરહકી વાલિદહકો હિદાયત નસીબ ફરમા દે. આપ (સ.અ.વ.) કી ઈસ દુઆ પર ઉન્કે ઈસ્લામકી બશારત લિયે હુએ બાહિર નિકલા. જબ અપને ઘરકે દરવાઝા કે કરીબ આયા તો કયા દેખતા હૂં કે દરવાઝા બંદ હૈ. મેરી વાલિદહને મેરે પૈરોંકી આહટ સુની ઔર કહા, અબૂ હુરૈરહ વહીં બાહિર રેહના, ઈધર મૈંને કુછ પાની ગિરનેકી આવાઝ સુની, મૈં ઠેહરા

રહા. ઉન્હોંને ગુસલ ફરમાયા, અપના કુરતા પેહના, ઔર જલ્દીમેં સર પર ઓળ્હની ડાલની રેહ ગઈ, ઔર ફૌરન દરવાઝા ખોલકર કલિમએ શહાદત પળ્હા, **અશ્હદુ અલ્લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ વ અશ્હદુ અન્ન મુહમ્મદન્ અબ્દુહૂ વ રસૂલુહ.** (માનો મૈં અભી અભી ગમકે આંસૂ બહાતા હુવા આપ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં હાઝિર હુવા થા અબ) ખુશીકે આંસૂ બહાતા હુવા ફિર આપ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં વાપસ પહોંચા. આપને ઉસપર ખુદાકા શુક્ર અદા કિયા, ઔર ઉન્કે હકમેં કલિમાતે ખૈર ફરમાએ. (મુસ્લિમ)

હઝરત અલી (રદિ.) કા અજીબ મંઝર દેખના

હઝરત અલી (રદિ.) ફરમાતે હૈં, મૈં ઔર આં હઝરત (સ.અ.વ.) ચલે. આપ (સ.અ.વ.) ને (બૈતુલ્લાહકે અંદર જાકર) મુઝસે ફરમાયા બૈઠ જાઓ, ઔર આપ (સ.અ.વ.) મેરે કાંધોં પર ચળ્હ ગએ. મૈં આપ (સ.અ.વ.) કો લેકર ખળા હોને લગા તો આપ (સ.અ.વ.) ને મેહસૂસ કિયા કે મુઝે ઉઠનેમેં કુછ દુશ્વારી હો રહી હૈ. યે દેખકર આપ (સ.અ.વ.) ઉતર પળે ઔર મેરે સામને ખૂદ બૈઠ ગએ ઔર ફરમાયા, અચ્છા તો તુમ મેરે કાન્ધોં પર ચળ્હ જાઓ. મૈં આપ (સ.અ.વ.) કે કાન્ધોં પર ચળ્હ ગયા. યે ફરમાતે હૈં આપ (સ.અ.વ.) મુઝકો લેકર ખળે હુએ તો મુઝે ઉસ વકત ઐસા મા'લૂમ હોતા થા કે અગર મૈં ચાહૂં તો આસમાનકો હાથ લગા સકતા હૂં, ઈતના ઉંચા

હુવા કે બૈતુલ્લાહ પર પહોંચ ગયા. ઉસ વકત બૈતુલ્લાહમેં પીત્તલ યા તામ્બેકે બુત રખ્ખે હુએ થે. મૈં ઉન્કો આપને દાએં બાએં સામને ઔર પીછે ઉઠાને લગા, યહાં તક કે મૈંને સબ ઉઠા લિયે. રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને મુઝસે ફરમાયા, ઉન્કો ફેંક દો. મૈંને (ફેંક દિયા) ઔર વો ગિરકર શીશેકી તરહ ચૂર ચૂર હો ગએ. ફિર મૈં ઉતર આયા, ઔર આપ (સ.અ.વ.) જલ્દી જલ્દી ઘરોંકી દીવારોંમેં છુપતે હુએ વાપસ આ ગએ, કહીં ઐસા ન હો કે કુફ્ફાર હમેં દેખ પાએં. (અહમદ)

ઊંટકા આપ (સ.અ.વ.) કો સિજદહ કરના

હઝરત આઈશા (રદિ.) બયાન ફરમાતી હૈં કે આપ (સ.અ.વ.) મુહાજિરીન ઔર અન્સારકી એક જમાઅતમેં તશરીફ ફરમાતે થે કે ઊંટ આયા, ઔર ઉસને આપ (સ.અ.વ.) કો સિજદહ કિયા. યે દેખકર આપ (સ.અ.વ.) કે સહાબાને કહા, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! જબ આપ (સ.અ.વ.) કો જાનવર ઔર દરખ્ત ભી સિજદહ કરતે હૈં તો હમ ઉસ્કે ઝિયાદહ હકદાર હૈં કે આપ (સ.અ.વ.) કો સિજદહ કરેં. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, અપને પરવરદિગારકી ઈબાદત કરો, ઔર અપને ભાઈકી તા'ઝીમ કરો, અગર મૈં કિસીકો યે ઈજાઝત દેતા કે વો ખુદાકે સિવા કિસી ઔરકો સિજદહ કરે તો ઔરતકો ઈજાઝત દેતા કે વો અપને શૌહરકો સિજદહ કરે, અગર ઉસ્કા શૌહર ઉસે યે હુકમ દે કે વો ઝર્દ (પીલે) પહાળકો સિયાહ (કાલે)

ઔર સિયાહકો ઝર્દકી જગહ ઉઠાકર રખ દે તો યે ઉસ્કા ફર્ઝ હોગા કે વો ઉસ કામકે લિયે ભી તૈયાર હો જાએ.

(મુસ્નદે ઈમામ અહમદ)

બૈતુલ મુકદ્દસકા હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે સામને પેશ હોના

હઝરત જાબિર (રદિ.) રિવાયત કરતે હૈં કે ઉન્હોંને રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) સે સુના. આપ (સ.અ.વ.) ફરમાતે થે કે જબ કુરૈશને મુઝે ઝુઠલાયા તો મૈં ઉસ વકત હિજ્રમેં ખળા હુવા થા. ઔર મુસ્લિમ શરીફમેં હૈં કે કુરૈશને મુઝસે (બૈતુલ મુકદ્દસકે મુતઅલ્લિક) ઐસે ઐસે સવાલાત કરને શુરૂ' કિયે, જિનકા મુઝે અચ્છી તરહ ધ્યાનભી ન રહા થા. ઉસ વકત મુઝે ઐસી સખ્ત કૂફત (બેચૈની) હુઈ કે ઈસ્સે પેહલે કભી ન હુઈ. અલ્લાહ તઆલાને ઉસ વકત બૈતુલ મુકદ્દસ મેરી આંખોં કે સામને કર દિયા, ઔર મૈં દેખ દેખકર ઉન તમામ લોગોં કે જવાબાત ઉન્કો દેતા રહા. ઔર સહીહ મુસ્લિમકી દૂસરી રિવાયતમેં હે કે અલ્લાહ તઆલાને બૈતુલ મુકદ્દસ મેરે સામને ઈસ તરહ ઉઠાકર રખ દિયા કે મૈં ઉસ્કો દેખને લગા, ઔર જિસ બાતકો વો મુઝસે દરયાફ્ત કરતે ફૌરન દેખકર ઉન્કો બતા દેતા.

હઝરત જાબિર (રદિ.) સે રિવાયત હે કે કેહતે હૈં કે ઉન્હોંને રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) સે ખૂદ સુના હે કે જબ કુરૈશને મેરી તકઝીબ કરની શુરૂ' કી, ઉસ વકત મૈં હતીમમેં

ખળા થા કે હક તઆલાને મેરે ઔર બૈતુલ મુકદ્દસકે દરમિયાન સબ પરદે ઉઠાકર ઉસ્કો ઈસ તરહ સામને કર દિયા કે મૈં ઉસ્કે એક એક નિશાનકી ખબર દેખ દેખકર ઉન્કો દેતા રહા.

(મિશ્કાત : સ. ૫૩૦)

બુહેરા રાહિબકા હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી નબુવ્વતકી ગવાહી દેના

હઝરત અબૂ મૂસા અશ્અરી (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે એક મરતબા અબૂ તાલિબ મુલ્કે શામકે ઈરાદેસે નિકલે. રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ભી ઈસ સફરમેં ઉન્કે સાથ થે, ઔર કુરૈશકે કુછ ઔર બળે લોગ ભી થે. જબ યે કાફ્લા બહીરાકે પાસ પહોંચા જો ઉસ વકત નસરાનીયોંકા બળા દુરવેશ થા તો યહાં આકર ઉન્હોંને અપને કજાવે ખોલ લિયે. ઔર ઉસ્સે પેહલે જબ કભી ઉન્કા ગુઝર ઈસ તરફસે હોતા તો યે દુરવેશ કભી ઉન્કે પાસ ન આતા, ઔર ન ઉન્કી તરફ કોઈ તવજ્જોહ કરતા. ઈસ મરતબા ખિલાફે મા'મૂલ વો નિકલકર ઉન્કે પાસ આયા, લોગ અભી અપને કજાવે ખોલનેમેં હી મશ્ગૂલ થે. યે કાફ્લાકે દરમિયાન ઘુસકર કુછ ટટોલને લગા, યહાં તક કે ઉસને રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કા હાથ પકળ લિયા ઔર કેહને લગા, યે શખ્સ હૈં જો તમામ જહાનોં કે સરદાર હૈં, યે વો હૈં જો સારે જહાનકે પરવરદિગારકે રસૂલ હૈં. અલ્લાહ તઆલાને ઉન્કો તમામ જહાનોં કે લિયે રહમત બનાકર ભેજા હૈ. ઉસપર કુરૈશકે મશાઈખ (બળે લોગોં) ને પૂછા, તુમકો કૈસે મા'લૂમ

હુવા ? ઉસને કહા, જબ તુમ લોગ ઉસ ઘાટીકે કરીબ પહોંચે તો ન કોઈ દરખ્ત ઐસા રહા ઔર ન કોઈ પત્થર જો ઝુક ન ગયા હો, ઔર જમાદાત (પત્થર) ઔર નબાતાત (દરખ્ત–ઘાસ) નબીકે અલાવા કિસી ઔર કે લિયે ઈસ તરહ ઝુકા નહીં કરતે, ઔર ઉન્કો તો મૈં એક ઔર ખાસ અલામાતસે ભી પેહચાનતા હૂં યા'ની મોહરે નબુવ્વત જો આપ (સ.અ.વ.) કે શાનાકી બારીક હડ્ડી કે નીચે સેબકેસે અંદાઝ કી હૈ. ઉસ્કે બા'દ વો વાપસ હો ગયા, ઔર ઉસને ઉન્કે લિયે ખાનેકા ઈન્તિઝામ કિયા. જબ વો ખાના લેકર આયા તો આપ ઉસ વક્ત ઊંટ ચરાને નિકલ ગએ થે. ઉસને કહા, કિસીકો આપકે પાસ ભેજ દો. આપ (સ.અ.વ.) તશરીફ લાએં તો આપ (સ.અ.વ.) કે ઉપર એક બાદલ સાયા કિયે હુએ થા. જબ આપ (સ.અ.વ.) લોગોં કે બિલકુલ પાસ તશરીફ લે આએ તો સબ લોગ આપ (સ.અ.વ.) સે પેહલે દરખ્તકે સાયામેં જા ચુકે થે. જબ આપ (સ.અ.વ.) આકર બૈઠે તો દરખ્તકા સાયા આપ (સ.અ.વ.) કી તરફ ઝુક ગયા. ઉસ દુરવેશને કહા, દેખો ઝરા દરખ્તકે સાયાકો દેખો કૈસા આપ (સ.અ.વ.)કી તરફ ઝુક ગયા હૈ. અભી યે દુરવેશ ઉન્સે ખળે યે ઈસરાર હી કર રહે થે કે આપ (સ.અ.વ.) કો વો અપને હમરાહ રૂમ ન લે જાએં, ક્યૂંકે વો લોગ આપ (સ.અ.વ.) કો દેખ પાએંગે તો આપ (સ.અ.વ.) કી ખાસ નિશાનીકી વહજસે આપ (સ.અ.વ.) કો પેહચાન જાએંગે, ઔર આપ (સ.અ.વ.) કે કત્લકે દરપે હો જાએંગે. ઉસને જો રૂખ બદલા, કયા દેખતા હૈ કે સાત આદમી રૂમસે આ રહે હૈં. દુરવેશને ઉન્કા ઈસ્તિકબાલ કિયા ઔર પૂછા,

આપ લોગ કયૂં આ રહે હૈં ? ઉન્હોંને કહા, ઈસ લિયે કે વો નબીએ ઉમ્મી ઈસી મહીનેમેં અપને વતનસે બાહિર નિકલનેવાલા હૈ. કોઈ રાસ્તા ઐસા નહીં રહા જિસ પર લોગ ન ભેજે ગએ હોં, ઔર હમકો ખબર મિલી હૈ કે વો આપકે ઈસી રાસ્તા પર હૈં. દુરવેશને કહા, બતાઓ તો સહી જિસ બાતકા અલ્લાહ તઆલા ઈરાદા ફરમા ચુકે હોં કે વો પૂરી કર દે. ફિર લોગોમેં વો કૌન હૈ જો ઉસ્કો ટાલ સકતા હો ? યે સુનકર વો લોગ ઉસ્કી બાત માન ગએ, ઔર કુછ દિન ઉસ્કે યહાં ઠેહરે રહે. ઉસ્કે બા'દ ઉસ દુરવેશને કહા, અરે અરબકે લોગો ! કસમ ખાકર બતાઓ તુમમેંસે ઉસ્કા વલી કૌન હૈ ? અબૂ તાલિબ બોલે, મૈં વલી હૂં. ઉસપર વો આપ (સ.અ.વ.) કી વાપસી પર બરાબર ઈસરાર કરતે રહે, યહાં તક કે અબૂ તાલિબને આપકો મક્કા મુકર્રમા વાપસ કર દિયા, ઔર રૂખસતકે વકત દુરવેશ સાહબને આપકે સાથ સફરમેં ખાનેકે લિયે કુછ ઝૈતૂન ઔર ચપાતીયાં પેશ કી, ઔર અબૂબક્ર (રદિ.) ને બિલાલ (રદિ.) કો આપ (સ.અ.વ.) કે સાથ ભેજ દિયા. (તિરમિઝી)

ઝહરવાલી બકરી કે ગોશ્તને આપ (સ.અ.વ.) કો ખબરદાર કિયા

હઝરત જાબિર (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે ખૈબરકી એક યહૂદી ઔરતને એક ભૂની હુઈ બકરી ઝહર મિલાકર આપ (સ.અ.વ.) કે સામને બ-તૌરે હદીયા પેશ કી. આપ (સ.અ.વ.) ને ઉસ્મેંસે કુછ ખાયા, ઔર આપ (સ.અ.વ.) કે બા'ઝ સહાબા

(રદિ.) ને ભી ખા લિયા. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, ખાનેસે હાથ ઉઠા લો. ઉસ યહૂદી ઔરતકો બુલાનેકે લિયે આદમી ભેજા, ઔર ઉસ્સે પૂછા, તૂને ઈસ બકરીમેં ઝહર મિલાયા હૈ ? ઉસને કહા, આપ (સ.અ.વ.) કો કિસને કહા હૈ ? આપને દસ્તકે ઉસ ટુકળેકી તરફ ઈશારા કરકે ફરમાયા જો આપકે હાથમેં થા. યે સુનકર વો બોલી જી હાં. મૈંને અપને દિલમેં કહા થા, અગર યે નબી હોંગે તો ઉન્કો યે ઝહર કયા નુકસાન દેગા, અગર નબી ન હોંગે તો ઉન્સે હમારી જાન છૂટ જાએગી. આપ (સ.અ.વ.) ને ઉસ યહૂદી ઔરતકો મઆફ ફરમા દિયા, ઔર ઉસ્કો કોઈ સઝા ન દી. આપ (સ.અ.વ.) કે જિન સહાબાને વો ગોશ્ત ખા લિયા થા ઉન્કા ઈન્તિકાલ હો ગયા. આપ (સ.અ.વ.) ભી ઉસ ઝહરવાલી બકરીકે અસરસે હમેશા અપને શાનોં કે દરમિયાન સીન્ગી લગવા લિયા કરતે થે. સીંગી લગાનેવાલા અબૂ હિન્દ અન્સારકે કબીલા બનૂ બયાઝાકા એક આઝાદ કિયા હુવા ગુલામ થા. ઉસને સીન્ગ ઔર નશ્તરસે આપકો સીન્ગી લગાઈ થી. (અબૂ દાઉદ, દારમી)

નબુવ્વતસે પેહલે પત્થરોંકા સલામ કરના

હઝરત જાબિર (રદિ.) રિવાયત કરતે હૈં કે આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, મૈં મક્કા મુકર્રમામેં ઉસ પત્થરકો ખૂબ પેહચાનતા હૂં, જો મેરે નબી હોનેસે પેહલે મુઝકો સલામ કિયા કરતા થા. મૈં અબ ભી ઉસ્કો ખૂબ પેહચાનતા હૂં. (મુસ્લિમ)

હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કી કબર મુબારકસે અઝાનકી આવાઝ આના

સઈદ ઈબ્ને અબ્દુલ અઝીઝ કેહતે હૈં કે જબ હિરહકા વાકિઆ પેશ આયા હૈ તો તીન દિન તક આપ (સ.અ.વ.) કી મસ્જિદમેં અઝાન નહીં દી ગઈ, ઔર સઈદ ઈબ્ને મુસય્યિબ ઉન દિનોંમેં ભી મસ્જિદસે નહીં નિકલે, ઔર નમાઝકે ઔકાત સિર્ફ એક ગુન ગુનાહટકી આવાઝસે પેહચાના કરતે, જો આં હઝરત (સ.અ.વ.) કી કબર મુબારકસે સુના કરતે થે.

ઝમીનકા હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે ફુઝલાકો નિગલના

હઝરત આઈશા (રદિ.) બયાન ફરમાતી હૈં કે એક મરતબા મૈંને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! મૈં દેખા કરતી હૂં કે આપ (સ.અ.વ.) બૈતુલ ખલામેં તશરીફ લે જાતે હૈં, ફિર વહાંસે વાપસ આતે હૈં. ઉસ્કે બા'દ જો શખ્સ આપકે બા'દ જાતા હૈ વો આપ (સ.અ.વ.) કે ફુઝલાકા કોઈ નિશાન તક નહીં પાતા. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, આઈશા ! કયા તુમ નહીં જાનતી કે અલ્લાહ તઆલાને ઝમીનકો હુકમ દિયા હૈ કે વો અંબિયા (અલૈ.) કે નિકલે હુએ ફુઝલાકો જઝ્બ કરે ?

(ખસાઈસુલ કુબરા)

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે જિસમ મુબારકકી ખૂશ્બૂ સબસે અચ્છી થી

હઝરત મઆઝ ઈબ્ને જબલ (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે મૈં આં હઝરત (સ.અ.વ.) કે સાથ સફર કર રહા થા કે આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, ઝરા મેરે કરીબ આના. મૈં કરીબ ગયા તો મૈંને આં હઝરત (સ.અ.વ.) કી સી ખૂશ્બૂ ન તો મુશ્કમેં દેખી ઔર ન અંબરમેં. (બઝ્ઝાર)

હુઝૂર (સ.અ.વ.) જિસ રાસ્તેસે ગુઝરતે વો રાસ્તા ખૂશ્બૂદાર હો જાતા

હઝરત જાબિર (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે જબ ભી રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કિસી રાસ્તે પર જાતે, ફિર આપકે બા'દ કોઈ દૂસરા શખ્સ ઈસી રાસ્તે પર જાતા તો વો ઝરૂર પેહચાન લેતા કે આં હઝરત (સ.અ.વ.) કા ગુઝર ઈસ તરફસે હુવા હૈ, કયૂંકે આપ (સ.અ.વ.) કી ખૂશ્બૂસે રાસ્તા મહેકવાલા હોતા થા. (દારમી)

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા પસીના બહોત હી ખૂશ્બૂદાર થા

હઝરત અનસ (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે એક મરતબા આં હઝરત (સ.અ.વ.) હમારે ઘર તશ્રીફ લાએ. ઔર ઐસા

હુવા કે દો પહરમેં આપને હમારે હી ઘર આરામ ફરમાયા. આપ (સ.અ.વ.) કો પસીના આયા તો મેરી માં એક શીશી લાઈ. આપ (સ.અ.વ.) કા પસીના પૂંછ પૂંછકર ઉસ્મેં ડાલને લગી. આપ (સ.અ.વ.) બેદાર હો ગએ તો પૂછા, અય ઉમ્મે સલીમ ! યે ક્યા કર રહી હો ? ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા, યે આપકા પસીના હૈ. હમ અપને ઈત્રોંમેં ઈસ્કો મિલા લેતે હૈં, ઔર યે ઈત્ર હમારે યહાં સબસે ઝિયાદહ ખૂશ્બૂદાર હો જાતા હૈ.

(મુસ્લિમ શરીફ)

એક રિવાયતમેં ઈતના ઔર હૈ કે ઉન્હોંને યે ભી કહા, હમેં ઉમ્મીદ હૈ કે ઈસ્કી બરકત હમારે બચ્ચોંકો ભી લગ જાએ. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા તુમને દુરૂસ્ત કહા.

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે હાથ ફેરનેસે રૂખસારસે ખૂશ્બૂકા આના

હઝરત જાબિર (રદિ.) બયાન ફરમાતે હૈં, મૈંને આં હઝરત (સ.અ.વ.) કે સાથ ઝોહરકી નમાઝ અદા કી. ફિર આપ (સ.અ.વ.) અપને ઘરકી તરફ ચલે તો મૈં ભી આપકે સાથ હો લિયા. સામનેસે કુછ બચ્ચે આ નિકલે. આપ (સ.અ.વ.) ને મુહબ્બતકે તૌરપર ઉન સબકે એક એક રૂખસાર પર હાથ ફેરા, જબ મેરા નંબર આયા તો આપને મેરે દોનૂં રૂખસારોં પર હાથ ફેરા. ઉસ વકત મૈંને આપકે હાથ મુબારકકી ખુન્કી (ઠંડક) મેહસૂસ કી, ઔર ઉસ્કી ખૂશ્બૂ સૂંઘી, ઐસા મહક રહા થા જૈસા અભી ઈત્ર બેચનેવાલેકે ડિબ્બેસે નિકલા હૈ. (મુસ્લિમ)

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી નકલેં ઉતારનેવાલેકા મુંહ ટેઢા હો ગયા

અબ્દુર્રહમાન સિદ્દીકે અકબર (રદિ.) કે સાહબઝાદે રિવાયત કરતે હૈં કે ફલાં શખ્સ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કી મેહફિલમેં આકર બૈઠા કરતા, ઔર જબ આપ (સ.અ.વ.) ગુફ્તગૂ (બાતચીત) ફરમાતે તો ઈસ્તિહઝા (મઝાક) કે તૌર પર મુંહ બનાયા કરતા. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, અચ્છા યૂં હી હો જાએ. (અલ્લાહ તઆલાને ઉસ્કા મુંહ ઈસી તરહ બના દિયા), ઔર જબ તક જિયા (ઝિન્દા રહા) ઈસી તરહ મુંહ બનાતા રહા. (હાકિમ)

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા કારૂન ઔર મૂસા (અલૈ.) કે કિસ્સાકી ખબર દેના

અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને હારિસસે રિવાયત હૈ કે કારૂન મૂસા (અલૈ.) કા ચચા ઝાદ ભાઈ થા, ઔર હમેશા ઉન્કે પીછે પળા હુવા થા. અબ નૌબત યહાં તક પહોંચી કે ઉસને એક ઝાનિયા ઔરતકો સમઝા દિયા કે લોગ જબ મેરે પાસ જમા' હોં તો કેહના કે મૂસા (અલૈ.) ને માઈલ કરના ચાહા મેરે દિલકો. ચુનાંચે જબ કલ હુઈ ઔર લોગ જબ જમા' હો ગએ તો વો આઈ, ઔર કારૂનસે ચુપકેસે ઉસને કોઈ બાત કી. ફિર લોગોંકો મુખાતબ કરકે બોલી, ઈસ કારૂનને હી મુઝકો મૂસા (અલૈ.) કે

સર ઐસી ઐસી બાત લગાને કે લિયે કહા થા.

મૂસા (અલૈ.) ને ઈન બાતોંમેંસે કોઈ હર્ફ મુઝસે નહીં ફરમાયા, યે ખબર મૂસાકો ભી હો ગઈ વો ઉસ વકત મેહરાબમેં ખળે નમાઝ પળ્હ રહે થે. યે સુનકર સિજદહમેં ગિર ગએ ઔર ફરમાયા, પરવરદિગાર ! કારૂનને મુઝકો બળી તકલીફેં દીં, ઔર જો કુછ ઉસને કહા વો યહાં તક કે અબ ઉસ્કે તોહમત લગાનેકી ભી નૌબત આ ગઈ. ઉસી વકત મૂસા (અલૈ.) પર વહી આઈ. મૈંને ઝમીનકો હુકમ દે દિયા હૈ, તુમ ઉસ્સે જો કહો વો તુમહારી તાબે'દારી કરેગી. કારૂન એક બાલાખાનેમેં રેહતા થા, જિસમેં ઉસને સોનેકે બિસ્તર ચળ્હા રખ્ખે થે. હઝરત મૂસા વહાં તશરીફ લે ગએ. ઉસ વકત કારૂનકે અહબાબભી વહાં મૌજૂદ થે ઔર ફરમાયા, તેરી તકલીફોંકી નૌબત અબ યહાં તક આ ગઈ હૈ કે તૂને ઈસ કિસમકે કલિમાત કહે, અય ઝમીન! તૂ ઈસ્કો પકળ લે. ઝમીનને ફૌરન ઘુટનોં તક ઈસ્કો હઝમ કર લિયા. ઈસ પર વો ચીખ પળા. મૂસા અપને પરવરદિગારસે દુઆ કરો કે વો હમકો ઈસ અઝાબસે નજાત બખ્શ દે તો હમ આપ પર ઈમાન લે આએંગે, આપકે સાથ હો જાએંગે. મગર મૂસાને ઝમીનકો ફિર યેહી ફરમાયા, ઈસ્કો ઔર ઘુટનોં તક પકળ લે. મૂસા (અલૈ.) ઝમીનસે બરાબર યેહી ફરમાતે રહે, હત્તાકે ઝમીન ઉપરસે મિલ ગઈ ઔર વો ઉસ્કે અંદર ચીંખતા હી ચીંખતા ચલા ગયા. ઉસ્કે બા'દ અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે મૂસા (અલૈ.) કે પાસ વહી આઈ. મૂસા તુમ કિતને તેઝ મિઝાજ હો ખૂબ સુન લો, અગર મુઝકો વો એક બાર ભી પુકારતા તો મૈં ઉસ્કો નજાત દે દેતા. (દુર્રે મન્સૂર)

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા દાઉદ (અલૈ.) કે મુખ્તસર વકતમેં ઝબૂર પળ્હનેકી ખબર દેના

હઝરત અબૂ હુરૈરહ (રદિ.) રિવાયત કરતે હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, દાઉદ (અલૈ.) કે લિયે ઝબૂરકે તરાને ઈતને હલ્કે કર દિયે ગએ થે કે વો અપની સવારી તૈયાર કરનેકા હુકમ દેતે, ઈધર ઉસ પર ઝીન કસી જાતી, ઉધર ઝીન કસનેસે પેહલે પેહલે યે ઝબૂર પળ્હકર ફારિગ હો જાતે, ઉનમેં બળી ખાસ બાત યે થી કે સિર્ફ અપને હાથકી કમાઈ ખાતે થે.

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા સુલેમાન (અલૈ.) કે ફૈસલાકી ખબર દેના

હઝરત અબૂ હુરૈરહ (રદિ.) રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) સ રિવાયત કરતે હૈં કે આપને બયાન ફરમાયા કે દો ઔરતેં થી, ઉન્કે સાથ ઉન્કે દો બચ્ચે થે, ભેળિયા આયા, ઉનમેંસે એકકા બચ્ચા લે ગયા. ઈસપર ઉસ્કી સાથ વાલી બોલી કે તેરે બચ્ચાકો લે ગયા હૈ ? દૂસરી ને કહા નહીં, તેરે (બચ્ચા) કો લે ગયા હૈ. યે દોનૂં અપના મઆમલા દાઉદ (અલૈ.) કે પાસ લેકર આઈ. ઉન્હોંને (મુકદ્દમાકે હાલાત સુનકર) બળી કે હકમેં ફૈસલા કર દિયા. ઉસ્કે બા'દ વો સુલૈમાન ઈબ્ને દાઉદ (અલૈ.) કી તરફ ચલી ઔર ઉન દોનૂંને ફિર યહાં અપના મઆમલા બયાન

કિયા. ઉન્હોંને ફરમાયા, લાઓ છુરી લાઓ, મૈં ઈસ લળકેકો કાટકર આધા આધા તુમ દોનૂંકો દે દેતા હૂં. યે સુનકર છોટી બોલ પળી, ખુદા તઆલા આપ પર રહમ ફરમાએ. દેખિયે, ઐસા ન કીજિયે. ચલિયે યે લળકા ઉસ્કા હૈ. ઉસ્કી યે બાત સુનકર ઉન્હોંને યે ફૈસલા દે દિયા કે લળકા છોટીકો દે દિયા જાએ.

(મુત્તફકુન અલૈહિ)

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી વાલિદહકા આપકી પૈદાઈશકે વકત એક નૂર દેખના

હઝરત ઈરબાઝ ઈબ્ને સારિયા (રદિ.) રિવાયત કરતે હૈં કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે મૈં અલ્લાહ તઆલાકે નઝદીક ખાતિમુન્નબિય્યીન થા. ઔર આદમ (અલૈ.) અભી આબો ગુલહીકી હાલતમેં થે, યા'ની ઉન્કા પુતલાભી તૈયાર ન હુવા થા, ઔર લો મૈં તુમકો ઉસ્કી ઈબ્તિદા બતાતા હૂં. મૈં હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) કી દુઆ ઔર ઈસા (અલૈ.) કી બશારતકા મિસ્દાક હૂં, ઔર અપની વાલિદહકે ઉસ ખ્વાબકી તા'બીર હૂં જો ઉન્હોંને દેખા થા. ચુનાંચે જબ આપ (સ.અ.વ.) પૈદા હુએ તો આપ (સ.અ.વ.) કી વાલિદહને એક નૂર દેખા કે જિસ્કી રોશનીસે શામકે મહલ્લાત જગમગા ઉઠે, ઔર ઈસી તરહ દીગર અંબિયા (અલૈ.) કી વાલિદહભી દેખા કરતી થી.

(મસ્નદે અહમદ, તિબરાની, મુસ્તદરક)

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી બેઅસતકે મુતઅલ્લિક જિન્નાત ઔર યહૂદકી ખબર દેના

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમર રિવાયત કરતે હૈં કે ઐસા કભી નહીં હુવા કે મૈંને હઝરત ઉમરકો યે ફરમાતે સુના હો કે મેરા ગુમાન હૈ કે યે વાકિઆ ઈસ તરહ હોગા, ફિર વો ઠીક ઈસી તરહ ન નિકલા હો. એક દિનકા વાકિઆ હૈ કે વો તશરીફ ફરમા થે, સામનેસે એક હસીન શખ્સ ગુઝરા. આપને ઉસ્કો દેખતે હી ફરમાયા, યા તો મેરા ખ્યાલ ગલત હૈ વરના યે શખ્સ યા તો અપની ઈસી કુફ્રકી હાલત પર કાઈમ હૈ, યા વો પેહલે કાહિન હોગા. અચ્છા ઉસ્કો મેરે પાસ લાઓ. ચુનાંચે વો હાઝિર કર દિયા ગયા. હઝરત ઉમર (રદિ.) ને ઉસ્સે વોહી બાત ફરમાઈ, ઉસને કહા આજસે પેહલે મૈંને ઈસ્સે ઝિયાદહ તઅજ્જુબકી બાત કોઈ નહીં દેખી થી કે એક મુસલમાન આદમીસે ઐસી બાત કહી જાએ. હઝરત ઉમરને ફરમાયા, મૈં તુઝકો કસમ દેતા હૂં, અપની અસલિયત ઝરૂર બતા, ઉસને કહા, અચ્છા તો ફિર બાત યે હૈ કે મૈં જાહિલિય્યતકે ઝમાનેમેં કાહિન થા. ઉસપર હઝરત ઉમરને પૂછા, જો જિન તુમહારે પાસ ખબરેં લાયા કરતા થા, ઉનમેં સબસે ઝિયાદહ તઅજ્જુબમેં ડાલનેવાલી કૌનસી થી ? ઉસને કહા કે એક દિન મૈં બાઝારમેં થા, કયા દેખતા હૂં કે વો મેરે પાસ આયા ઔર કુછ ઘભરાયા હુવા મા'લૂમ હોતા થા. ઉસને કહા, કયા તુમને જિન્નાતકી

નાઉમ્મીદીકા હાલ નહીં દેખા ? વો રોન્ધે ઝલીલ હોકર કિસ તરહ માયૂસ પળે હૈં, ઔર ઉન્હી ઊંટોં ઔર કજાવોંમેં જા ઘુસે હૈં. (યા'ની અબ બસ્તીયોંમેં આના જાના ન હોગા, જંગલમેં રહા કરેંગે). યે સુનકર હઝરત ઉમરને ફરમાયા ઉસને ઠીક કહા, એક દિન ઐસા ઈત્તિફાક હુવા કે મૈં ઉન્કે બુતોં કે પાસ સો રહા થા. એક શખ્સ એક બછળા લેકર આયા, ઔર ઉસને ભેટ ચળ્હાયા. મૈંને એક ગૈબી ચીંખ મારનેવાલેકી આવાઝ સુની કે ઐસી સખ્ત અવાઝ ઉસ્સે પેહલે કભી નહીં સુની થી. કોઈ કેહતા હૈ ઓ જલીહ (નામ) એક કામિયાબ બાત ઝાહિર હુઈ. એક શખ્સ કેહતા હૈ કે ખુદાકે સિવા ઔર કોઈ ખુદા નહીં.યે સુનકર ઔર લોગ તો કૂદ કૂદકર ભાગ ગએ, મગર મૈંને કહા કે મૈં તો યહાંસે ઉસ વકુત તક ન હટૂંગા જબ તક ઉસ્કી સહીહ સહીહ હકીકત મા'લૂમ ન કર લૂં. ફિર વોહી આવાઝ આઈ, અય જલીહ ! એક કામિયાબ બાત ઝાહિર હુઈ. એક ફસીહ શખ્સ કેહતા હૈ કે ખુદાકે સિવા કોઈ ઔર ખુદા નહીં. ઉસ્કે બા'દ મૈં ઉઠ ખળા હુવા. અભી કુછ દિન હી ન ગુઝરે હોંગે કે યે શોહરત ઉળ ગઈ કે આપ (સ.અ.વ.) ને નબુવ્વતકા દા'વા કિયા. (બુખારી શરીફ)

હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે એક મરતબા રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) અપને ચંદ સહાબા (રદિ.) કો લેકર ઉક્કાઝકે બાઝારકી તરફ ચલે. યે વો ઝમાના થા જબ કે આસમાનોંકી ખબરેં સુનને કે લિયે શયાતીનકે ઉપર જાનેકી બંદિશ (પાબંદી) હો ચુકી થી, ઔર ઉનપર આતિશ બાઝી હોને લગી થી, ઉસપર શયાતીન વાપસ આકર બા હમ

(આપસમેં) યે બાત ચીત કરને લગે. આખિર યે બાત કયા હૈ કે અબ હમ આસમાનોં પર ખબરેં સુનનેકે લિયે જા હી નહીં સકતે ? ઔર હમારે ઉપર શુહુબ (તારોં) કી ભરમાર કી જાતી હૈ, હો ન હો ઝરૂર કોઈ નઈ બાત હુઈ હૈ. લિહાઝા મશરિક ઔર મગ્રિબકો છાનકર ઉસ્કી તહકીક કરો કે કયા બાત પેશ આઈ હૈ ? ચુનાંચે જિન્નાત ઈસ વાકિઆકી તહકીકકે લિયે મશ્રિક ઔર મગરિબમેં ફૈલ પળે, ઈત્તિફાકસે જો જમાઅત તિહામાકી તરફ ચલી થી. વો મકામે નખ્લામેં રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કે પાસ આ પ્હોંચી. ઉસ વકત આપ (સ.અ.વ.) બાઝારે ઉ કાઝકો જાતે હુએ અપને સહાબાકો સુબ્હકી નમાઝ પળ્હા રહે થે. જબ ઉન્હોંને કુર્આન પાક સુના તો ઔર ગૌરકે સાથ કાન લગાકર ઉસ્કો સુનને લગે તો બે સાખ્તા બોલ ઉઠે કે વો બાત ઝરૂર યેહી હૈ, જિસ્કી વજહસે હમારે ઔર આસમાની ખબરોં કે દરમિયાન બંદિશ (પાબંદી) હો ગઈ હૈ, પસ ઉસી વકત અપની કૌમકી તરફ વાપસ હુએ, ઔર અપની કૌમસે કહા, હમને એક અજીબો ગરીબ કુર્આન સુના હૈ જો લોગોંકો ભલાઈકી રાહ દિખાતા હૈ. હમ તો ઉસપર ઈમાન લા ચુકે હૈં, ઔર અબ હમ અપને પરવરદિગારકા કિસીકો હરગિઝ શરીક નહીં ઠેહરા સકતે. ઈસ વાકિઆકી તસદીકકે લિયે અલ્લાહ તઆલાને અપને રસૂલ (સ.અ.વ.) પર યે આયત નાઝિલ ફરમાઈ, **કુલ ઊહિય ઈલય્ય** આખિર તક.

હઝરત મુજાહિદ કેહતે હૈં કે મુઝસે એક શેખને બયાન કિયા, જિસ્કો ઈબ્ને ઈસા કહા જાતા થા. ઉસ વકત હમ ગઝવએ રૂદસમેં મશ્ગૂલ થે. ઉસને કહા કે મૈં અપને ખાનદાનકી ગાય

ચરા રહા થા, મૈંને ઉસ્કે અંદરસે એક આવાઝ સુની, અય ઝરીએકે ખાનદાનવાલો ! એક ફસીહ બાત એક ખૈર ખ્વાહ શખ્સ કેહતા હૈ કે ખુદાકે સિવા ઔર ખુદા કોઈ નહીં. ઉસ્કે બા'દ ઉસને કહા, હમ મક્કા પહોંચે તો કયા દેખતે હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) દા'વાએ નુબુવ્વતકા એ'લાન કર ચુકે હૈં.

હઝરત જાબિર (રદિ.) કેહતે હૈં કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કે મુતઅલ્લિક જો સબસે પેહલે ખબર હમકો મિલી, વો ઈસ સૂરતસે મિલી કે એક ઔરતકે એક જિન તાબે' થા. એક દિન વો એક પરિન્દાકી શકલમેં ઉસ્કે ઘર એક ખજૂરકે ઠિંડ (ઠૂંઠા) પર આકર બૈઠા. વો કેહતી હૈ, મૈંને કહા હમારા મહેમાન હો જા, ઔર તૂ હમકો ખબરેં સુના, ઔર હમ તુઝકો સુનાએં. ઉસને કહા, એક નબી મક્કામેં ઝાહિર હુએ હૈં, જિન્હોંને હમ પર ઝિના હરામ કર દિયા હૈ, ઔર કહીં જાકર રેહનેસે હમકો રોક દિયા હૈ. હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે એક યહૂદી થા જો મક્કા મુકર્રમામેં રહા કરતા થા, જિસ રાતમેં આપ (સ.અ.વ.) કી પૈદાઈશ હુઈ થી. ઉસને લોગોંસે તહકીક કી કે આજકી રાતમેં કયા તુમહારે ઘરોંમેં કોઈ બચ્ચા પૈદા હુવા હૈ ? લોગોંને કહા, હમકો મા'લૂમ નહીં. ઉસને કહા, અચ્છા જાઓ તહકીક કરો, કયૂંકે ઈસ રાતમેં ઝરૂર ઈસ ઉમ્મતકા નબી પૈદા હો ચુકા હૈ. ઉસ્કે દો શાનોં કે દરમિયાન એક અલામત (નિશાની) હૈ, ઔર દો રાતોંસે ઉસને મુંહમેં દૂધ ભી નહીં લિયા હૈ, કયૂંકે એક સરકશ જિનને અપના હાથ ઉસ્કે મુંહ પર રખ છોડા હૈ. (યે ઝૂઠ કહા) લોગ વાપસ હુએ, ઔર તહકીક શુરૂ' કી તો ઉન્સે કહા ગયા કે હાં, અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને

અબ્દુલ મુત્તલિબકે ઘર એક ફરઝંદ પૈદા હુવા હે. વો યહૂદી ઉન્કો સાથ લેકર ઉન્કી વાલિદહકે પાસ ગયા. ઉન્હોંને આપકો દિખલાયા, યહૂદીકા ઉસ નિશાનીકો દેખના થા કે વો બે હોશ હોકર ગિર પળા, ઔર બોલા અફસોસ બની ઈસ્રાઈલમેં સે નબુવ્વતકા ખાત્મા હો ગયા.

અય કુરૈશ ! યાદ રખ્ખો કે યે તુમપર ઐસા ઝબરદસ્ત હમલા કરેંગે, જિસ્કી ખબર મશરિકસે મગરિબ તક હો જાએગી. હઝરત કઅબ (રદિ.) તૌરાતસે નકલ કરતે હૈં કે હમ આપકી સિફાત તૌરાતમેં યે લિખ્ખી હુઈ પાતે હૈં કે મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) અલ્લાહ તઆલાકે પયગમ્બર હૈં, ઔર મેરે પસંદીદહ બન્દે હૈં ન ખરાબ ઝબાન, ઔર તબીઅત, ન બાઝારોંમેં શોર કરનેવાલે, ન બુરાઈકા બદલા બુરાઈસે દેનેવાલે બલ્કે બહોત મઆફ કરનેવાલે. ઔર આપ (સ.અ.વ.) કી પૈદાઈશકી જગહ મક્કા મુકર્રમા ઔર આપ (સ.અ.વ.) કી હિજરતકા મકામ મદીના તય્યિબહ હે, ઔર આપ (સ.અ.વ.) કી નબુવ્વત, ઔર આપ (સ.અ.વ.) કા દીન મુલ્કે શામ તક (જો અંબિયા (અલૈ.) કા મરકઝ હે), ઔર આપ (સ.અ.વ.) કી ઉમ્મત ખુદા તઆલાકી ઈતની તા'રીફ કરનેવાલી હે કે ઉસ્કા લકબ હમ્માદૂન હૈ યા'ની રાહત ઔર તકલીફમેં ખુદાકી તા'રીફ કરેગી, હર મકામ પર ખુદાકી હમ્દ કરનેવાલી, ઔર હર ઉંચે મકામ પર ખુદાકી તકબીર પળ્હનેવાલી, આફતાબકી તરફ ટિકટિકી લગાકર દેખનેવાલી, નમાઝકો અપને વકતોં પર અદા કરનેવાલી, આધી પિન્ડલીયોં તક અપની લુંગી બાંધનેવાલી, ઔર અપને હાથ ઔર પૈર યા'ની જિસ્મકે અતરાફકા વઝૂ કરનેવાલી, ઉન્કા

મુઅઝ્ઝિન બુલંદ મકામ પર ખળે હોકર અઝાન કેહનેવાલા, ઉન્કી સફ નમાઝોંમેં ઐસી સીધી જૈસી જિહાદમેં. રાતકે અંધેરેમેં આહિસ્તા આવાઝસે ઈસ તરહ તિલાવતે કુર્આન કરનેવાલી જૈસે શહદકી મખ્ખીયોંકી ભિન ભિન.

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી તસ્વીરેં અહલે કિતાબકે પાસ મૌજૂદ થી

હઝરત ઝુબૈર ઈબ્ને મુતઈમ (રદિ.) કેહતે હૈં કે આપ (સ.અ.વ.) કો કુરૈશકી તરફસે તકલીફ દેના મુઝકો સખ્ત નાપસંદ થા. જબ મુઝકો યે ખતરા ગુઝરને લગા કે અબ યે આપકો કત્લ કરનેવાલે હૈં તો મૈં (મક્કાસે) બાહિર નિકલ ગયા, યહાં તક કે એક ગિરજેમેં જા પહોંચા. ગિરજેકે લોગ ઉસ્કે સરદારકે પાસ ગએ, ઉસ્કો મેરી ખબર દી. ઉસને કહા, તીન દિન તક ઉસ્કે મુનાસિબ મહેમાની કરો. ઉસ્કે બા'દ કહા, ઝરૂર ઉસ્કો કોઈ ખાસ બાત પેશ આઈ હૈ. જાઓ ઉસ્સે જાકર પૂછો, કયા વાકિઆ પેશ આયા હે ? (રાવી કેહતે હૈં) વો આએ ઔર ઉસ્સે આકર પૂછા. ઉસને કહા, ખુદાકી કસમ ઔર તો કોઈ બાત નહીં, સિર્ફ ઈતની બાત હૈ કે હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) કે વતન યા'ની શહરે મક્કામેં મેરે ચચાઝાદ ભાઈકા ખ્યાલ હૈ કે વો નબી હૈ, ઉસપર ઉન્કી કૌમને ઉન્કો ઈઝા (તકલીફ) દેની શુરૂ' કી. યે દેખકર મૈં વહાંસે ચલા આયા હૂં, તાકે મૈં અપની આંખોંસે ઉન વાકિઆતકો ન દેખૂં. ઉન્હોંને મેરી ઉસ સારી દાસ્તાનકી ખબર અપને રઈસકો જાકર દી. ઉસને

કહા, ઉસ્કો યહાં બુલા લાઓ. મૈં ઉસ્કે પાસ ગયા ઔર અપના સારા માજરા ઉસ્સે કેહ સુનાયા. ઉસને કહા, કયા તુમકો યે ડર હૈ કે વો લોગ ઉસ્કો કત્લ કર ડાલેંગે ? મૈંને કહા જી હાં. ઉસને કહા, અગર તુમ દેખોગે, તો કયા ઉન્કી સૂરત પેહચાન લોગે ? મૈંને કહા, મૈં અભી અભી તો ઉન્કે પાસસે આ રહા હૂં. ઉસ્કે બા'દ ઉસને ચંદ તસવીરેં દિખાઈ જો તાકમેં ઢકી હુઈ થી. મૈંને ઉન્કો દેખકર કહા કે યે તસવીર ઉન સબ તસવીરોંમેં ઉન્કે બહોત મુશાબેહ મા'લૂમ હોતી હૈ, પસ વોહી આપકા કદ્દો કામત, વોહી આપકી જસામત, વોહી આપકે શાનોં કે દરમિયાનકા ફાસલા હૈ. ઉસને કહા, તુમકો યે ડર હૈ કે વો ઉન્કો કત્લ કર દેંગે ? મૈંને કહા કે મેરા તો યકીન હૈ કે વો ઉન્કો કત્લ કરકે ફારિગ ભી હો ચુકે હોંગે. ઉસને કહા, બ-ખુદા વો ઉસ્કો કત્લ નહીં કર સકતે, બલ્કે જો ઉન્કે કત્લ કરનેકા ઈરાદા કરેગા વોહી ઉસ્કો કત્લ કરેંગે, યકીનન વો નબી હૈં, ઔર ઝરૂર અલ્લાહ તઆલા ઉન્કો ઝાહિર કરકે રહેગા.

હઝરત હિશામ ઈબ્ને આસ (રદિ.) ઔર નઈમ ઈબ્ને અબ્દુલ્લાહ ઔર એક શખ્સ ઔર થે, જિન્કા નામ ઉન્હોંને બયાન કિયા થા. સિદ્દીકે અકબર (રદિ.) કે ઝમાનેમેં શાહે રૂમકે પાસ રવાના કિયે ગએ. વો કેહતે હૈં કે હમ જબલહ ઈબ્ને અલ ઐહમકે પાસ ગએ, ઉસ વકત વો મકામે ઔઝામેં થા, ઔર પૂરા કિસ્સા ઝિકર કિયા, ઔર યે ભી ઝિકર કિયા કે બાદશાહકે પાસ ઉન તીનોંકો લે ગએ તો ઉસ્કે પાસ એક સુનેહરા મુઅત્તર સંદુકચા દેખા. ઉસ્મેં છોટે છોટેસે ખાને બને હુએ થે, ઉસ્મેં એક ખાના ખોલા ઔર ઉસમેંસે એક સિયાહ રેશમકા ટુકળા નિકાલા,

ઉસ્મેં એક સુફ઼ેદ રંગકી તસ્વીર થી. ઉસ્કે બા'દ આદમ (અલૈ.) કી સૂરતકા ઝિકર કિયા, ફિર દૂસરા ખાના ખોલા ઔર ઉસ્મેંસે ભી એક રેશમકા ટુકળા નિકાલા. ઉસ્મેં નૂહ (અલૈ.) કી તસ્વીર થી. ઉસ્કે બા'દ હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) કી સૂરત નિકાલી, ઉસ્કે બા'દ ઉન્કો આં હઝરત મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) કી તસ્વીર દિખાઈ ઔર કહા કે યે સબસે આખિરી ખાનાકી હૈ, લેકિન ઈસ્કો નિકાલનેમેં ઈસ લિયે જલ્દી કી હૈ તાકે મૈં તુમસે ઉન્કે મુતઅલ્લિક પૂછું. ઉસ્કે બા'દ ઔર ખાને ખોલે ઔર બકિય્યા અંબિયા (અલૈ.) કી તસ્વીરેં દિખાઈ. ઔર યે ફ઼રમાયા, યે હમારે પાસ આદમ (અલૈ.) કે ઝમાનાસે ચલી આ રહી હૈં. ઉન્કો દાનિયાલ (અલૈ.) ને બનાયા થા.

(મૂસા ઈબ્ને ઉકબા, ઈબ્ને કસીર, શરહુલ મવાહિબ)

હઝરત મુગૈરા ઈબ્ને શુઅબા (રદિ.) ને રિવાયત કી હૈ કે જબ વો શાહે મક઼ૂકસ શાહે મિસર ઔર ઈસ્કંદરિયાક઼ે શાહ નસારાકે પાસ ગએ તો ઉન્હોંને ઉન્કો અંબિયા (અલૈ.) કી તસ્વીરેં દિખાઈ, ઔર તુમહારે નબી (સ.અ.વ.) કી ભી સૂરત દિખાઈ, જિસ્કો દેખકર ફ઼ૌરન ઉન્હોંને પહેચાન લિયા.

(અલ જવાબુસ્સહીહ : સ. ૫૭૨, જિ. ૩)

હઝરત જુબૈર (રદિ.) કેહતે હૈં કે જબ અલ્લાહ તઆલાને અપને નબી (સ.અ.વ.) કો મબઊસ ફ઼રમાયા, ઔર મક્કા મુકર્રમામેં આપ (સ.અ.વ.) કી શોહરત હો ગઈ તો ઈત્તિફ઼ાકસે મૈં મુલ્કે શામકે લિયે નિકલા. જબ બસરા પહોંચા તો મેરે પાસ નસરાનીયોંકી એક જમાઅત આઈ, ઔર મુઝસે કહા કે કયા તુમ હરમકે રેહનેવાલે હો ? મૈંને કહા જી હાં. ઉન્હોંને કહા,

ક્યા તુમ ઉસ શખ્સકો જાનતે હો જિસને નબુવ્વતકા દા'વા કિયા હૈ ? મૈંને કહા હાં.

ઉસ્કે બા'દ વો મેરા હાથ પકળકર અપને ગિરજામેં લે ગએ, જિસમેં કુછ તસ્વીરેં થીં. મુઝસે કહા, ગૌરસે દેખો કે ઈન્મેં કૌનસી તસ્વીર ઉસ નબીકિ મુશાબેહ હૈ જો તુમમેં ભેજા ગયા હૈ? મૈંને ગૌરસે દેખા તો ઉન્મેં આપ (સ.અ.વ.) કી તસ્વીર ન થી. મૈંને ઉન્સે કહા કે ઈન્મેં કોઈ તસ્વીર નહીં. ફિર વો મુઝકો એક બળે ગિરજામેં લે ગએ, ઉસમેં બહોતસી તસ્વીરેં થી. મૈં વહાં દેખતા રહા ઉસ વક્ત તક કે આપ (સ.અ.વ.) કે જૈસી તસ્વીર નઝર આઈ ઔર સિદ્દીકે અકબરકી તસ્વીર જો આપ (સ.અ.વ.) કે પાંવકો પકળે હુએ થે. મૈંને કહા યે તસ્વીર હૈ. ઉન્હોંને કહા બેશક યે તુમ્હારે નબી હૈં. ફિર ઉન્હોંને પૂછા, યે પાંવમેં ગિરે હુએકો પેહચાનતે હો ? મૈંને કહા હાં. ઉન્હોંને કહા, યે શખ્સ નબી કે બા'દ ઉન્કા ખલીફા હોગા.

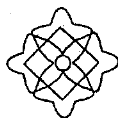
(બુખારી ફી તારીખ, અબૂ નઈમ ફીદલાઈલ)

કંકરીયોંકા હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે હાથમેં તસ્બીહ પળહના

હઝરત સુવેદ ઈબ્ને ઝૈદ બયાન કરતે હૈં કે મૈંને એક મરતબા અબૂઝરકો તન્હા દેખા તો ફુરસતકો ગનીમત સમઝકર ઉન્કે પાસ જા બૈઠા, ઔર ઉન્કે સામને હઝરત ઉસ્માનકા તઝકિરા આ ગયા. ઉન્હોંને ફરમાયા કે ઉન્કી શાનમેં ભલાઈ કે સિવા મૈં એક કલિમા ભી અપની ઝબાનસે નહીં નિકાલ સકતા, ક્યૂંકે

ઉન્કી એક ખાસ બાત મૈં હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે સામને દેખ ચુકા હૂં. બાત યે થી કે મૈં અકસર ઐસે મૌકોંકી તલાશમેં રહા કરતા થા કે કહીં આપકો તન્હા પા લૂં તો કુછ બાતેં આપસે હાસિલ કર લૂં. એક દિન ઈસ તલાશમેં ગયા તો આપ (સ.અ.વ.) બાહિર જા ચુકે થે. મૈં ભી પીછે હો લિયા. આપ (સ.અ.વ.) એક જગહ તશ્રીફ ફરમા હુએ, મૈં ભી આપ (સ.અ.વ.) કે સાથ બૈઠ ગયા. આપ (સ.અ.વ.) ને પૂછા, અય અબૂઝર ! કૈસે આએ હો ? મૈંને અર્ઝ કિયા, સિર્ફ અલ્લાહ ઔર ઉસ્કે રસૂલકે લિયે. યે કેહતે હૈં કે ઈતનેમેં અબૂબકર તશ્રીફ લે આએ ઔર સલામ કરકે આપકી દાઈ જાનિબ બૈઠ ગએ. આપ (સ.અ.વ.) ને ઉન્સે ભી યેહી પૂછા. ઉન્હોંને ભી યેહી જવાબ દિયા કે અલ્લાહ ઔર ઉસ્કે રસૂલકે લિયે. ફિર હઝરત ઉમર હાઝિરે ખિદમત હુએ, ઔર અબૂબકરકે દાઈ જાનિબ બૈઠ ગએ. ફિર આપ (સ.અ.વ.) ને અપને દસ્તે મુબારકમેં સાત યા નવ (૯) કંકરીયાં લીં. વો આપ (સ.અ.વ.) કે હાથમેં તસ્બીહ પઢને લગી, યહાં તક કે ઉન્કી આવાઝ શહદકી મખ્ખીયોંકી આવાઝકી તરહ મૈંને સાફ સાફ સુન લી. ફિર આપ (સ.અ.વ.) ને ઉન્કો ઝમીન પર રખ દિયા તો વો ખામોશ હો ગઈ. ફિર અબૂબકરને લિયા તો વો તસ્બીહ પઢને લગી, ફિર હઝરત ઉસ્માન (રદિ.) ને લિયા તો તસ્બીહ પઢને લગી.

(તબરાની, મજ્મઉઝ્ઝવાઈદ, બિદાયા વન્નિહાયા)

હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કી ખુસૂસિય્યાત

હઝરત અબ્બાસ (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) મખતૂન (ખતના કિયે હુએ) ઔર નાફ બુરીદા (નાફ કટે હુએ) પૈદા હુએ થે. (બયહકી)

હઝરત સઅદ (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે એક મરતબા મૈં સખ્ત બીમાર પડા. આપ (સ.અ.વ.) મેરી ઈયાદતકે લિયે તશરીફ લાએ ઔર આપ (સ.અ.વ.) ને અપના દસ્તે મુબારક મેરી છાતીયોં કે દરમિયાન રખ્ખા, ઔર ઈતની દેર રખ્ખા કે મૈંને અપને દિલમેં આપ (સ.અ.વ.) કે દસ્તે મુબારકકી ઠંડક મેહસૂસ કી. ઉસ્કે બા'દ આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, તુમકો દિલકી શિકાયત હૈ. જાઓ હારિસ ઈબ્ને કલદહકે પાસ જાકર અપના ઈલાજ કરાઓ વો શખ્સ તબીબ હૈ. મદીના મુનવ્વરાકી અજવા ખજૂર લેકર ઉસ્કો ગુઠલીયોં કે સાથ કુટ લે, ફિર ઉસ્કો બ-તરીકે લદૂદ ઈસ્તે'માલ કરાએ યા'ની મુંહમેં ડાલે.

(અબૂ દાઉદ)

એક મરતબા રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) સઅદ ઈબ્ને અબી વક્કાસ (રદિ.) કી ઈયાદતકે લિયે તશરીફ લે ગએ. ઉસ વકત વો મક્કા મુકર્રમામેં થે, ઔર બહોત બીમાર થે. ઉન્કા બયાન હૈ કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને અપના દસ્તે મુબારક મેરી પેશાની ઔર સીના ઔર પેટ પર ફેરા તો આજ તક મુઝકો યે મા'લૂમ હોતા હૈ, ગોયા આપકે દસ્તે મુબારકકી ઠંડકકા અસર મેરે

દિલ ઔર જિગરમેં હૈ. (ઈમામ અહમદ)

હઝરત યઝીદ ઈબ્ને અસ્વદ (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને અપના દસ્તે મુબારક મેરી તરફ બઢાયા તો મૈંને શૌકકે હાથોંસે ઉસ્કો લિયા તો વો બરફ્સે ઝિયાદહ ઠંડા ઔર મુશ્કકી ખૂશ્બૂસે ઝિયાદહ મહક રહા થા. (બયહકી)

હઝરત મસઊદ ઈબ્ને શદ્દાદ (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે મૈં રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં હાઝિર હુવા. મૈંને આપ (સ.અ.વ.) કા દસ્તે મુબારક જો પકળા તો વો રેશમસે ઝિયાદહ નરમ ઔર બરફ્સે ઝિયાદહ ઠંડા થા. (તબરાની)

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી વજહસે ઉમ્મે મઅબદકે ઘર બરકતોંકા ઝાહિર હોના

નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કે સહાબી હિશામ કેહતે હૈં કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.), અબૂબકર, ઔર ઉન્કે ગુલામ આમિર ઈબ્ને ફુહેરા (રદિ.) ઔર અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અરીકત (રદિ.) જો રાસ્તા બતાનેવાલે થે. મક્કા મુકર્રમાસે મદીના તૈયિબહ હિજરતકે લિયે ચલે, રાસ્તેમેં ઉન્કા ગુઝર ઉમ્મે મઅબદકે ખૈમોં પર હુવા. યે સન રસીદા (બુઢી) ઔર મુસ્તઈદ ઔરત થી. અપને ખૈમેકે સામને બૈઠી રેહતી ઔર મુસાફિરોંકી ખાને પીનેસે ખાતિર કિયા કરતી થી. ઉન સાહિબોંને ઉસ્સે કુછ ગોશ્ત ઔર ખજૂરકે મુતઅલ્લિક પૂછા, તાકે ઉસ્સે ખરીદ લે. યહાં કહત પળ રહા થા, ઈસ લિયે ઉન્કો કુછ ન મિલા. રસૂલુલ્લાહ

(સ.અ.વ.) કી નઝર એક બકરી પર પળી જો ખૈમાકે એક કોનેમેં ખળી થી. આપ (સ.અ.વ.) ને દરયાફ્ત ફરમાયા, ઉમ્મે મઅબદ ! યે બકરી કૈસી ખળી હૈ ? ઉન્હોંને અર્ઝ કી કમઝોરીકી વજહસે રેવળકે સાથ નહીં જા સકી. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, મુઝકો ઈજાઝત દો તો મૈં દૂધ નિકાલકર દેખૂં ? ઉસને અર્ઝ કી, મેરે માં–બાપ આપ પર કુરબાન, આપકો દૂધ મા'લૂમ હો તો શૌકસે નિકાલ લીજિયે. આપ (સ.અ.વ.) ને બકરીકો અપને પાસ બુલવાયા, ઔર ઉસ્કે થનોં પર હાથ ફેરા ઔર **બિસ્મિલ્લાંહ** કેહકર બરકતકી દુઆ ફરમાઈ. ઉસને ફૌરન ટાંગેં ફૈલા દી ઔર જુગાલી કરને લગી (યા'ની ચારેકો અપને મેદેમેંસે નિકાલકર મુંહમેં દો બારહ ચબાને લગી), ઔર દૂધ દેને લગી. આપ (સ.અ.વ.) ને એક બરતન મંગાયા જો એક જમાઅતકો સૈરાબ કર સકે, ઔર ઉસ્મેં ખૂબ ધારોં કે સાથ દૂધ નિકાલા, યહાં તક કે બરતન પર ઝાગ આ ગઈ. ફિર આપ (સ.અ.વ.) ને ઉસ્કો પિલાયા. બા'દમેં આપ (સ.અ.વ.) ને નોશ ફરમાયા, યહાં તક કે આપ (સ.અ.વ.) કે સબ સાથી પેટ ભરકર ઝમીન પર સો રહે. આપ (સ.અ.વ.) ને કુછ દેરકે બા'દ ફિર દૂધ નિકાલા, યહાં તક કે બરતન ભર ગયા, વો આપ (સ.અ.વ.) ને ઉસીકે પાસ છોળ દિયા. ઉસ્કે બા'દ ઉસ્કો બયઅત ફરમાયા, ઔર રવાના હો ગએ, અભી થોળી હી દેર ગુઝરી હોગી કે ઉસ્કે શૌહર અબૂ મઅબદ આ ગએ, તાકે જો દુબલી લળખળાતી હુઈ બકરીયાં જિનકી હડ્ડીયોંમેં ગૂદા ભી ન રહા થા, ઉન્કો ભી હાંકકર લે જાએ. જબ અબૂ મઅબદકી નઝર દૂધ પર પળી તો ઉન્કો બળા તઅજ્જુબ હુવા. ઉન્હોંને

પૂછા, અય ઉમ્મે મઅબદ ! યે દૂધ કહાંસે આયા? બકરીયોંમેં તો કોઈ બચ્ચાવાલી ન થી, ઔર ઘરમેં કોઈ દૂસરી દૂધકી બકરી ભી નહીં (ફિર યે દૂધ કૈસા ?) ઉસને કહા, બ-ખુદા ઔર તો કુછ નહીં, સિર્ફ યે બાત હુઈ હૈ કે એક મુબારક શખ્સકા હમારે પાસસે ગુઝર હુવા, પસ યે ઉન્કે કદમોંકી બરકત હૈ. ઉન્હોંને કહા, અચ્છા ઉન્કા કુછ નકશા તો બયાન કરો. ઉન્હોંને કહા, ખુલા હુવા જમાલ, ખૂબસૂરત ચેહરા, જિસ્મકી સાખ્ત (બનાવટ) બળી ખૂબસૂરત, ન બળે પેટકા ઐબ, ન છોટાસા સર, બળી ખૂબસૂરત આંખેં, તેઝ સિયાહ ઔર સુફેદ દરાઝ મઝગાન (પલક), બળી શીરીં આવાઝ, લંબી ગરદન, રીશ (ડાળ્હી) મુબારક ઘની (ભરાવદાર), અબરૂ ખમીદા (ભવેં ઝુકી હુઈ) ઔર દરમિયાનસે મિલી હુઈ ઔર ઘની, અગર ખામોશ રહે તો બા-વકાર ઔર ગૂફ્તગૂ (બાતચીત) ફરમાએં તો ફસાહતમેં સબસે બુલંદ. બસ મુજસ્સમ રોનક હી રોનક ઔર જમાલ હી જમાલ, કયા દૂરસે ઔર કયા કરીબસે, ગૂફ્તગૂ બળી સાફ ઔર શીરીં (મીઠી). એક એક હર્ફ ન બેકાર ઔર ન ઝિયાદહ, યૂં મા'લૂમ હોતા કે હારકે મોતી હૈં જો યકે બા'દ દીગરે ગિર રહે હૈં. દરમિયાની કદ, ન બહોત લંબા કે બુરા મા'લૂમ હો, ઔર ન ઈતના નીચા કે ઉસપર નઝર ન પળે, બસ મુતવસ્સિત (દરમિયાની) તીનોંમેંસે દેખનેમેં સબસે ઝિયાદહ હસીન ઔર બુલંદ. ઉન્કે ખુદ્દામ હલ્કા બાંધે હુએ, અગર આવાઝ નિકાલેં તો હમાતન ગોશ (પૂરી તરહ તવજ્જોહસે સુનનેવાલે), ઔર હુકમ દે તો ઉસ્કી તા'મીલકો દૌળ પળે. કાબિલે ગિબ્તા ન ઉન્કા ચળ્હા હુવા મુંહ, ન કિસીકી

બુરાઈ કરના. યે સુનકર અબૂ મઅબદ બે–સાખ્તા બોલ ઉઠે, ખુદાકી કસમ ! તુમને યે ઔસાફ જિન્કે બયાન કિયે હૈં યે તો વોહી કુરૈશવાલે હૈં. ખુદાકી કસમ ! મેરે દિલમેં આતા હૈ કે મૈં ભી ઉન્કે સાથ હમરાહ ચલૂં, ઔર અગર કોઈ સૂરત નિકલી તો ઝરૂર મુઝકો યે કરના હૈ. ઉધર મક્કા મુકર્રમાકા હાલ સુનિયે કે યહાં બુલંદ આવાઝસે કોઈ પઢનેવાલા યે અશ્આર પઢતા થા, મગર યે મા'લૂમ ન હોતા થા કે વો કૌન હૈ.

(૧) ખુદા ભલા કરે ઉન દો રફીકોંકા જો ઉમ્મે મઅબદકે ખૈમોંમેં આકર રોનક અફરોઝ હુએ.

(૨) વો હિદાયતકે લિયે તશરીફ લાએ ઔર ઉમ્મે મઅબદકો ઉન્કે તુફૈલમેં હિદાયત નસીબ હો ગઈ, ઔર જો મુહમ્મદ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કા રફીક બના વો યકીનન કામિયાબ હુવા.

(૩) કબીલએ કુસય પર અફસોસ ઔર સદ અફસોસ કે અલ્લાહ તઆલાને આપ (સ.અ.વ.) કે હિજરત કર જાનેકી વજહસે ઉન્કી સરદારી પર ઔર ઉન્કે અચ્છે અચ્છે અફઆલ સબ પર પાની ફેર દિયા.

(૪) ઈસ રિફાકત પર અબૂબકર (રદિ.) કો અપને દાદાકી સઆદત મુબારક હો ઔર બાત તો યે હૈ કે જિસ્કો ખુદા સઆદત નસીબ ફરમાએ, સઆદત ઉસીકો નસીબ હોતી હૈ.

(૫) બનૂ કઅબકો અપને ખાનદાનકી યે ઔરત ઔર મુસલમાનોં કે ઈન્તિઝારમેં ઉસ્કા યે બૈઠના મુબારક.

(૬) અપની બહેનસે જાકર બકરી ઔર દૂધકે બરતનકા હાલ તહકીક કરકે તો દેખો, બલ્કે અગર ખુદ ઉન્કી બકરીસે

પૂછોગે તો વો ભી આપકી રિસાલતકી ગવાહી દેગી.

(૭) આપને એક બગૈર દૂધવાલી બકરી ઉસ્સે મંગાઈ તો ફૌરન ઉસ્કે થન દૂધસે લબરેઝ હો ગએ, ઔર વો દૂધ દેને લગી.

(૮) આપને ઉસ બકરીકો ઉમ્મે મઅબદકે ઘર છોળ દિયા, તાકે અબ દૂધ નિકાલનેવાલા હમેશા ઉસ્કા દૂધ નિકાલતા રહે. હસ્સાન ઈબ્ને સાબિત (રદિ.) કો જબ ઉસ હાતિફે ગૈબી કે યે અશઆર પહોંચે તો ઉન્હોંને ઉસ્કે જવાબમેં નીચે કે અશઆર કહે.

(૯) વો કૌમ બળે નુકસાનમેં પળ ગઈ જિન્કે નબી ઉન્કો છોળ ગએ, ઔર જિન્કી તરફ વો રૂખ કરકે ચલે વો બન ગઈ.

(૧૦) ઉન લોગોંકી અકલ મારી ગઈ જિન્કો છોળકર આપ રૂખસત હો ગએ, ઔર નૂરે દરખ્શાં લેકર દૂસરી કૌમમેં જલ્વા અફરોઝ હુએ.

(૧૧) ગુમરાહી કે બા'દ ઉન્કે પરવરદિગારને ઉન્કો હિદાયત નસીબ ફરમાઈ, ઔર જો હક કબૂલ કર લે વોહી રાસ્તા પાનેવાલા રેહતા હૈ.

(૧૨) કયા વો ગુમરાહ લોગ જો અપને અન્ધેપનકી વજહસે બેવકૂફી કર બૈઠે, ઉન્કે બરાબર હો સકતે હૈં જો એક હિદાયત યાફતા શખ્સસે હિદાયત હાસિલ કર ચુકે.

(૧૩) ઔર યસરબવાલોં કે પાસ હિદાયતકા કાફલા એક ઐસે શખ્સકે સાથ આકર ઉતરા જો સબમેં બળ્હકર સઈદ (નેક બખ્ત) થા.

(૧૪) વો એક નબી હૈં જો અપની આંખોંસે વો બાતેં

દેખતે હૈં જો આમ લોગ નહીં દેખતે, ઔર હર મજમા' મેં અલ્લાહકી કિતાબ તિલાવત ફરમાતે હૈં.

(૧૫) ઔર અગર આજ વો કોઈ પેશીનગોઈ ફરમાતે હૈં તો વો ફૌરન હી બિલકુલ સચ્ચી સાબિત હો જાતી હૈ.

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી વજહસે દૂધ ઔર ખાનેમેં બરકત

હઝરત મિકદાદ (રદિ.) રિવાયત કરતે હૈં કે મૈં ઔર મેરે દો રફીક ઐસે ફકરો ફાકાકી હાલતમેં આએ કે હમારી શુનવાઈ (સુનનેકી તાકત) ઔર બીનાઈ (આંખોંકી રોશની) દોનૂં જા ચુકી થી. હમને રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કે સંહાબાકી ખિદમતમેં અપને આપકો પેશ કિયા, મગર કિસીને હમારા બાર (બોઝ) ઉઠાના મંઝૂર ન કિયા. આખિરકાર હમ આપ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં હાઝિર હુએ તો આપ હમકો લેકર અપને ઘર તશરીફ લાએ, દેખા તો ઘરમેં તીન બકરીયાં મૌજૂદ થી. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે ઈન બકરીયોંકા દૂધ નિકાલકર હમ સબકે દરમિયાન તકસીમ કર લિયા કરો. હમારા દસ્તૂર યે થા કે હમ ઉન બકરીયોંકા દૂધ નિકાલતે ઔર હમમેંસે હર શખ્સ અપના અપના હિસ્સા પી લેતા, ઔર આપ (સ.અ.વ.) કે હિસ્સાકા દૂધ આપ (સ.અ.વ.) કે લિયે રખ છોળતા. રાતમેં જબ કભી આપ (સ.અ.વ.) તશરીફ લાતે તો બસ ઈત્ની હલ્કી આવઝસે સલામ કરતે કે સોતા આદમી બેદાર ન હો, ઔર જાગતા આદમી સુન લે. ઉસ્કે બા'દ મસ્જિદમેં

તશ્રીફ લે જાતે, ઔર નમાઝ પળ્હતે. ઉસ્કે બા'દ તશ્રીફ લાતે ઔર અપના હિસ્સા નોશ ફરમાતે. એક રાતકા કિસ્સા હે કે મૈં અપના હિસ્સા પી ચુકા થા. શૈતાનને મુઝે બેહકાયા કે આપ (સ.અ.વ.) તો અન્સારકે યહાં તશ્રીફ લે જાતે હૈં, વો આપ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં કુછ ન કુછ પેશ કરતે હૈં, ઔર આપ (સ.અ.વ.) ઉન્કે વહાં તનાવુલ ભી ફરમા લેતે હૈં. ભલા ઈસ ઘુંટ ભર દૂધકી આપકો કયા ઝરૂરત હે ? યે સોચકર મૈં ગયા, ઔર જાકર આપ (સ.અ.વ.) કે હિસ્સાકા દૂધભી પી ગયા. જબ મૈંને ઉસ્કો અપને પેટમેં ડાલ દિયા ઔર અબ ગુંજાઈશ ન રહી તો અબ શૈતાનને મુઝે ઉલ્ટા શરમિંદા કિયા, ઔર કહા કે કમબખ્ત તૂને યે કયા ના શાઈસ્તા હરકત કી. આપ (સ.અ.વ.) કે હિસ્સાકા દૂધ પી ગયા. જબ આપ (સ.અ.વ.) તશ્રીફ લાએંગે ઔર અપના હિસ્સા ન પાએંગે, ઔર કહીં એસા ન હો કે તેરે હકમેં બદ–દુઆ ફરમાએં, ઔર તેરા દીન ઔર દુન્યા દોનૂં બરબાદ હોકર રેહ જાએ. મૈં એક છોટીસી ચાદર ઓળ્હે હુએ થા, ઔર પૈર ઢાંકતા તો મેરા સર ખુલ જાતા, ઔર અગર સર ઢાંકતા તો પૈર ખુલ જાતે, ઔર ઈસ ફિકરમેં કિસી તરહ નીંદ ન આતી થી, મેરે દો રફીક જિન્હોંને યે હરકત ન કી થી વો આરામસે સો ગએ. ઉસ્કે બા'દ આપ તશ્રીફ લાએ, ઔર આદતકે મુતાબિક સલામ કિયા, ફિર મસ્જિદમેં તશ્રીફ લે ગએ ઔર નમાઝ પળ્હી. ઉસ્કે બા'દ અપને હિસ્સેકા દૂધ પીનેકે લિયે આએ, બરતન ખોલા તો વહાં કુછ ન થા. આપ (સ.અ.વ.) ને અપના સર મુબારક આસમાનકી તરફ ઉઠાયા. મૈંને કહા, અબ આપને મેરે ઉપર બદ–દુઆ ફરમાઈ ઔર મૈં બરબાદ

હુવા, મગર આપને યે દુઆ ફરમાઈ, ખુદાયા જો મુઝકો ખિલાએ તૂ ઉસ્કો ખિલા, ઔર જો મુઝકો પિલાએ તૂ ઉસ્કો પિલા. (આપકી યે દુઆ સુનકર) મૈંને અપની ચાદર સંભાલી, ઔર છુરી હાથમેં લેકર બકરીયોંકી તરફ બળ્હા કે ઉનમેં જો ફરબા (મોટી) હો મૈં આપકે લિયે ઉસ્કો ઝબ્હ કર ડાલૂં. ક્યા દેખતા હૂં કે સબકે થનોંમેં દૂધ ભરા હુવા હૈ. યે દેખકર મૈં એક બરતનકી તરફ બળ્હા, જિસ્કે મુતઅલ્લિક આપકે ઘરવાલોંકો યે ખ્યાલ ભી ન ગુઝરા થા કે કભી દૂધ ઈત્ના હોગા કે ઉસ બરતનમેં દોહા જાએગા, લેકિન મૈંને ઉસ્મેં દૂધ દોહા તો વો ભર ગયા, યહાં તક કે ઉસ્કે ઉપર ઝાગ આ ગએ, મૈં ઉસ્કો લેકર આપ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં હાઝિર હુવા. આપને પૂછા, ક્યા તુમ લોગોંને અપના હિસ્સા પી લિયા હૈ ? મૈંને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! આપ નોશ ફરમા લીજિયે. આપ (સ.અ.વ.) ને કુછ પીકર મુઝકો ઈનાયત ફરમા દિયા. જબ મૈં સમઝ ગયા કે આપ ખૂબ પેટ ભર ચુકે હૈં, ઔર આપકી દુઆ મુઝકો લગ ચુકી હૈ તો મૈં હંસ પળા, ઔર હંસતે હંસતે ઝમીન પર ગિર ગયા. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, મિકદાદ યે ક્યા ના શાઈસ્તા (ના મુનાસિબ) હરકત ? મૈંને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! મેરા પૂરા વાકિઆ યે હૈ. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, યે બરકત સિર્ફ અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે એક રહમત થી. તુમને પેહલે ઈસ્કી મુઝકો ખબર ક્યૂં ન કી ? હમ તુમહારે દોનૂં રફીકોંકો ભી જગા લેતે, ઔર વો ભી ઈસ બરકતે ઈલાહીમેં શરીક હો જાતે. મૈંને કહા, ઉસ ખુદાકી કસમ જિસને આપકો હક દેકર ભેજા હૈ. જબ વો બરકત

આપકો પહોંચ ગઈ ઔર આપકે તુફૈલ મુઝકો ભી નસીબ હો ગઈ તો ફિર મુઝકો ઉસ્કી કોઈ પરવા ન રહી કે કિસી ઔર કો ભી પહોંચી યા નહીં. (મુસ્લિમ શરીફ)

હઝરત કૈસ ઈબ્ને નોઅમાન (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે જબ આં હઝરત (સ.અ.વ.) ઔર અબૂબકર (રદિ.) છુપે તૌર પર મક્કા મુકર્રમાસે મદીના તૈયિબા હિજરતકે લિયે ચલે તો રાસ્તેમેં ઉન્કા ગુઝર એક ગુલામ પર હુવા જો બકરીયાં ચરા રહા થા, ઉન્હોંને ઉસ્સે દૂધ તલબ કિયા. ઉસને કહા, મેરે પાસ દૂધવાલી બકરી તો કોઈ નહીં, સિર્ફ એક ઐસી બકરી હૈ જો શુરૂ' ઝાળોમેં ગાભન હુઈ થી. ઉસ્કે બા'દ વક્તસે પેહલે ઉસ્કા બચ્ચા ગિર ગયા થા, ઈસ લિયે દૂધ ઉસ્કે ભી નહીં રહા. ઉન્હોંને ફરમાયા, અચ્છા જાંઓ વોહી લે આઓ. રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને દૂધ નિકાલનેકે લિયે ઉસ્કા એક ટાંગ દબા લી, ઔર ઉસ્કે થનોં પર હાથ મુબારક ફેરા ઔર દુઆ ફરમાઈ, પસ ફૌરન ઉસ્કે દૂધ ઉતર આયા. સિદ્દીકિ અકબર એક ઢાલ લેકર આએ. આપ (સ.અ.વ.) ને દૂધ નિકાલકર પેહલે અબૂબકર (રદિ.) કો પિલાયા, ઉસ્કે બા'દ ફિર દૂધ દોહા ઔર ઉસ ચરવાહેકો પિલાયા. ફિર દૂધ દોહા ઓર ખૂદ નોશ ફરમાયા. ચરવાહેને તઅજ્જુબસે પૂછા, બ–ખુદા બતાઈયે આપ કૌન સાહબ હૈં ? મૈંને આપ જૈસા કોઈ આદમી નહીં દેખા. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, દેખો જબ તક મૈં ન કહૂં મેરી ખબર પોશીદા રખના. ઉસને કહા, બહોત અચ્છા. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, મૈં ખુદા તઆલાકા પૈગમ્બર મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) હૂં. ઉસને કહા, અચ્છા વોહી તો નહીં જિસ્કો કુરૈશ **સાબી** કેહતે હૈં. આપ

(સ.અ.વ.) ને ફરમાયા હા, વો તો યેહી કેહતે હૈં. ઉસને કહા, મૈં ગવાહી દેતા હૂં આપકા દીન હક હૈ, ઔર આપને જો યે કામ કિયા હૈ યે તો નબી કે સિવા ઔર કોઈ શખ્સ નહીં કર સકતા, ઔર મૈં અબ આપકે સાથ ચલતા હૂં. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, અભી યે તુમકો મુશ્કિલ હોગા, લેકિન જબ તુમકો મેરે ઝાહિર હોનેકી ખબર મિલે, ઉસ વક્ત તુમ હમારે પાસ આ જાના. (મુસ્તદરક)

હઝરત ખબ્બાબ (રદિ.) કી બેટી બયાન કરતી હૈં કે મેરે વાલિદ ખબ્બાબ એક છોટેસે લશ્કર કે સાથ એક ગઝવામેં ચલે ગએ. ઉન્કે પીછે હમારી ઝરૂરિયાતકા ખ્યાલ ખૂદ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ફરમાયા કરતે થે, યહાં તક કે બકરી થી ઉસ્કા દૂધ ભી એક પ્યાલેમેં નિકાલ દિયા કરતે થે. ઔર આપકી બરકતસે વો ઈતના ભર જાતા થા કે છલકને લગતા થા. વો કેહતી હૈં કે જબ ખબ્બાબ (રદિ.) ને વાપસ આકર દૂધ ખૂદ નિકાલા તો જિતના વો પેહલે નિકલતા થા, ફિર ઉતનાહી રેહ ગયા. વો કેહતી હૈં હમને ખબ્બાબસે કહા, જબ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) દૂધ નિકાલા કરતે થે તો હમારા બરતન ભર જાયા કરતા થા, ફિર જબસે કે ઉસ્કા દૂધ આપને નિકાલના શુરૂ' કિયા હૈ તો વો બહોત ઘટ ગયા હૈ.

એક વેહશી જાનવરકા આપ (સ.અ.વ.) કી તા'ઝીમ કરના

હઝરત આઈશા (રદિ.) સે રિવાયત હૈ કે રસૂલુલ્લાહ

(સ.અ.વ.) કે ઘરમેં એક જંગલી જાનવર થા. જબ આપ બાહિર ચલે જાતે તો ઈધર ઉધર દૌળતા ઔર ખિલાળીયા (ચંચલપન, ખેલબાઝી) કરતા. ઔર જહાં આપકી તશરીફ આવરીકી આહટ મેહસૂસ કરતા તો ફૌરન એક ગોશામેં દબકર બૈઠ જાતા ઔર ઝરા આવાઝ ન નિકાલતા, ઈસ ખ્યાલસેકે મબાદા કહીં આપકો તકલીફ હો.(મુસ્નદે અહમદ લિલ્વઅલી)

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી દુઆસે સૂરજકા લૌટ આના

હઝરત અસ્મા (રદિ.) સે રિવાયત હૈં કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને મકામે સહબામેં ઝોહરકી નમાઝ પઢી, ઔર નમાઝે અસરસે ફારિગ હોકર હઝરત અલી (રદિ.) કો બુલાયા. (હઝરત અલીને અભી તક અસરકી નમાઝ નહીં પઢી થી). જબ વો તશરીફ લાએ તો આપને ઉન્કી ગોદમેં અપના સર મુબારક રખ્ખા (ઔર આપ સ.અ.વ. કી આંખ લગ ગઈ). હઝરત અલી (રદિ.) ને આપકો બેદાર કરના પસંદ નહીં કિયા, યહાં તક કે આફતાબ ગુરૂબ હોનેકે કરીબ હો ગયા, (ઔર અસરકી નમાઝકા વકત નિકલ ગયા). જબ આપકી આંખ ખુલી તો આપને દેખા કે હઝરત અલી (રદિ.) કી નમાઝે અસરકા વકત જાતા રહા તો આપને દુઆ ફરમાઈ, ખુદાયા તેરા બંદા અલી (રદિ.) તેરે નબીકી ખિદમતમેં થા, (ઔર ઉસ્કી નમાઝે અસર જાતી રહી) તો તૂ ફિર આફતાબકો મશરિકકી તરફ લૌટા દે. હઝરત અસ્મા બયાન કરતી હૈં કે

આફતાબ ઈત્ના લૌટ આયા કે ઉસ્કી ધૂપ પહાળોં પર ઔર ઝમીન પર ફિર પળને લગી. ઉસ્કે બા'દ હઝરત અલી (રદિ.) ઉઠે, ઔર વુઝૂ ફરમાકર અસરકી નમાઝ અદા ફરમાંઈ. ઉસ્કે બા'દ આફતાબ ગુરૂબ હુવા. યે વાકિઆ મકામે સહબાકા હૈ.

(મુશ્કિલુલ આસાર)

હુઝૂર (સ.અ.વ.) પર બાદલોંકા સાયા કરના

હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે ઉન્હોંને રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) સે દરયાફ્ત કિયા, કયા ગઝવએ ઉહદસે બળહકર ભી કોઈ ઔર સખ્ત વકત આપ પર ગુઝરા હૈ ? આપ (સ.અ.વ.) ને જવાબ દિયા થા, તુમહારી કૌમકી તરફસે જો જો મસાઈબ મૈંને બરદાશ્ત કિયે વો તો કઈ એક થે, લેકિન એક બળા સખ્ત વકત મુઝપર વો ગુઝરા હૈ જબ કે મૈંને ઈબ્ને અબ્દયાલૈલકે સામને અપની નબુવ્વતકો પેશ કિયા તો ઉસને મેરી મરઝીકા જવાબ ન દિયા, ઔર સાફ ઈન્કાર કર દિયા, મૈં સર ઝુકાએ ગમગીન ચલા આ રહા થા. મકામે કરનુસ્સઆલિબ પર આકર ઝરા મેરી તબીયત સંભલી તો મૈંને અપના સર ઉઠાયા, કયા દેખતા હૂં એક બાદલકા ટુકળા મુઝપર સાયા કિયે હુએ હૈ, ઉસ્કી તરફ નઝર કી, દેખા તો ઉસ્મેં જિબ્રઈલ (અલૈ.) મૌજૂદ હૈં ઔર ફરમાતે હૈં, અલ્લાહ તઆલાને આપકી કૌમકા જવાબ સુન લિયા ઔર આપકી ખિદમતમેં પહાળોં પર મુઅક્કિલ ફરિશ્તાકો ભેજા હૈ, આપ ઉન્કે મુતઅલ્લિક જો ચાહેં

ઉસ્કો હુકમ દેં. ઉસ્કે બા'દ મલકુલ જિબાલ (પહાળોં પર મુઅક્કિલ ફરિશ્તા) ને મુઝકો સલામ કિયા ઔર કહા, અય મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) ! યે દુરૂસ્ત બાત હૈ, અબ ફરમાઈયે કયા હુકમ ફરમાતે હૈં ? અગર હુકમ હો તો મૈં ઈન દો પહાળોં કે દરમિયાન ઉન સબકો કુચલ ડાલું ? આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા નહીં, મુઝકો યે ઉમ્મીદ હૈ કે ખુદા તઆલા ઉન્કી નસલમેં કોઈ બંદા ઐસા પૈદા કરેગા જો ખુદાએ વહ્દહૂ લા શરીક લહૂકી ઈબાદત કરે. (બુખારી)

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે ઝમાનામેં દરિન્દોંકા બાત કરના

અબૂ સઈદ ખુદરી (રદિ.) રિવાયત કરતે હૈં કે એક ભેળિયેને કિસી બકરી પર હમલા કિયા, ઔર ઉસ્કો જા દબાયા. ચરવાહેને ઉસ્કા પીછા કિયા ઔર બકરીકો ઉસ્સે છુળવા લિયા. ભેળિયા દુમ દબાકર બૈઠ ગયા ઔર યૂં બોલા ઓ ચારવાહે ! તુઝકો ખુદાકા ખૌફ નહીં આતા. અલ્લાહ તઆલાને મુઝકો રિઝ્ક અતા ફરમાયા થા, ઔર તૂને ઉસ્કો મુઝસે છીન લિયા. યે સુનકર ચારવાહા કેહને લગા, કૈસી તઅજ્જુબકી બાત હૈ કે એક ભેળિયા દુમ દબાકર બૈઠા હુવા કિસ તરહ ઈન્સાનોંકી તરહ બાતેં કર રહા હૈ ? ભેળિયેને જવાબ દિયા, મૈં તુઝકો ઈસ્સે બળ્હકર એક ઔર અજીબ બાત સુનાતા હૂં, ઔર વો યે કે મુહમ્મદ યસરબ (મદીના) મેં લોગોંકો વો ખબરેં બતા રહે હૈં જો ગુઝર ચુકી હૈં. ચરવાહા અપની બકરીયાં હાંકતા હુવા

મદીનામેં પહોંચા, ઔર ઉન્કો એક કિનારામેં કરકે આપ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં હાઝિર હુવા, ઔર આપ (સ.અ.વ.) સે સારા કિસ્સા અર્ઝ કિયા. આં હઝરત (સ.અ.વ.) ને નમાઝકે લિયે હુકમ દિયા. ચુનાંચે એ'લાન કર દિયા ગયા કે નમાઝ તૈયાર હૈ. ઉસ્કે બા'દ આપ (સ.અ.વ.) તશરીફ લાએ ઔર ઉસ ગંવારસે ફરમાયા, ઉન લોગોંકો ભી વો બાત સુના દો. ઉસને જો વાકિઆ દેખા થા મિન વ અન (વૈસા હી) સબ બયાન કિયા. ઉસ્કે બા'દ આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, યે સચ કેહતા હૈ. ઉસ ઝાતકી કસમ જિસ્કે કબ્ઝામેં મેરી જાન હૈ, કિયામત ઉસ વકત તક હરગિઝ નહીં આએગી જબ તક કે દરિન્દે ઈન્સાનોંસે બાતેં ન કરને લગેં. ઔર જાનદાર તો દર કિનાર આદમી કે ચાબુકકા ફુન્દના ઔર ઉસ્કે જૂતેકા તસ્મા ભી ઉસ્સે બાતે કરેગા, બલ્કે ખૂદ ઈન્સાનકી રાન યે બતાએગી કે ઉસ્કે જાનેકે બા'દ ઉસ્કી બીવીને કયા કિયા હૈ. (મુસ્નદે અહમદ)

હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કી દુઆસે ચાંદકા દો ટુકળે હોના

હઝરત અનસ (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે અહલે મક્કાને રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) સે ઈસ બાતકી ફરમાઈશ કી કે આપ (સ.અ.વ.) ઉન લોગોંકો કોઈ મોઅજિઝહ દિખાએં તો આપને ઉન્કો ચાંદ ફટકર દો ટુકળે હો જાનેકા મોઅજિઝહ દિખાયા થા, યહાં તક કે ઉન્હોંને કોહે હિરાકો ઉન દોનૂં ટુકળોં કે દરમિયાન દેખા. (મુત્તફકુન અલયહિ) તિરમિઝીમેં યે ઈઝાફા ઔર હૈ કે

ઉસ્કે બા'દ સૂરએ કમર નાઝિલ હો ગઈ, ગોયા યેહી મોઅજિઝહ ઉસ્કા મિસ્દાક (ગવાહ) હૈ.

હઝરત ઈબ્ને મસઊદ (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે આપ (સ.અ.વ.) કે મુબારક ઝમાનામેં ચાંદ ફટકર દો ટુકળે હો ગયા. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા દેખો ગવાહ રેહના.

(બુખારી)

હઝરત અબુ હુરૈરહ (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, ખુદા તઆલાકે પૈગમ્બરોંમેં સે એક પૈગમ્બરને જિહાદકા ઈરાદા કિયા તો ઉન્હોંને અપની ફોજસે મુખાતબ હોકર યૂં ફરમાયા, મેરે સાથ વો શખ્સ ન ચલે જિસને નિકાહ કિયા હો ઔર અભી અભી ઉસને અપની બીવીસે સોહબત ન કી હો, ઔર વો શખ્સ ભી ન ચલે જિસને મકાન બનાયા હો ઔર અભી તક ઉસ્કી છત ન ડાલી હો, ઔર વો શખ્સ ભી ન ચલે જિસને બકરીયાં ઔર ગાભન ઊંટનીયાં ખરીદ કી હોં ઔર વો ઉન્કે જનનેકા ઈન્તિઝાર કરતા હો, (ઈસ લિયે કે ઉન લોગોંકા દિલ ઉનમેં પળા રહેગા, ઔર સહીહ ઔર ઈત્મીનાનસે જિહાદ ન કર સકેંગે) યે કેહકર વો પૈગમ્બર જિહાદકે લિયે ચલે, ઔર અસરકે વકત યા અસરકે કરીબ ઉસ બસ્તી કે પાસ પહોંચે (જહાં ઉન્કો જિહાદ કરના થા) તો પૈગમ્બરને સૂરજસે કહા, તુઝકો ગુરૂબ હોનેકા હુકમ હૈ, ઔર મુઝકો જિહાદકા હુકમ. અય અલ્લાહ ! થોળી દેરકે લિયે તૂ ઈસ્કો ગુરૂબ હોનેસે રોક દે, તાકે હફ્તા (સનીચર) કી રાત ન આ જાએ, કયૂંકે હફ્તાકો જંગ કરના ઉન્કી શરીઅતમેં દુરૂસ્ત ન થા, ઔર યે લળાઈ જુમ્આકે દિન હુઈ થી. ચુનાંચે

સૂરજ ઠહેર ગયા, યહાં તક કે અલ્લાહ તઆલાને ઉન્કો ફતહ નસીબ ફરમાઈ. ફિર લોગોંને માલે ગનીમત એક જગા લાકર જમા' કર દિયા. હસ્બે દસ્તૂર ઉસ્કે જલાનેકે લિયે આસમાનસે આગ આઈ, લેકિન ઉસને ન જલાયા. ઉસપર ઉસ પૈગમ્બરને ફરમાયા, તુમમેંસે કિસી શખ્સને ઈસ માલમેં ખિયાનત કી હૈ, જબ હી યે માલે ગનીમત કબૂલ ન હુવા, લિહાઝા તુમમેંસે હર કબીલાકા એક આદમી મુઝસે આકર બયઅત કરે. ચુનાંચે સબને બયઅત કી. એક શખ્સકા હાથ જબ પૈગમ્બરકે હાથસે લગા તો ઉન્કે હાથસે ચિપક ગયા. પૈગમ્બરને કહા કે ચોરી તુમમેંસે કિસીને કી હૈ, ઉસપર ઉન્હોંને બૈલકે સરકે બરાબર સોના લાકર રખ દિયા, ઉસ્કે બા'દ આગ આઈ ઔર ઉસ્કો જલાકર રખ દિયા. (બુખારી, મુસ્લિમ)

હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કી આવાઝ મુબારકકો સહાબા (રદિ.) કા દૂરસે સુન લેના

હઝરત આઈશા (રદિ.) બયાન કરતી હૈં કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) એક બાર જુમ્આકે દિન મિમ્બર પર બૈઠે ઔર લોગોંસે ફરમાયા, તુમ સબ બૈઠ જાઓ. અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને દૌરહ જો મોહલ્લા બની ગનમમેં થે. વો કેહતે હૈં કે ઉન્હોંને હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી આવાઝ સુની તો વહીં અપની જગહ બૈઠ ગએ. (બયહકી)

અબ્દુર્રહમાન ઈબ્ને મઆઝ તૈમી (રદિ.) કેહતે હૈં કે

હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને મકામે મિનામેં હમકો ખુત્બા દિયા તો હમારે કાન ખુલ ગએ. દૂસરી રિવાયત હૈ કે ફિર અલ્લાહ તઆલાને હમારે કાન ખોલ દિયે, યહાં તક કે હમ અપને અપને ઘરોંમેં રેહતે થે, ઔર હુઝૂર અકરમ (સ.અ.વ.) કે ઈર્શાદાતકો સુન લિયા કરતે થે. (ઈબ્ને સઅદ)

હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કી જુદાઈસે ખજૂરકે તનેકા રોના

હઝરત જાબિર (રદિ.) રિવાયત કરતે હૈં કે એક અન્સારી ઔરતને રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં અર્ઝ કી, ઈજાઝત હો તો મૈં આપ (સ.અ.વ.) કે લિયે કોઈ ચીઝ (યા'ની મિમ્બર) તૈયાર કરા દૂં જિસ પર બૈઠકર આપ (સ.અ.વ.) ખુત્બા દિયા કરેં ? કયૂંકે મેરા એક ગુલામ હૈ જો બઢ્ઈ (સુથાર) કા કામ કરતા હૈ. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, અગર તુમ ચાહો તો તૈયાર કરા લો. જબ જુમ્આકા દિન આયા તો રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ઉસ મિમ્બર પર બૈઠે, જો આપ (સ.અ.વ.) કે લિયે તૈયાર કિયા ગયા થા, તો ખજૂરકા વો દરખ્ત જિસ પર સહારા લેકર આપ (સ.અ.વ.) પેહલે ખુત્બા દિયા કરતે થે ઐસે ચીંખ ચીંખકર રોને લગા, ગોયા કે ગમકે મારે ફટ જાએગા. ઉસ્કે નાલો બુકાઅ (રોને ધોને) પર આં હઝરત (સ.અ.વ.) મિમ્બર પરસે ઉતરે, ઔર આપ (સ.અ.વ.) ને આકર ઉસ્કો ગલે લગાયા તો વો ઈસ તરહ સિસકને લગા, જૈસે રોતે હુએ બચ્ચાકો બેહલાકર ખામોશ કરતે હૈં ઔર વો

સિસકીયાં લેને લગતા હૈ, યહાં તક કે બિલકુલ ખામોશ હો ગયા. (બુખારી, મુસ્લિમ)

સાઈલકો ન દેને પર ગોશ્તકા પત્થર બનના

હઝરત ઉસ્માન (રદિ.) કે એક મૌલા બયાન કરતે હૈં કે હઝરત ઉમ્મે સલમા (રદિ.) કે ઘર ગોશ્તકા એક ટુકળા કહીંસે હદિયાકે તૌરપર આયા, ચૂંકે આપ (સ.અ.વ.) કો ગોશ્ત મરગૂબ થા, ઈસ લિયે ઉન્હોંને ઘરકી ખાદિમાસે કહા કે ઈસ્કો હિફાઝતસે રખ છોળ, શાયદ આપ (સ.અ.વ.) તશ્રીફ લાએં ઔર ઈસ્કો તનાવુલ ફરમાએં. ખાદિમાને ગોશ્તકા વો ટુકળા ઉઠાકર એક તાકમેં રખ દિયા. ઈત્તિફાકસે એક સાઈલ આ નિકલા ઔર દરવાઝા પર આકર આવાઝ દી કુછ સદકા દો, અલ્લાહ તુમકો બરકત અતા ફરમાએ. અરબકે દસ્તૂરકે મુતાબિક જવાબ મિલા, અલ્લાહ તુમકો બરકત અતા ફરમાએ. (જબ કિસી વજહસે ફકીરકો ન દેના હો તો યે કલિમહ કેહ દિયા જાતા હૈ). યે સુનકર સાઈલ વાપસ ચલા ગયા. જબ આપ (સ.અ.વ.) ઘર તશ્રીફ લાએ તો આપ (સ.અ.વ.) ને પૂછા, ઉમ્મે સલમા તુમહારે પાસ ખાનેકે લિયે કુછ હોગા ? ઉન્હોંને અર્ઝ કી જી હાં. ઔર ખાદિમાકો હુકમ દિયા કે ફૌરન જાએ ઔર વો ગોશ્ત લાકર આપ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં પેશ કરે. વો ગોશ્ત લેને ગઈ, કયા દેખતી હૈ કે વહાં તો એક પત્થરકે ટુકળેકે સિવા ઔર કુછ ન થા. જબ યે માજરા આપ (સ.અ.વ.) સે બયાન કિયા

ગયા તો આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, વો ગોશ્ત પત્થરકા ટુકળા બન ગયા, કયૂંકે તુમને ઉસ સાઈલકો નહીં દિયા થા.

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી બરકતસે ખાને પીનેકી ચીઝોંમેં બરકત

હઝરત આઈશા (રદિ.) ફ઼રમાતી હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા ઈન્તિકાલ ઉસ હાલમેં હુવા કે મેરે યહાં અલમારીમેં કોઈ ઐસી ચીઝ ન થી જિસે કોઈ જાનદાર ખા સકે, બસ સિર્ફ઼ થોળે જવ રખ્ખે હુએ થે. તો મૈં ઉસીસે ખાતી રહી, યહાં તક કે રાત ગુઝર ગઈ. પસ મૈંને એક દિન ઉન્હેં નાપ લિયા, બસ ઉસી દિન વો બરકત ખતમ હો ગઈ. (બુખારી)

હઝરત જાબિર ઈબ્ને અબ્દુલ્લાહ (રદિ.) કેહતે હૈં કે ઉન્કે વાલિદ શહીદ હો ગએ, ઔર ઉનપર કુછ કર્ઝ થા વો છ બેટીયાં છોળ ગએ તો જબ ખજૂર તોડનેકા ઝમાના આયા તો મૈંને હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં હાઝિર હોકર અર્ઝ કિયા કે આપ (સ.અ.વ.) કો મા'લૂમ હૈ કે જંગે ઉહદમેં મેરે વાલિદ શહીદ હો ગએ, ઉનપર બહોત કર્ઝ થા. મૈં યે ચાહતા થા કે (આપ સ.અ.વ. મેરે ખજૂરોં કે ઢેરોં કે પાસ ચલે ચલિયે ઔર) કર્ઝખ્વાહ લોગ વહાં આપ (સ.અ.વ.) કો દેખ લેં (તો મુતાલબામેં કુછ નરમી કરેંગે). તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફ઼રમાયા જાઓ, હર કિસમકી ખજૂરોં કે ઢેર અલગ અલગ લગા દો, જબ કર્ઝ ખ્વાહોંને ઉન ઢેરોંકો દેખા (યા રસૂલુલ્લાહ સ.અ.વ. કો દેખા) તો ઉસ વકત યક બારગી (એક સાથ) મેરે ખિલાફ઼ વો લોગ

મુશ્તઈલ હો ગએ. જબ હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને યે માજરા દેખા કે વો લોગ કયા કર રહે હૈં તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) ઉસ્મેંસે સબસે બળે ઢેરકે ગિર્દ તીન બાર ઘૂમે, ફિર ઉસી પર બૈઠ ગએ. ફિર મુઝસે ફરમાયા, જાઓ અપને કર્ઝ ખ્વાહોંકો મેરે પાસ બુલા લાઓ. ઉસ્કે બા'દ હુઝૂર (સ.અ.વ.) ઉસ્કો નાપ નાપકર દેતે રહે, યહાં તક કે અલ્લાહ તઆલાને મેરે વાલિદ પર જો કર્ઝ અમાનત થી વો સબ અદા કર દી, ઔર મૈં ઉસપર ભી રાઝી થા કે અલ્લાહ તઆલા બસ મેરે વાલિદ પર જો કર્ઝ હૈ વોહી અદા કરા દે. ખ્વાહ મૈં અપની બેહનોં કે પાસ એક ખજૂર ભી બચાકર ન લે જા સકૂં. કુછ પરવા નહીં, લેકિન આપ (સ.અ.વ.) કી બરકતસે અલ્લાહને વો સબકે સબ ઢેર બચા દિયે, ઔર જિસ ઢેર પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) બૈઠે થે ઉસ્કો તો મૈંને યે દેખા કે ગોયા ઉસ્મેંસે એક ખજૂર ભી કમ ન હોને પાઈ. (બુખારી)

ઔર દૂસરી રિવાયતમેં હૈ કે ઉન્કે વાલિદ પર તીસ (૩૦) વસક ખજૂરેં એક યહૂદીકી કર્ઝ થી, તો જાબિર (રદિ.) ને ચાહા કે ઉસ કર્ઝ ખ્વાહસે કુછ મોહલત લે લે. તબ હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે પાસ જાબિર (રદિ.) યે કેહને આએ, ઝરા ઉસ યહૂદીસે આપ કુછ મોહલત દેનેકી સિફારિશ કર દેં, તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) ઉસ યહૂદી કે પાસ ગએ ઔર ઉસ્સે કહા કે જિતના તુમહારા કર્ઝ હૈ ઉસ્કે બદલે એક દરખ્તકી ખજૂરેં લે લો. ઉસને મંઝૂર નહીં કિયા. ઉસપર આપ (સ.અ.વ.) ઉન્કે ખજૂરોં કે બાગમેં તશરીફ લે ગએ ઔર કુછ ટેહલે. ઉસ્કે બા'દ આપને જાબિરસે ફરમાયા કે ખજૂરેં લેકર ઉસ્કા પૂરા કર્ઝ અદા કર દો. ફિર રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) વાપસ ચલે ગએ, જબ જાબિર

(રદિ.) ને ઉસ્કો નાપકર તીસ વસક ખજૂરેં દે દી. ઉસ્કે બા'દ ભી ઉસ્કે પાસ સત્તર (૭૦) વસક ખજૂરેં બચી રહીં તો જાબિર (રદિ.) ઉસ માજ્રેકી ખબર દેને આપ (સ.અ.વ.) કે પાસ આએ તો દેખા કે આપ (સ.અ.વ.) અસરકી નમાઝ પઢ રહે હૈં. જબ આપ (સ.અ.વ.) નમાઝસે ફારિગ હો ગએ તો હઝરત જાબિર (રદિ.) ને આપકો ખજૂરોં કે બચ જાનેકી ખબર દી. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, જાઓ ઉસ્કી ખબર ઉમર ઇબ્ને ખત્તાબ (રદિ.) કો ભી કર દો. હઝરત જાબિર (રદિ.) હઝરત ઉમર (રદિ.) કે પાસ આએ તો હઝરત ઉમર બોલે કે જબ હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને બાગમેં ચહલ કદમી ફરમાઇ થી યા'ની ટેહલે થે. મૈં ઉસી વકત સમઝ ગયા થા કે હક તઆલા ઉસ્મેં ઝરૂર બિઝ્ઝરૂર બરકત દેકર હી રહેંગે.

(૩) હઝરત જાબિર (રદિ.) રિવાયત કરતે હૈં કે ઉમ્મે માલિકકા દસ્તૂર થા કે એક કુપ્પીમેં હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે પાસ ઘી મદીના ભેજા કરતી થી. ફિર જબ ઉન્કે લળકે આતે ઔર કુછ સાલન માંગતે ઔર ઉન્કે યહાં સાલનકે કિસમકી કોઇ ઔર ચીઝ ન હોતી તો બીબી ઉમ્મે માલિક ઉસી કુપ્પીકી તરફ બળ્હતી, જિસમેં હુઝૂર કે પાસ ઘી ભેજા કરતી થીં તો બરાબર દેશી ઘી પાતી. રાવી કેહતે હૈં કે અરસે તક બરાબર વો સાલન મુહય્યા કર દિયા કરતી થી, પસ એક દિન ઉન્હોંને ઉસ કુપ્પીકો અચ્છી તરહ બરાબર પૂંછ પાછ લિયા. ઔર ઉસ્કે બા'દ હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે પાસ આઇ (ઔર નિચોળનેકા ઝિકર કિયા) તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, કયા તુમને ઉસ્કો નિચોળકર સાફ કર દિયા ? કેહને લગી જી હાં. ફરમાયા ઉસ્કો તુમ વૈસે

હી રેહને દેતી તો બરકત કાઈમ ઔર બાકી રેહતી
(મુસ્લિમ શરીફ)

(૪) હઝરત જાબિર (રદિ.) હી ઉસ્કે બા'દ રિવાયત કરતે હૈં કે એક આદમી હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે પાસ આયા, ઔર ખાનેકો કુછ માંગા. આપ (સ.અ.વ.) ને થોળે જવ મરહમત ફરમા દિયે. એક ઝમાના તક વો આદમી ઔર ઉસ્કી બીવી ઔર ઉન દોનૂં કે આએ ગએ મેહમાન ઉસ્મેંસે ખાતે રહે, યહાં તક કે એક મરતબા ઉસને જવ નાપ ડાલે. ઉસ્કે બા'દ હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં હાઝિર હુવા. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, કાશ ! તુમને ઉસ્કો ન નાપા હોતા તો તુમ ઉસ્મેંસે બરાબર ખાતે રેહતે ઔર વો ઉસી તરહ બાકી રેહતા. (મુસ્લિમ)

(૫) હઝરત અનસ ઈબ્ને માલિક (રદિ.) કેહતે હૈં, હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને અપની શાદી ફરમાઈ ઔર ઉન્હી બીવીકે સાથ શબ બાશી ફરમાઈ તો ઉમ્મે સલીમને હરીરા પકાકર ઉસે પત્થરકે એક બરતનમેં રખ દિયા ઔર કહા, અય અનસ ! ઉસે લેકર રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કે પાસ જાઓ. (તો વો ઉસે લેકર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે પાસ આએ) ઔર કહા કે મેરી વાલિદહને આપકો સલામ કહા હૈ. ઔર આપકી ખિદમતમેં યે હદિયા ભેજા હૈ ઔર કહા હૈ કે આપકી ખિદમતમેં હમારી જાનિબસે એક હકીર હદિયા હૈ. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, અચ્છા ઉસે રખ દો. ઔર કહા જાઓ, ફલાં ઔર ફલાં ઔર ફલાંકો બુલા લાઓ ઔર ભી ચંદ આદમીયોંકા નામ લિયા, ઔર ફરમાયા જો શખ્સભી તુમ્હેં મિલે ઉસે ભી બુલા લાઓ. રાવી કેહતે હૈં કે જિસ્કા નામ હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને લિયા થા

ઉન્કો ઔર જો મુઝે મિલે ઉન્કો ભી બુલા લાયા, ઉસ પર જુઅદ (રાવીકા નામ) ને હઝરત અનસ (રદિ.) સે પૂછા, ઉન સબકી તા'દાદ કુલ કિતની હોગી ? તો હઝરત અનસ (રદિ.) ને કહા, વો સબ તીન સો (૩૦૦) સે ઝિયાદહ આદમી થે. ફિર મુઝસે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ઈર્શાદ ફરમાયા, અય અનસ (રદિ.) ! વો બરતન તો લાઓ. ફિર વો મહેમાન આના શુરૂ' હુએ તો ફિર પૂરા સુફ્ફા ઔર વો હુજરા શરીફ પૂરા ભર ગયા. હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, દસ દસ આદમી હલ્કા બનાકર બૈઠે ઔર હર શખ્સ અપને સામને હી સામનેસે લેકર ખાએ. રાવી કેહતે હૈં કે ઉન દસોંને ખાયા ઔર પેટ ભરકર ખાયા. ઈસ તરહ એક ટોલી ખાકર નિકલતી ઔર દૂસરી ટોલી અંદર જાતી, યહાં તક કે સબહીને ખા લિયા. હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, અય અનસ (રદિ.) ! અબ ઈસે ઉઠાઓ. હઝરત અનસ (રદિ.) કેહતે હૈં કે મૈં કુછ નહીં બતા સકતા કે જબ મૈંને વો પ્યાલા લાકર રખ્ખા થા, જબ ઝિયાદા થા યા જબ ઉસ્કો ઉઠાયા (યા'ની જૂંકા ત્યૂં રહા). હઝરત અનસ (રદિ.) ફરમાતે હૈં, યે ઉસી મૌકા'કા વાકિઆ હૈ કે કુછ લોગ ખાકર વહીં બૈઠ ગએ ઔર ઈધર ઉધરકી બાતેં કરને લગે, ઔર પરદહકી આયતોંકા નુઝૂલ ઉસી મૌકા' પર બયાન કિયા ગયા હૈ.

(બુખારી, મુસ્લિમ)

(૬) હઝરત સમુરહ ઈબ્ને જુન્દુબ (રદિ.) રિવાયત કરતે હૈં કે હમ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં થે, ઔર સુબ્હ શામ એક હી પ્યાલામેંસે ખાના ખાતે રેહેતે, ઔર હમ (એક બરતનમેં) ઉસપર દસ આદમી બૈઠતે ઔર ઉન્કે બા'દ ઔર

દસ આદમી બૈઠ જાતે તો હમને પૂછા, યે બરકત ઉસમેં કહાંસે આતી હૈ ? યે કેહકર આસમાનકી તરફ ઈશારા ફરમાયા.

(યા'ની આસમાનસે આતી થીં)

(૭) હઝરત જાબિર (રદિ.) બયાન ફરમાતે હૈં, જબ (જંગ કે લિયે મદીનાકે ચારોં તરફ ખન્દક ખોદી જા રહી થી તો મૈંને આપ (સ.અ.વ.) કો દેખા તો ફૌરન મૈં અપની બીવીકિ પાસ આયા ઔર મૈંને કહા, તુમહારે યહાં કુછ ખાનેકે લિયે ઝાઈદ હૈ, કયૂંકે મૈંને આપ (સ.અ.વ.) પર શદીદ ભૂખકા અસર દેખા હૈ. ઉસને એક થેલા નિકાલા, ઉસમેં એક સાઅ જવ હોંગે, ઔર હમારે યહાં ઘરકા એક પલા હુવા બકરીકા બચ્ચા થા. બસ મૈંને તો ઉસ્કો ઝબહ કિયા ઔર બીવીને જવ પીસે, ઈધર વો આટા પીસકર ફારિગ હુઈ, ઉધર મૈં ગોશ્ત બનાકર ફારિગ હુવા, ઔર મૈંને ઉસ્કી બોટીયાં બનાકર હાંડીમેં ડાલ દી. ઔર ઘરસે વાપસ હોકર આપ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં હાઝિરીકા ઈરાદા કિયા. બીવીને કહા, દેખના (ઝરાસા ખાના હૈ) હમકો આપ (સ.અ.વ.) કે ઔર આપકે સાથિયોંમેં કહીં શરમિન્દા ન કરના. યે કેહતે હૈં, મૈં આપ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં હાઝિર હુવા ઔર મૈંને ચુપકેસે આપકે કાનમેં કહા, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! હમને એક છોટાસા બકરીકા બચ્ચા ઝબહ કિયા હૈ, ઔર બીવીને એક સાઅ જવકા આટા પીસા હૈ. આપ (સ.અ.વ.) ભી ઔર આપકે સાથ ચંદ લોગ તશરીફ લે આએં. યે સુનકર આપ (સ.અ.વ.) ને આમ એ'લાન કર દિયા કે જાબિર (રદિ.) ને તુમ સબકી દા'વત કી હૈ, લિહાઝા તુમ લોગ જલ્દીસે ચલો. ઔર આપ (સ.અ.વ.) ને

ફરમાયા, જબ તક મૈં ન આઉ અપની ગોશ્તકી હાંડી ચુલ્હે પરસે ન ઉતારના ઔર ન આટેકી રોટી પકાના. જિસ ઘર લોગોં કે આગે આગે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) તશરીફ લા રહે થે. મૈં બીબી કે પાસ આયા (ઔર યે માજરા કહા). ઉસને કહા, ખુદા તુમ્હારા ભલા કરે. મૈંને કહા, મૈંને તુમ્હારે કેહનેકે મુતાબિક ખામોશીકિ સાથ હી આપકો ખબર દી થી, (લેકિન મૈં કયા કરૂં અબ સબ આ ગએ). મૈંને આટા નિકાલકર આપ (સ.અ.વ.) કે સામને પેશ કર દિયા. આપ (સ.અ.વ.) ને ઉસમેં અપના લુઆબે દહન (થૂક મુબારક) ડાલા ઔર બરકતકે લિયે દુઆ ફરમાઈ, ઉસ્કે બા'દ હમારી હાંડી કે પાસ આએ ઔર ઉસમેં ભી અપના લુઆબે દહન ડાલા ઔર દુઆએ બરકત ફરમાઈ. ફિર ફરમાયા અબ એક ઔરત બુલા લાઓ, જો તુમહારે સાથ રોટીયાં પકાતી રહે ઔર અપની હાંડીસે ગોશ્ત નિકાલ નિકાલકર દેતી રહે, મગર દેખના હાંડી ચુલ્હેકે ઉપરસે ન ઉતારના. ઉસ વકત ખાનેવાલોંકી તા'દાદ એક હઝાર થી. ખુદાકી કસમ સબને વો ખાના ખાયા ઔર યહાં તક કે સબ લોગ ખાકર વાપસ હો ગએ ઔર ખાના બાકી રેહ ગયા, હમારી હાંડી વૈસે કી વૈસી હી ભરી હુઈ રેહ ગઈ ઔર આટા ભી ઉતનાહી પળા હૈ જિતના થા. (રવાહુ શૈખાન)

(૮) હઝરત અબૂ હુરૈરહ (રદિ.) ફરમાયા કરતે થે કે ઉસ ઝાતકી કસમ જિસ્કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં કે (એક વકત મુઝપર ઐસા ભી ગુઝરા હૈ કે) મૈં ભૂખમેં કભી કભી ઝમીનસે અપના કલેજા લગા લિયા કરતા થા, ઔર કભી કભી ભૂખકે મારે મૈં અપને પેટ પર પત્થર બાંધ લિયા કરતા થા. ઔર એક

મરતબા તો મૈં ઉસ રાસ્તા પર જા બૈઠા, જિસ્સે મુસલમાન ગુઝરા કરતે થે. અબૂબકર (રદિ.) ગુઝરે તો મૈંને ઉન્સે કુર્આનકી આયાતકા મતલબ ઈસ લિયે પૂછા કે શાયદ યે મેરા હાલ પૂછેં ઔર મુઝકો અપને સાથ લે જાકર કુછ ખાનેકો દેં, મગર વો ગુઝરતે હુએ ચલે ગએ ઔર ઉન્હોંને મેરી બાત ન પૂછી. ફિર હઝરત અબૂલ કાસિમ (સ.અ.વ.) ગુઝરે તો જબ મુઝે દેખા તો મુસ્કુરાએ ઔર મેરે ચેહરે બલ્કે મેરે દિલમેં જો આસાર ઔર ખ્વાહિશથી ઉસે પેહચાન ગએ ઔર ફિર ફરમાયા, અય અબૂ હુરૈરહ (રદિ.) ! મૈંને અર્ઝ કિયા જી, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! ફરમાયા આઓ મેરે સાથ ચલો, ઔર હુઝૂર (સ.અ.વ.) ચલે ઔર મૈં પીછે પીછે ચલા. આપ (સ.અ.વ.) ઘરમેં ચલે ગએ. ફિર મૈંને ઈજાઝત માંગી તો આપ (સ.અ.વ.) ને અંદર આનેકી ઈજાઝત દે દી તો આપ (સ.અ.વ.) ને એક પ્યાલેમેં કુછ દૂધ રખ્ખા હુવા પાયા. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે યે દૂધ કહાંસે આયા હૈ ? લોગોંને કહા કે ઈસે ફલાં મર્દ યા ઔરતને. (રાવીકો શક હૈ) આપ કે પાસ હદિયા ભેજા હૈ. આપ (સ.અ.વ.) ને ખૂશ હોકર મુઝસે ફરમાયા, મૈંને કહા જી, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.). આપને ફરમાયા, જાઓ અહલે સુફ્ફાકે પાસ ઔર ઉન્કો મેરે પાસ બુલા લાઓ. અબૂ હુરૈરહ (રીદ.) કેહતે હૈં કે યે અસ્હાબે સુફ્ફા સિર્ફ ઈસ્લામી મહેમાન થે, ઉન્કા ન કોઈ ઘર ન કોઈ કારોબાર થા, જબ કભી હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે પાસ કહીંસે કુછ સદકા ઔર ખૈરાતકા ખાના આતા તબ આપ (સ.અ.વ.) વો સબકા સબ ઉન્હી કે પાસ ભેજ દેતે ઔર ખૂદ ઉસ્મેંસે કુછ ન લેતે. ઔર જબ આપ

(સ.અ.વ.) કે પાસ કુછ હદિયા આતા તો ઉન્કે પાસ ભેજ દેતે, ઔર ખુદભી ઉસ્મેંસે કુછ તનાવુલ ફરમાતે, ઔર અસ્હાબે સુફ્ફાકો ભી ઉસ્મેં શરીક કર લેતે, તો મુઝપર અસ્હાબે સુફ્ફાકા બુલાના શાક (ભારી) ગુઝરા, ઔર મૈંને દિલમેં સોચા કે અસ્હાબે સુફ્ફાકી તા'દાદ તો બહોત હૈ. એક પ્યાલા દૂધ કયા કાફી હો સકેગા. મૈં ઝિયાદહ મુસ્તહિક થા, ઈતના દૂધ મુઝે પીનેકો મિલ જાતા જિસ્સે મુઝમેં કુછ જાન આતી. જબ વો લોગ આએ તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને મુઝકો તકસીમકા હુકમ દિયા થા. મૈં હી ઉન્કો દેતા થા, ઔર ઉમ્મીદ ન થી કે ઉસ્મેંસે કુછ બચકર મુઝે ભી મિલ સકેગા, મગર કયા કરતા અલ્લાહ ઔર ઉસ્કે રસૂલ (સ.અ.વ.) કા હુકમ થા. અલ્લાહ ઔર ઉસ્કે રસૂલ (સ.અ.વ.) કે હુકમકો ખુશીસે માનનેકે સિવા ઔર કોઈ ચારા ન થા, ઔર અલ ગરઝ કે મૈં અસ્હાબે સુફ્ફાકે પાસ ગયા. ઔર આપકી દા'વત પહોંચા દી તો વો સબ લોગ આ પહોંચે, ઔર ઉન્હોંને અંદર આનેકી ઈજાઝત માંગી તો આપને ઈજાઝત દે દી. તો વો લોગ મકાનમેં આકર અપની અપની જગહ પર બૈઠ ગએ. તો આપ (સ.અ.વ.) ને મુહબ્બતકે લેહજેમેં ફરમાયા, અય અબૂ હુરૈરહ (રદિ.) ! મૈંને કહા જી, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! ફરમાયા યે લો ઔર ઉન્કો તકસીમ કર દો. મૈંને વો પ્યાલા લેકર હર એક આદમીકો બારી બારી દિયા ઔર વો ઉસ્કો પી લેતા, ઔર જબ વો ખૂબ સૈર હો જાતા તબ વો શખ્સ પ્યાલા મુઝે વાપસ કરતા, યહાં તક કે મૈં ઉસે હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે પાસ લેકર પહોંચા. બકિય્યા સબ લોગ સૈર હોકર પી ચુકે થે તો હુઝુર (સ.અ.વ.) ને વો પ્યાલા લેકર અપને દસ્તે મુબારક

પર રખ્ખા, ઔર ફિર મેરી તરફ દેખા, ઔર મુસ્કુરાએ ફરમાયા, અય અબૂ હુરૈરહ (રદિ.) ! મૈંને અર્ઝ કિયા, જી યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! ફરમાયા મૈં ઔર તુમ હી બાકી રેહ ગએ. મૈંને અર્ઝ કિયા, આપ (સ.અ.વ.) ને સચ ફરમાયા, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! ફરમાયા, બૈઠો ઔર પિયો. મૈં બૈઠ ગયા ઔર મૈંને પિયા. હુઝૂર (સ.અ.વ.) બાર બાર ફરમાતે જાતે ઔર પિયો ઔર પિયો. આખિરમેં મૈંને કહા, ઉસ પાક ઝાતકી કસમ જિસને આપ (સ.અ.વ.) કો દીને હક દેકર ભેજા, મુઝમેં ઔર ઇતની ગુંજાઇશ નહીં હૈ. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, અચ્છા તો લાઓ મુઝે પિલાઓ. મૈંને વો પ્યાલા હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો દિયા. આપ (સ.અ.વ.) ને ખુદાકી તા'રીફ કી, **બિસ્મિલ્લાહ** પઢી. ઔર બકિય્યા દૂધ પી લિયા. (બુખારી)

(૯) હઝરત અબ્દુર્રહમાન ઇબ્ને અબૂબકર સિદ્દીક (રદિ.) કેહતે હૈં કે હમ એકસો તીસ લોગ હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે સાથ થે. આપને ફરમાયા, કિસીકે પાસ કુછ ખાનેકી ચીઝ ભી હૈ ? મા'લૂમ હુવા કે એક શખ્સકે પાસ સાઅ (સાઢે તીન સેર) જવકા આટા હૈ તો ઉસને ઉસે ગોન્દા. ઇતનેમેં એક શખ્સ જિસ્કે બાલ બિખરે હુએ ઔર લમ્બાસા થા. કુછ બકરીયાં સાથ લેકર આયા તો ઉસ્સે આપ (સ.અ.વ.) ને દરયાફ્ત ફરમાયા, કીમતસે દોગે, યા હદિયા, યા અતિય્યાકે તૌરપર દોગે ? ઉસને કહા નહીં, મૈં કીમતકે તૌર પર દૂંગા. તો આપ (સ.અ.વ.) ને ઉસ્સે એક બકરી ખરીદ લી ઔર ઝબહ કી. વો બનાઇ ગઇ, ઔર નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ઉસ્કે પેટકી કલેજી, દિલ, ગુરદા વગૈરહકો ભૂનનેકા હુકમ દિયા. ખુદાકી કસમ એક સો

તીસ (૧૩૦) આદમીયોંમેં કોઈ એક શખ્સભી નહીં બચા, જિસ્કો હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) ને ઉસ્કી કલેજી ઔર દિલ ગુરદામેં સે ન દિયા હો. અગર વો મૌજૂદ હોતા તો ઉસે દે દેતે, ઔર જો મૌજૂદ ન હોતા ઉસ્કે લિયે રખ લેતે. ઔર ઉસ્સે એક પ્યાલા ભરકર રખ લિયા તો સબ લોગોંને ઉસ્મેંસે ખાયા, ઔર ખૂબ સૈર હોકર ખાયા. ઉસ્કે બા'દ દો પ્યાલે બચ ગએ, ઔર ઉસે હમ ઊંટ પર લાદકર લે ગએ. (રવાહુશ્શૈખાન)

(૧૦) હઝરત અનસ ઈબ્ને માલિક (રદિ.) ને બયાન કિયા હૈ કે હઝરત અબૂ તલ્હા (રદિ.) ને ઉમ્મે સલીમસે કહા, આજ મૈંને રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કી આવાઝ (મુબારક) સુની તો બહોત કમઝોર થી. મુઝે ઉસ્મેં ભૂખકી શિદ્દતકા અસર મેહસૂસ હુવા. તુમહારે પાસ કુછ ખાનેકો હૈ ? ઉન્હોંને કહા, હાં હૈ. ઉસ્કે બા'દ ઉન્હોંને જવકી ચંદ રોટીયાં નિકાલી, ફિર ઉન્હોંને અપની એક ઔર ઓળ્હની નિકાલકર ઉસ્કે એક હિસ્સામેં રોટીયાં લપેટ દી, ફિર ઉસે મેરે કપળોં કે નીચે છુપાયા, ઔર ઉસ્કે દૂસરે હિસ્સેકો મુઝે ઓળ્હા દિયા. ફિર મુઝે રસૂલે પાક (સ.અ.વ.) કે પાસ ભેજા. મૈં ઉસે લેકર ગયા. મૈંને દેખા આપ (સ.અ.વ.) મસ્જિદમેં બૈઠે હૈં. ઔર આપ (સ.અ.વ.) કે સાથ બહોત લોગ બૈઠે થે તો મૈંને ઉન્કો સલામ કિયા. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, કયા તુમકો અબૂ તલ્હા (રદિ.) ને ભેજા હૈ ? મૈંને કહા જી હાં. આપ (સ.અ.વ.) ને પૂછા, કુછ ખાના દેકર ભેજા હૈ ? મૈંને કહા જી હાં. તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને અપને સાથકે લોગોંકો ફરમાયા, ઉઠો ચલો. હઝરત અનસ (રદિ.) ફરમાતે હૈં. હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) ચલે ઔર મૈં ભી આપકે હમરાહ

ચલા, યહાં તક કે મૈં અબૂ તલ્હાકે પાસ પહોંચા. ઔર મૈંને ઉન્કો ખબર દી તો અબૂ તલ્હાને ઉમ્મે સલીમસે કહા, અરે સુનો. હુઝૂર (સ.અ.વ.) તો સબ લોગોં કે હમરાહ આ પહોંચે હૈં, ઔર હમારે પાસ તો કુછ નહીં કે આપ (સ.અ.વ.) કો કુછ ખિલા સકેં. વો બોલી અબ અલ્લાહ ઔર ઉસ્કે રસૂલહી ઉસ્કો ખૂબ સમઝતે હૈં. હઝરત અબૂ તલ્હા (રદિ.) બાહિર આકર હુઝૂર (સ.અ.વ.) સે મિલે તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) આગે બળ્હે. અબૂ તલ્હા (રદિ.) આપ (સ.અ.વ.) કે હમરાહ (સાથ) થે. આપ ઘરમેં તશરીફ લે ગએ તો આપ (સ.અ.વ.) ને પૂછા, પસ ઉમ્મે સલીમ (રદિ.) લાઓ, દેખેં તુમ્હારે પાસ ક્યા હૈ ? તો વોહી રોટીયાં સામને લે આઈ. આપ (સ.અ.વ.) ને ઈન રોટીયોંકો તોળકર ચૂરા ચૂરા કિયા. ઉસ્કે બા'દ ઉમ્મે સલીમ (રદિ.) ઘી કી કુપ્પી (શીશી) લે આઈ ઔર ઉન રોટીયોં પર ઘી લગા દિયા. ફિર હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ઉસપર કુછ પળ્હા જો અલ્લાહ તઆલાને ઉન્સે પળ્હવાયા. ઉસ્કે બા'દ આપ (સ.અ.વ.) ને હુકમ દિયા, દસ આદમીયોંકો અંદર બુલા લાઓ. ઉન્કો આનેકી ઈજાઝત દે દી તો ઉન્હોંને પેટ ભરકર ખાયા. ફિર આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે દસ આદમીયોંકો ઔર બુલા લાઓ વો ભી પેટ ભરકર ચલે ગએ. ફિર આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, દસ આદમીયોંકો ઔર બુલા લાઓ, વો ભી બુલા લિયે ગએ, યહાં તક કે પૂરી જમાઅતને પેટ ભરકર ખાયા. ઉસ વકત ઉસ જમાઅતમેં સત્તર (૭૦) યા અસ્સી (૮૦) આદમી થે. ઔર બુખારીમેં ઉસ્કી તા'દાદ હૈ. એક ઔર દૂસરી રિવાયતમેં હૈ કે ફિર હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ઔર હઝરત અબૂ

તલ્હા (રદિ.), અનસ (રદિ.), ઉમ્મે સલીમ (રદિ.) ને ભી ખાયા. ફિર ભી વો ઉસમેંસે બચ રહા, અપને પળોસીયોં કે પાસ હદિયા ભેજા.

(૧૧) હઝરત સલમા (રદિ.) કેહતી હૈં કે હમ ગઝવએ ખૈબરમેં હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે હમરાહ થે. આપ (સ.અ.વ.) ને હમકો હુકમ દિયા કે જો કુછ હમારે તોશાદાનોંમેં હૈ યા'ની ખજૂરેં ઉસ્કો એક જગા જમા' કર દેં. ઉસ્કે બા'દ હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ચમળેકા દસ્તરખ્વાન બિછાયા, ઔર ઉસપર હમારે તોશાદાનોંકા સામાન ઉઢેલ દિયા. રાવી કેહતે હૈં કે મૈંને ગરદન ઉચી કી ઔર ઉસ ઢેરકો દેખા તો મેરે અંદાઝમેં વો ઢેર બકરીકે બૈઠનેકે બરાબર થા. ઔર હમ લોગોંકી તા'દાદ જો ચૌદાસો (૧૪૦૦) થી તો હમ સબને ખાયા. ઉસ્કે બા'દ ફિર મૈંને ગરદન ઉઠાઈ તો મેરે અંદાઝમેં વો ઢેર અબ ભી બકરીકે બૈઠનેકે બરાબર થા. યા'ની જૂં કા તૂં થા.

(૧૨) અબી હુરૈરહ (રદિ.) કેહતે હૈં, હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે પાસ મૈં કેછ ખજૂરેં લેકર આયા ઔર અર્ઝ કિયા કે મેરે લિયે ઈસ્મેં કુછ બરકત કી દુઆ ફરમા દીજિયે. તો કેહતે હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ઉન્કો અપને સામને તેહ બ-તેહ લગાયા, ઉન્કો ખૂબ મિલા મિલાકર રખ લિયા. કેહતે હૈં કે ફિર આપ (સ.અ.વ.) ને દુઆ ફરમાઈ, ફિર મુઝસે ફરમાયા ઉસ્કો અપને તોશાદાનમેં ડાલો ઔર દેખો. ઉન્હેં અપના હાથ ડાલ ડાલકર નિકાલતે રેહના. ફિરાના મત. કેહતે કે મૈંને ઉસ્મેંસે ઈતને ઈતને વસક ખજૂરેં તો અલ્લાહકી રાહમેં બાંટી ઔર ખૂદભી ખાઈ, ઔર દોસ્તોંકો ભી ખિલાઈ, ઔર વો થેલી મેરી તેહબંદકે સાથ

બંધી રહા કરતી થી. જબ હઝરત ઉસમાન (રદિ.) શહીદ હુએ તો વો થેલી કહીં મેરે પાસસે ટૂટકર જા પળી. (તિરમિઝી)

(૧૩) હઝરત દકીન ઈબ્ને સઈદ મદની કેહતે હૈં, હમ લોગ ચારસો ચાલીસ (૪૪૦) થે. હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં ખાનેકી ચીઝેં માંગને આએ. આપ (સ.અ.વ.) ને હઝરત ઉમર (રદિ.) સે ફરમાયા, જાઓ ઉન્કો દે દો. ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! અબ તો સિવાએ ચંદ સાઅ ખજૂરોં કે ઔર કુછ નહીં, મોસમે ગરમામેં મેરે બચ્ચોંકે લિયે ભી કાફી ન હોગી. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, જાઓ ઉન્કો દે દો. હઝરત ઉમર (રદિ.) ને કહા, જી બહોત અચ્છા. રાવી કેહતે હૈં કે ફિર હઝરત ઉમર (રદિ.) ને કુન્જી અપને હુજરાસે નિકાલી ઔર દરવાઝા ખોલા તો કયા દેખતે હૈં કે ખજૂરોંકા ઈતના બળા ઢેર હૈ, જૈસે કે દૂધ પીતા છોટા જાનવરકા બચ્ચા બૈઠા મા'લૂમ હો. તો ઉન્હોંને હમ સબસે કહા લો લેતે જાઓ. તો હમમેં હર એકને જિતના ચાહા લે લિયા ફિર મૈં મુતવજ્જેહ હુવા. ઔર મૈં ઉન્સે આખિરી શખ્સ થા, ઐસા મા'લૂમ હોતા થા કે હમને ઉસ્મેંસે એક ખજૂર ભી કમ નહીં કી. (અહમદ)

(૧૪) હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મસઊદ બયાન કરતે હૈં કે હમ તો મોઅજિઝાતકો બરકત સમઝતે થે, ઔર તુમ ઉન્કો ખૌફકી ચીઝ સમઝતે હો. હમ એક સફરમેં રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કે સાથ થે. પાનીકી કમી હો ગઈ. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા તલાશ કરો, કિસી કે પાસ કુછ પાની બચા હો તો લે આઓ. એક બરતન લે આએ જિસ્મેં ઝરાસા પાની થા.

આપ (સ.અ.વ.) ને બરતનમેં દસ્તે મુબારક ડાલા ઔર ફરમાયા ચલો. વુઝૂકા પાની ઔર ખુદાકી બરકત લો. મૈંને અપની આંખોંસે દેખા કે આપ (સ.અ.વ.) કી ઉન્ગલિયોંસે પાની ચશ્માકી તરહ ફૂટ રહા હૈ, ઔર આપ (સ.અ.વ.) કે મુબારક ઝમાનામેં ઐસા ભી હોતા થા કે હમ ખાના ખાયા કરતે થે, ઔર ખાનેકી તસ્બીહ અપને ખાનોંસે સુના કરતે થે. (બુખારી શરીફ)

(૧૫) હઝરત મઆઝ (રદ્દિ.) સે રિવાયત હૈ કે હમ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કે હમરાહ ગઝવએ તબૂકકે લિયે ચલે. આપ ઉસ સફરમેં દો દો નમાઝેં મિલા મિલાકર અદા ફરમાતે થે, પેહલે ઝોહર ઔર અસરકી નમાઝેં પળ્હી. ઉસ્કે બા'દ અંદર તશરીફ લે ગએ ઔર બાહિર તશરીફ લાકર મગરિબ ઔર ઈશા મિલાકર પળ્હી. ઉસ્કે બા'દ ફરમાયા, ઈન્શા અલ્લાહ કલ તુમ લોગ તબૂકકે ચશ્મા પર પહોંચ જાઓગે, ઔર ઉસ વકત તક નહીં પહોંચોગે જબ તકકે દિન ચળ્હ ન જાએ તો જો શખ્સ ભી વહાં પહોંચે વો જબ તક કે મૈં ન આ લૂં પાનીકો હાથ ન લગાએ. હમસે પેહલે દો શખ્સ તબૂકકે ચશ્મા પર પહોંચ ચુકે થે. જબ હમ પહોંચે તો દેખા તો ચશ્મા તાગેકી તરહ બારીક બેહ રહા હૈ. રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને ઉન દોનૂંસે પૂછા, તુમને ઉસ પાનીકો હાથ તો નહીં લગાયા ? ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા જી લગાયા તો હૈ, ઉસપર આપ (સ.અ.વ.) ને નાગવારીકા ઈઝહાર ફરમાયા. ઉસ્કે બા'દ સહાબાને ચૂલ્લૂ ભર ભરકર ઉસ ચશ્મેસે થોળા પાની જમા' કર લિયા. આપ (સ.અ.વ.) ને ઉસ્મેં અપના દસ્તે મુબારક ઔર ચેહરા મુબારક ધોયા, ઔર વો પાની ઉસ ચશ્મામેં ડાલ દિયા, ઉસી વકત વો એક બળે ચશ્મેકી તરહ

બેહ પળા ઔર લોગોંને ખૂબ પાની પિયા. ઉસ્કે બા'દ ફરમાયા, મઆઝ (રદિ.) ! તુમહારી ઝિન્દગી બહોત દરાઝ (લંબી) હોગી, ઈતના પાની દેખોગે કે ઉસ્સે બાગાત પૂર હોંગે. (મુસ્લિમ)

(૧૬) હઝરત જાબિર (રદિ.) કી વો હદીસ જિસ્કો ઉબાદા ઈબ્ને વલીદ (રદિ.) ને રિવાયત કિયા હૈ, ઉસ્કે આખિરમેં મઝકૂર હૈ કે હમ અપને લશ્કરમેં પહોંચે તો રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને (ઉનસે વુઝૂ કે લિયે પાની તલબ ફરમાયા, જબ ન મિલા) તો આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, લશ્કરમેં તલાશ કરો. મૈંને અર્ઝ કિયા, કાફલા ભરમેં એક કતરા પાની ભી મુઝકો નહીં મિલા. અન્સારમેં એક શખ્સ થે જો ખાસ તૌર પર આં હઝરત (સ.અ.વ.) કે લિયે અપની મશકોંમેં પાની ઠંડા કિયા કરતે થે. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, ઉસ્કે પાસ હી જાકર દેખો ઉસ્કી મશકમેં કુછ ભી પાની હૈ. મૈં ગયા તો ઉન્કે મશકમેં ભી ઈતનાસા પાની મિલા કે અગર મૈં ઉસ્કો ઉઢેલતા તો જો હિસ્સા ઉસ્કા ખુશ્ક થા વો ઉસ્કો પી જાતા. મૈં આંપકી ખિદમતમેં હાઝિર હુવા ઔર અર્ઝ કી કે ઉન્કે મશ્કમેં તો સિર્ફ ઈતનાહી પાની હૈ કે અગર મૈં ઉસ્કો ઉઢેલું તો વો ઉસ્કે ખુશ્ક હિસ્સેમેં જઝ્બ હોકર રેહ જાએગા. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, જાઓ ઔર જાકર વોહી લે આઓ. મૈ ઉસ્કો લે આયા. આપને ઉસ્કો અપને દસ્તે મુબારકમેં લિયા ઔર ઉસપર કુછ પળહને લગે. મુઝકો મા'લૂમ નહીં કે આપને કયા પળહા થા, ઔર ઉસ્કો અપને હાથસે મલને લગે. ઉસ્કે બા'દ આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, જિસ કિસીકે પાસ ઈતના બળા પ્યાલા હો જો પૂરે કાફલેકે લિયે કાફી હો જાએ ઈસ્કા આવાઝ દો. મૈંને

એ'લાન કર દિયા કે જિસ્કે પાસ ભી ઐસા પ્યાલા હો વો લે આએ. ચુનાંચે ઈતના બળા એક પ્યાલા પેશ કિયા ગયા જિસ્કો લોગ ઉઠાકર લાએ. મૈંને ઉસ્કો આપકે સામને લાકર રખ દિયા. આપને ઉસ્મેં અપના દસ્તે મુબારક ડાલકર અપની ઉન્ગલીયાં ફૈલા દીં. ઔર ઉસ્કો તશ્તકે અંદર રખ દિયા ઔર ફરમાયા કે જાબિર લો ઔર **બિસ્મિલ્લાહ** કેહકર મેરે હાથ પર ડાલો. મૈંને **બિસ્મિલ્લાહ** કેહકર પાની ડાલા. મૈંને દેખા આપકી ઉન્ગલિયોં કે દરમિયાનસે પાની ઉબલા. ફિર પૂરે પ્યાલામેં પાની જોશસે ચક્કર લગાને લગા. હત્તાકે પ્યાલા પાનીસે લબરેઝ હો ગયા. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા જાબિર! એ'લાન કર દો જિસ્કો પાનીકી ઝરૂરત હો વો આકર લે લે. યે બયાન કરતે હૈં કે લોગ દૌળ દૌળકર આતે રહે, ઔર પી પીકર સૈરાબ હોતે ગએ. યે બયાન કરતે હૈં. મૈંને કહા, કોઈ શખ્સ ઐસા ઔર હૈ જિસ્કો પાનીકી ઝરૂરત હો ? ઉસ્કે બા'દ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને પ્યાલાસે અપના હાથ બાહિર નિકાલ લિયા, ઔર પ્યાલા થા કે જૂંકા તૂં ભરાકા ભરા થા. (મુસ્લિમ)

(૧૭) હઝરત ઈમરાન ઈબ્ને હુસૈન (રદિ.) બયાન કરતે હૈં; મૈં એક સફરમેં આપ (સ.અ.વ.) કે સાથ થા. હમ સારી રાત ચલતે રહે, સુબ્હકે કરીબ આરામકે લિયે ઉતરે. ઔર (ઐસે ગાફિલ સો ગએ) કે હમારી આંખ ન ખુલ સકી, યહાં તક કે આફતાબ ચમક ઉઠા. જો શખ્સ હમ સબમેં પેહલે બેદાર હુએ વો અબૂબકર (રદિ.) થે. હમારા દસ્તૂર યે થા કે હમ આપ (સ.અ.વ.) કો સોતેમેં જગાયા ન કરતે થે, યહાં તક કે આપ ખૂદ હી બેદાર ન હો જાતે. ક્યૂંકે હમ નહીં જાનતે થે કે

વો નઈ બાત કયા હૈ જો ખ્વાબકી હાલતમેં આપકો પેશ આ રહી હૈ. ઉસ્કે બા'દ ઉમર (રદિ.) બેદાર હુએ ઔર **અલ્લાહુ અકબર અલ્લાહુ અકબર** કેહને લગે, યહાં તક કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ભી જાગ ઉઠે. આપ (સ.અ.વ.) ને જબ સર ઉઠાયા ઔર દેખા કે આફ્તાબ ચમક ઉઠા હૈ તો ફરમાયા, યહાંસે નિકલ ચલો ઔર હમકો લેકર રવાના હો ગએ, યહાં તક કે અબ ધૂપમેં સુફેદી આ ગઈ થી (યા'ની કરાહતકા વકત નિકલ ગયા થા). આપ (સ.અ.વ.) ને ઉતરકર હમકો નમાઝ પઢાઈ. હમારે સાથ એક શખ્સ થા કે વો અલાહિદા જાકર બૈઠ ગયા, ઔર ઉસને હમારે સાથ નમાઝ નહીં પઢી. આપ (સ.અ.વ.) ને નમાઝસે ફારિગ હોકર ઉસ્સે સવાલ કિયા, હમારે સાથ તુમને નમાઝ કયૂં નહીં પઢી ? ઉસને અર્ઝ કિયા કે મુઝકો ગુસલકી ઝરૂરત પેશ આ ગઈ થી, ઔર પાની થા નહીં. આપ (સ.અ.વ.) ને ઉસ્સે ફરમાયા, મિટ્ટીસે તયમ્મુમ કર વો તેરે લિયે કાફી હૈ. ઉસને તયમ્મુમ કિયા ઔર નમાઝ અદા કી. ફિર હમકો સખ્ત પ્યાસ લગી તો આપ (સ.અ.વ.) ને પાનીકી તલાશકે લિયે એક કાફલા જો આગે જા રહા થા, ઉસ્કી તરફ જલ્દીસે હમકો રવાના કિયા. હમ ચલ દિયે, કયા દેખતે હૈં કે એક ઔરત અપની છાગલોં કે દરમિયાન ઊંટની પર પૈર લટકાએ જા રહી હૈ. હમને ઉસ્સે પૂછા, પાનીકા ચશ્મા કહાં મિલેગા ? ઉસને જવાબ દિયા, અરે પાની કહાં. હમને ઉસ્સે પૂછા, તેરે ઘર ઔર પાનીકે દરમિયાન કિતના ફાસલા હોગા? ઉસને કહા કે એક દિન રાતકા. હમને કહા કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કે પાસ ચલ. ઉસને કહા રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.)

કિસકો કેહતે હૈં? હમ ઉસ્કે સાથ ઔર કોઈ બાત ન કર સકે, પસ ઉસ્કો સાથ લેકર ચલ દિયે. ઔર રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કે સામને લાકર ઉસ્કો પેશ કર દિયા. આપ (સ.અ.વ.) ને પાની કે મુતઅલ્લિક ઉસ્સે દરયાફ્ત કિયા. ઉસને આપકો ભી વોહી જવાબ દિયા જો હમકો દિયા થા. ઔર યે કેહને લગી કે મૈં એક બેવા ઔરત હૂં ઔર મેરે બચ્ચે યતીમ હૈં. આપને હુકમ દિયા કે ઉસ્કી ઊંટની બિઠા દી જાએ. ચુનાંચે તા'મીલે ઈર્શાદ કી ગઈ. આપ (સ.અ.વ.) ને ઉસ્કી છાગલોં કે ઉપર દહાનેમેં દહન મુબારકસે કુલ્લી કર કે પાની ડાલ દિયા, ઔર ઉસ્કી ઊંટનીકો ખળા કર દિયા, (તાકે નીચેકે દહાનેસે પાની લે લિયા જા સકે.) ઉસ વકત હમ ચાલીસ (૪૦) શખ્સ થે ઔર સબ પ્યાસે થે, સબને શિકમ સૈર હોકર પાની પિયા, ઔર અપને અપને પાનીકે ઊંટ ઔર મશ્કીઝે ઔર જિતને બરતન થે સબ પાનીસે ભર લિયે, ઔર હમારે ઉસ રફીકને ગુસલભી કર લિયા, મગર સિર્ફ ઈતના કિયા કે અપને ઊંટોંકો પાની નહીં પિલાયા, લેકિન છાગલેં થીં કે પાનીકે જોશકે મારે ફટી જા રહી થી. ઉસ્કે બા'દ આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે અબ થોળા બહોત જો કુછ ખાનેકા સામાન તુમહારે પાસ હો વો ઉસ્કે લિયે લે આઓ. હમને ઉસ ઔરતકે લિયે કુછ રોટીકે ટુકળે ઔર ખજૂરેં જમા' કર દી. આપ (સ.અ.વ.) ને ઉન્કો એક થેલીમેં ડાલકર ઉસ્સે કહા કે જા યે અપને બચ્ચોંકો ખિલા દે, ઔર યે યાદ રખના કે હમને તેરે પાનીકા કુછ નુકસાન નહીં કિયા હૈ. જબ વો અપને ઘર આઈ તો ઉસને કહા, મૈંને ઐસા બળા જાદૂગર કોઈ નહીં દેખા, વરના તો તસ્લીમ કરના હોગા!

કે વો શખ્સ સચ્ચા નબી હૈ, જૈસાકે ઉસ્કા દા'વા હૈ. ઉસને યે કરિશ્મે દિખાએ. રાવી બયાન કરતે હૈં કે ઉસ ઔરત કી બ–દૌલત અલ્લાહ તઆલને ઉસ્કે કબીલેકે લોગોંકો હિદાયત નસીબ ફરમાઈ. ચુનાંચે ખૂદ વો ઔર ઉસ્કા સબ ખાનદાન મુસલમાન હો ગયા. (બુખારી, મુસ્લિમ)

(૧૮) હઝરત અબૂ કતાદા (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે એક બાર આપ (સ.અ.વ.) ને હમારે સામને ખુત્બા દિયા, ઔર ઉસ્મેં ફરમાયા કે તુમ લોગ આજ શામ ઔર સારી રાત સફર કરનેકે બા'દ કલ ઈન્શા અલ્લાહ તઆલા ચશ્મા પર જા પહોંચોગે, બસ લોગ ચલ પળે ઔર એક દૂસરેકી તરફ કોઈ તવજ્જોહ ન કરતા થા, બસ સફર તય કરનેમેં મશ્ગૂલ થે. ઉસ્કે બા'દ વાદીમેં પહોંચે ઔર વહાં ગફલતકી નીંદ સો જાનેકા કિસ્સા બયાન કિયા. ઉસ્કે બા'દ યે કેહતે હૈં કે વુઝૂકે પાનીકા જો બરતન મેરે સાથ થા આપ (સ.અ.વ.) ને ઉસ્કો મંગાયા, ઉસ્મેં થોળાસા પાની થા. આપ (સ.અ.વ.) ને ઉસ પાનીસે મુખ્તસરસા વુઝૂ ફરમાયા, ઔર જો બચા ઉસ્કે મુતઅલ્લિક ફરમાયા કે ઉસ્કો મેહફૂઝ રખના. આઈન્દા ચલકર ઉસ્સે એક બળા મોઅજિઝહ ઝાહિર હોગા. યે કેહતે હૈં કે જબ સુબહ હો ગઈ તો ઉન્હોંને દેખા કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) અભી તક તશરીફ નહીં લાએ. ઉસપર અબૂબકર ઔર ઉમર (રદિ.) ને ફરમાયા, યે નહીં હો સકતા કે આપ (સ.અ.વ.) વા'દા ફરમાએં ઔર ફિર ઉસ્કા ખિલાફ કરેં. લોગોંને યે મશ્વરા દિયા કે આપ (સ.અ.વ.) તુમહારે સામને હૈં, ઔર અબૂબકર (રદિ.) ઔર ઉમર (રદિ.) જૈસે બળે અસ્હાબ મૌજૂદ હૈં, અગર ઉન્કી રાય

પર અમલ કરોગે તો કામિયાબ હોંગે. રાવી બયાન કરતે હૈં કે હમ ઉન લોગોંસે ઉસ વકત આકર મિલે જબ કે દિન ચઢ ચુકા થા, ઔર આફતાબકી ગરમીસે હર ચીઝ જલને લગી થી. લોગોંને આપસે ફરિયાદ કી, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! હમ તો પ્યાસે મરે. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા નહીં, ઐસી કોઈ બાત નહીં હોગી. યે કેહકર આપને વુઝૂકે પાનીકા બરતન મંગાયા. રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) બરતનસે પાની ડાલતે થે, ઔર અબૂ કતાદા (રદિ.) લેકર લોગોંકો પિલાતે જા રહે થે. લોગોંકા બરતનકે પાનીકો દેખના થા કે ઉસપર ટૂટ પળે. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, અપને અખ્લાક દુરૂસ્ત રખ્ખો, તુમમેંસે હર હર ફર્દ પાની પીકર સૈરાબ હોગા. ચુનાંચે ફૌરન લોગોંને તા'મીલે ઈર્શાદ કી, ઔર આપ બ-દસ્તૂર પાની ડાલતે રહે. ઔર અબૂ કતાદા (રદિ.) લેકર લોગોંકો પિલાતે રહે, યહાં તક કે મજમા' ભરમેં મેરે ઔર આપ (સ.અ.વ.) કે અલાવા કોઈ નહીં રહા. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, અબ તુમભી પી લો. મૈંને અર્ઝ કિયા, જબ તક આપ (સ.અ.વ.) ન પી લેં. મૈં કૈસે પી સકતા હૂં. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, તરીકા યેહી હૈ કે જો તકસીમ કરનેવાલા હોતા હૈ ઉસ્કા નંબર સબસે આખિરહીમેં હોતા હૈ. ચુનાંચે મૈંને પાની પી લિયા, ઔર આપને ભી નોશ ફરમા લિયા. રાવી કેહતે હૈં કે (અગલે રોઝ) ચૈનસે પાની પર પહોંચે ઔર વો ખૂબ સૈરાબ થે. અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને રબાહ (રદિ.) કેહતે હૈં કે મૈં ઈસ હદીસકો જામેઅ મસ્જિદમેં બયાન કર રહા થા કે અચાનક ઈમરાન ઈબ્ને હુસૈન (રદિ.) ને મુઝકો ટોકા, ઔર ફરમાયા કે ઝરા સોચકર હદીસ બયાન કરો, કયૂંકે ઉસ

રાતકે કાફ્લામેં મૈં ભી શરીક થા. મૈંને અર્ઝ કિયા, આપ મુઝસે ઝિયાદહ જાનનેવાલે હૈં. ઉન્હોંને પૂછા, તુમ કિસ કબીલેકે આદમી હો ? મૈંને કહા, અન્સારમેંકા. ઈમરાન ઈબ્ને હુસૈન (રદિ.) ને ફરમાયા કે તુમ અપની હદીસકો બેહતર જાનતે હો. ઈમરાન (રદિ.) કેહતે હૈં, ઉસ રાતમેં મૈં ભી શરીક થા ઔર મુઝકો યે ખ્યાલ ન થા કે ઈસ વાકિઆકો જિસ તરહ તુમને મેહફૂઝ કિયા હૈ, ઈસ તરહ કિસી ઔરને મેહફૂઝ કિયા હોગા? (શેખૈન)

(૧૯) હઝરત ઝિયાદ ઈબ્ને હારિષ (રદિ.) સદાઈસે રિવાયત હૈ, જિસ્કો ઈમામ અહમદ ઔર તિરમિઝી ઔર અબૂ દાઊદ ને ઈતના ઈઝાફા ઔર નકલ કિયા હૈ, જિસ્કે આખિરમેં હૈ કે ઉસ્કે બા'દ હમને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.)! હમારા કુંવા કે જબ સરદીકા મોસમ આતા હૈ તો ઉસ્કા પાની હમકો કાફી હોતા હૈ, ઔર હમ ઉસ્કે ગિર્દ આબાદ હો જાતે હૈં. ઔર જબ ગરમીકા મોસમ આતા હૈ તો ઉસ્મેં પાની બહોત કમ રેહ જાતા હૈ ઔર હમ અપને ઈર્દ ગિર્દ કે પાનીયોં પર ફૈલકર મુતફર્રિક હો જાતે હૈં. ઔર હમારે ચારોં તરફ હમારે દુશ્મન આબાદ હૈં. આપ હમારે કુવેં કે લિયે દુઆ ફરમા દીજિયે કે ઉસ્કા પાની હમેશા હમકો કાફી મિલ જાયા કરે, ઔર હમકો ઈધર ઉધર મુતફર્રિક હોનેકી ઝરૂરત ન હો. આપ (સ.અ.વ.) ને સાત કંકરીયા મંગાઈ ઔર ઉન્કો અપને હાથમેં મલા, ઔર ઉનપર કુછ દુઆ પઢી, ઔર ફરમાયા કે અચ્છા ઈન કંકરીયોંકો લે જાઓ ઔર જબ અપને કુવેં પર જાના હો તો ઉન્કો **બિસ્મિલ્લાહ** કેહકર એક એક કરકે ડાલના. સદાઈ બયાન કરતે હૈ, હમને આપ (સ.અ.વ.) કે હુકમકી તા'મીલ કી

તો કુવેંમેં ઈતના પાની હો ગયા કે હમ કોશિશ કરકે ભી ઉસ્કી તેહ કો ન દેખ સકતે થે.

(૨૦) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) સે રિવાયત હૈ કે એક મરતબા લશ્કરમેં કિસીકિ પાસ પાની ન રહા થા. આપ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં એક શખ્સ હાઝિર હુવા ઔર અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! લશ્કરકે પાસ પાની નહીં રહા. આપ (સ.અ.વ.) ને પૂછા, તુમહારે પાસ કુછ પાની હૈ ? ઉસને કહા કે હૈ. ફરમાયા કે ઉસ્કો મેરે પાસ લે આઓ. વો એક બરતન લે આયા, ઉસમેં થોળાસા પાની થા. આપ (સ.અ.વ.) ને અપની ઉન્ગલીયાં બરતનકે ઉપર ફૈલાઈ. યે બયાન કરતે હૈં કે આપ (સ.અ.વ.) કી ઉન્ગલિયાંમેંસે પાની કે ચશ્મે ઉબલ પળે. આપ (સ.અ.વ.) ને બિલાલ (રદિ.) સે ફરમાયા, આવાઝ દે દો કે વુઝૂકે લિયે બરકતકા પાની લે લે.

(મુસ્નદે ઈમામ અહમદ)

(૨૧) હઝરત સલ્મા ઈબ્ને અકવઅ (રદિ.) કી હદીસમેં ભી ઈસી તરહ હૈ: વો કેહતે હૈં કે હમ આપ (સ.અ.વ.) કે હમરાહ એક ગઝવહમેં થે તો હમેં ભૂખસે તકલીફ હોને લગી, યહાં તક કે હમારા ઈરાદા યે હુવા કે અપની એક આધ સવારીકે ઊંટકો ઝબહ કર દે: તબ હમકો અલ્લાહકે નબી (સ.અ.વ.) ને હુકમ દિયા કે હમ સબ અપને અપને નાશ્તાદાનોંકો ઈખટ્ઠા કરેં તો હમને ચમળેકા એક દસ્તરખ્વાન બિછાયા, ઔર સબ લોગોંકા તોશા ઈસી દસ્તરખ્વાન પર ઈખટ્ઠા હુવા તો મૈંને ગરદન ઉઠાઈ કે ઉસ્કા અંદાઝા કરૂં કે કુલ મિલાકર કિતના જમા' હો ગયા. તો મૈંને અંદાઝા કિયા કે વો

કુલ કિતના હોગા જૈસા કે બકરીકી બૈઠક હોતી હૈ (યા'ની ઉસ્કી બૈઠનેકી જગહ), ઔર હમારી તા'દાદ ચૌદાસો (૧૪૦૦) થી. રાવી કેહતે હૈં કે હમ સબને ખાયા, ઔર પેટ ભર ભરકર ખાયા. ફિર હમ સબને અપને અપને તોશાદાન ભી ભર લિયે તો આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, કહીં કુછ પાની ભી હૈ ? રાવી કેહતે હૈં કે એક શખ્સ એક બરતન લેકર આયા જિસ્મેં ચંદ કતરે પાની થા તો આપને ઉસ્સે એક બરતનમેં ઉંઢેલ લિયા તો હમ સબ ચૌદાસો આદમીયોંને થોળા થોળા પાની લેકર વુઝૂ કિયા. ઉસ્કે બા'દ આઠ (૮) આદમી ઔર આએ ઔર ઉન્હોંને પૂછા, કુછ ઔર પાની વુઝૂકે લિયે બચા હૈ યા નહીં ? તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, બસ અબ પાની ખતમ હો ગયા.

(બુખારી શરીફ)

(૨૨) હઝરત અનસ (રદિ.) સે યે રિવાયત ભી હૈ કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ઔર આપ (સ.અ.વ.) કે સહાબા (રદિ.) મકામે ઝૌરાઅમેં થે. યે મદીના તય્યિબહમેં બાઝારકે પાસ એક મકામકા નામ થા ઔર વહાં મસ્જિદ ભી થી. આપને પ્યાલા મંગાયા જિસ્મેં થોળાસા પાની થા, ઉસ્મેં અપના હથા ડાલા તો પાની આપકી ઉન્ગલિયોંસે ફૂટ ફૂટકર ઉબલને લગા, યહાં તક કે આપ (સ.અ.વ.) કે સબ સાથિયોંને વુઝૂ કર લિયા. મૈંને પૂછા, અય અબૂ હમઝા (રદિ.) ! હઝરત અનસ (રદિ.) કી કુન્નિયત હૈ. આપકે ઉન સાથીયોંકી તા'દાદ કુલ કિતની હોગી? ઉન્હોંને જવાબ દિયા, તકરીબન તીનસો (૩૦૦) કે કરીબ સહાબા (રદિ.) હોંગે. દૂસરી રિવાયતમેં હૈ કે યે પાની ઈતના થા કે આપ (સ.અ.વ.) કી ઉન્ગલીયાંભી ઉસ્મેં ન ડૂબતી થી. (શૈખૈન)

(૨૩) હઝરત અનસ (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે મૈંને રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કો દેખા ઉસ વક્ત નમાઝે અસરકા વક્ત આ ચુકા થા. લોગોંને વુઝૂકે લિયે પાની તલાશ કિયા તો ન મિલા. આપ (સ.અ.વ.) કે સામને થોળાસા પાની પેશ કિયા ગયા. આપને ઉસ બરતનમેં અપના દસ્તે મુબારક ડાલા, ઔર લોગોંસે કહા કે વુઝૂ કરે. ઉન્કા બયાન હૈ કે મૈંને આપ (સ.અ.વ.) કી ઉન્ગલીયોંસે પાની ઉબલ ઉબલકર નિકલતા હુવા દેખા ઔર તમામ હાઝિરીનને એક એક કરકે વુઝૂ કર લિયા. (શેખૈન)

(૨૪) હઝરત જાબિર (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે મૈં આપ (સ.અ.વ.) કે સાથ થા. મૈંને દેખા કે અસરકી નમાઝકા વક્ત આ ગયા હૈ ઔર હમારે પાસ પાની નહીં હૈ, સિર્ફ જો કિસીકે પાસ બચા હુવા રેહ ગયા થા બસ વોહી થા, તો વો એક બરતનમેં ડાલકર આપ (સ.અ.વ.) કે સામને પેશ કિયા ગયા. આપ (સ.અ.વ.) ને અપના દસ્તે મુબારક ઉસ્મેં ડાલા ઔર અપની ઉન્ગલિયાં ફૈલા દીં. ઉસ્કે બા'દ ફરમાયા, લોગો ! ચલો વુઝૂકા પાની ઔર અલ્લાહકી તરફસે બરકત લૂટો. મૈંને દેખા કે પાની થા કે ફૂટ ફૂટકર આપકી ઉન્ગલીયોંસે ઉબલ રહા થા. હત્તાકે તમામ સહાબા (રદિ.) ને વુઝૂ ભી કર લિયા, ઔર ખૂબ પી ભી લિયા. ઔર મૈંને તો જિતના પાની મેરે પેટમેં સમા સકતા થા વો બળી તરહ પી ડાલા, ક્યૂંકે મૈં જાન ચુકા થા કે યે બરકત હી બરકતકા પાની હૈ. મૈંને જાબિર (રદિ.) સે સવાલ કિયા, ઉસ વક્ત તુમ કિતને સહાબા (રદિ.) થે ? તો ઉન્હોંને કહા, એક હઝાર ઔર ચારસો (૧૪૦૦). (શેખૈન)

(૨૫) યે રિવાયત ભી હઝરત જાબિર (રદિ.) સે સહીહ

હૈ કે સુલ્હે હુદૈબિયામેં હમકો પાની ન મિલ સકા, ઔર હમકો સખ્ત પ્યાસ લગી. આપકે સામને એક ચમળેકા થેલા થા. આપ (સ.અ.વ.) ને ઉસ્સે પાની લેકર વુઝૂ કિયા, ફિર કયા થા લોગ પાની દેખકર બેતાબી કે સાથ ઉસ્કી તરફ લપકે. આપ (સ.અ.વ.) ને યે દેખકર ફરમાયા, તુમ્હેં કયા હો ગયા હૈ ? ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા, હમારે પાસ ન વુઝૂકે લિયે પાની હૈ ન પીનેકે લિયે, બસ યેહી હૈ જો આપકે સામને હૈ. આપ (સ.અ.વ.) ને ઉસ થેલેમેં અપના દસ્તે મુબારક ડાલા, બસ પાની થા કે આપ (સ.અ.વ.) કી ઉન્ગલીયોંસે ચશ્મેકી તરહ ઉબલ ઉબલકર નિકલને લગા. હમને ખૂદ પિયા ભી ઔર વુઝૂભી કિયા. મૈંને પૂછા, તુમ કિતને થે ? યે બયાન કરતે હૈં કે અગર હમ એક લાખ ભી હોતે તો પાનીકા આલમ યે થા કે ઉન્કો ભી કાફી હોતા, મગર ઉસ વકત હમ (૧૫૦૦) પંદરહસો થે. (શેખૈન)

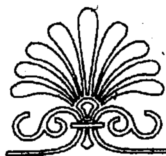
(૨૬) હઝરત બરાઅ ઈબ્ને આઝિબ (રદિ.) સે રિવાયત હૈ કે તુમ લોગ તો ફત્હે મક્કાકો ફત્હે અઝીમકા મિસ્દાક સમઝતે હો, ઔર કિસી શક ઔર શુબ્હાકે બગૈર વો બળી ફત્હ થી, લેકિન હમ તો બૈતુર્રિઝવાનકો જો સુલ્હે હુદૈબિયાકે મૌકા' પર હુઈ થી બળી ફત્હ સમઝતે હૈં. હમ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કે સાથ ચૌદાસો (૧૪૦૦) સહાબા (રદિ.) થે, ઔર હુદૈબિયા વહાં એક કુંવા થા જિસ્કા પાની હમને સબ ખીંચ ખીંચકર નિકાલ લિયા થા. હત્તાકે ઉસ્મેં પાનીકા એક કતરા તક બાકી નહીં છોળા થા. યે ખબર આપ (સ.અ.વ.) કો ભી પહોંચ ગઈ. આપ તશરીફ લાએ ઔર ઉસ્કી મન્ડેર (કાંઠા) પર આકર બૈઠ ગએ. ઔર એક બરતનમેં કુછ પાની મંગાયા ઔર

વુઝૂ ફરમાયા, ઔર કુલ્લી કરકે વો પાની ઉસ કુવેંમેં ડાલ દિયા. હમને કુછ ઝિયાદહ દેર ભી નહીં કી થી કે ઉસ્મેં ઈતના પાની બઢ ગયા કે જિતના હો સકા. હમને ખૂદ પાની પિયા ઔર અપને ઊંટોંકો ભી પિલાયા. ઉસ વકત હમારી તા'દાદ ચૌદાસો હોગી યા ઉસ્સે કુછ ઝિયાદહ. (બુખારી)

(૨૭) હઝરત અનસ (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે આપ (સ.અ.વ.) ને કુછ પાની તલબ ફરમાયા. આપ (સ.અ.વ.) કે સામને એક કુશાદા (ચોઙા) પ્યાલા પેશ કિયા ગયા, ઔર લોગોંને ઉસ્સે વુઝૂ કરના શુરૂ' કર દિયા. રાવી કેહતે હૈં કે મૈંને અંદાઝા લગાયા તો કોઈ સત્તર અસ્સીકે દરમિયાન લોગ થે. (શેખૈન)

(૨૮) હઝરત અબ્દુર્રહમાન ઈબ્ને અબૂબકર (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે અસ્હાબે સુફ્ફા ગરીબ લોગ થે. ઔર આપ (સ.અ.વ.) ને હુકમ ફરમાયા કે જિસ શખ્સકે પાસ દો આદમીયોંકા ખાના હો ઉસે ચાહિયે કે તીસરેકો અપને સાથ લે જાએ, ઔર જિસ્કે પાસ ચાર આદમીયોંકા ખાના હો ઉસે ચાહિયે કે પાંચવેં યા છઠ્ઠે આદમીકો અપને સાથ (ખાના ખિલાને) લે જાએ. ઔર હઝરત અબૂબકર (રદિ.) તીન આદમીયોંકો સાથ લેકર ઘર આએ, ઔર ખૂદ આપ (સ.અ.વ.) દસ આદમીયોંકો હમરાહ લેકર ચલે, ઔર ખૂદ અબૂબકર (રદિ.) ને ભી રાતકા ખાના નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કે યહાં ખા લિયા ફિર ઠેહરે રહે, યહાં તક કે ઈશાકી નમાઝ પઢ લી ગઈ. ફિર નમાઝસે લૌટે ઔર ઈતની દેર ઠેહરે રહે કે નબી (સ.અ.વ.) કા રાતકા ખાના ખા લિયા, ઔર અબૂબકર (રદિ.) રાતકા

ઈત્ના હિસ્સા ગુઝરનેકે બા'દ ઘર પહોંચે જિતના અલ્લાહ તઆલાને ચાહા તો ઉન્કી બીવીને ઉન્સે પૂછા કે અપને મહેમાનોંકો છોળકર આપ ઈત્ની દેર કહાં રૂક ગએ ? તો અબૂબકર (રદિ.) ને પૂછા, યે બતાઓ કે તુમને ઉન્કો ખિલા દિયા યા નહીં ? કેહને લગી કે ઉન લોગોંને કહા, ઉસ વકત તક નહીં ખાએંગે જબ તક તુમ ન આ જાઓગે, તો અબૂબકર (રદિ.) કો ગુસ્સા આયા ઔર ઉન્હોંને કહા કે ખુદાકી કસમ મૈં તો ખાના નહીં ખાઉગા, તો ઉન્કી બીવીને ભી કસમ ખાકર કહા કે ફિર મૈં ભી ખાના ન ખાઉગી. ઉસપર ઉન મહેમાનોં ને ભી કસમ ખા લી કે ફિર હમ ભી યે ખાના ન ખાએંગે. અબ હઝરત અબૂબકર (રદિ.) કો તમ્બીહ હુઈ ઔર ફરમાને લગે કે યે સબ કુછ શૈતાનકી વજહસે હુવા. ઉસ્કે બા'દ ઉન્હોંને ખાના મંગાયા ઔર ખૂદ ખાયા તો મહેમાનોંને ભી ખાના ખાયા. તો યે હાલ થા કે જબ વો લોગ એક લુકમા ઉઠાતે થે તો ઉસ્કે નીચે ઉસ્સે ઝિયાદહ ખાના અપની તરફસે બઢ્હાવા હો જાતા થા તો ઉન્હોંને અપની બાવીસે ફરમાયા, અય બનૂ ફરાસકી ખાતૂન ! દેખો યે કયા હૈ ? અય મેરી આંખોંકી ઠંડક અરે યે તો પેહલેસે તીન ગુના ઝિયાદહ હો ગયા હૈ. તો ઉન સબને ખૂબ ખાયા, ઔર અબૂબકરને વો ખાના હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે પાસ ભેજવાયા. રાવી કેહતે હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ભી ઉસ્મેંસે ખાયા. (શેખેન)

હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કા ઉમૈરકે આનેકા મતલબ બતાના

ઉમૈર ઈબ્ને વહબ જબ મુશ્રિકીને મક્કા મુકર્રમાકે પાસ વાપસ આયા ઔર જંગે બદરમેં જિન કુફ્ફારકો કતલ હોના થા વો કતલ હો ગએ તો અબ ઉમૈર સફ્વાન ઈબ્ને ઉમૈયાકે પાસ હુજરેમેં આકર બૈઠા, ઔર બોલા સફ્વાન! જંગકે મકતૂલીનકે બા'દ હમારી ઝિન્દગી પર તુફ હૈ. ઉસને કહા બેશક. ઉસ્કે બા'દ જીનેકા કોઈ મઝા નહીં, અગર મેરે ઝિમ્મા કર્ઝ ન હોતા જિસ્કી અદાયગીકા મેરે પાસ કોઈ સામાન નહીં હૈ, ઔર યે બચ્ચે ન હોતે જિસ્કે લિયે મેરે બા'દ કોઈ સરમાયા નહીં હૈ, તો મૈં જાકર મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) કો કત્લ કર દેતા. અગર તુમ મેરે બચ્ચોંકો ઔર કર્ઝકી તરફસે મુઝકો મુત્મઈન કર દેતે તો મેરે લિયે ઉન્સે ઉસ વકત બહાના કરનેકા એક મૌકા' ભી હૈ. મૈં ઉન્સે યે કહૂંગા કે મૈં કૈદી ફિદયા દેનેકે લિયે આયા હૂં. ઉસ્કી ઉસ બાતસે સફ્વાન બળા ખુશ હુવા, ઔર બોલા કે અચ્છા તેરા કર્ઝ મેરે ઝિમ્મા હૈ, ઔર તેરે બચ્ચોં કે સબ ઈખરાજાત (ખર્ચા) મેરે બચ્ચોં કે બરાબર રહેંગે. સફ્વાનને ઉસ્કો સવારી દી ઔર સાઝો સામાનકે સાથ કર દિયા, ઔર હુકમ દિયા કે સફ્વાનકી તલવાર સૈકલ (તેઝ) કરકે ઝહરમેં બુઝા દી જાએ. ઔર ઉમૈર રવાના હો ગયા. મદીના પહોંચા ઔર મસ્જિદ શરીફકે દરવાઝા પર આકર ઉતરા, ઔર અપની સવારી બાંધ લી, ઔર તલવાર લેકર આપ (સ.અ.વ.) કી

તરફ ચલા. ઉમર (રદિ.) ને ઉસ્કો દેખ લિયા જિસ વક્ત વો જમાઅતે અન્સારકે દરમિયાન કુછ બાત ચીત કર રહે થે. ઉસ્કો દેખકર ઉન્હોંને ફરમાયા, યે વોહી ખુદાકા દુશ્મન અબ તુમહારે સામને હૈ, જિસને જંગે બદરમેં હમારે દરમિયાન જંગકી સાઝિશ મુરત્તબ કી થી, ઔર લોગોંકો હમારે ખિલાફ ઉભારા થા. ઉસ્કે બા'દ ઉમર (રદિ.) ખળે હુએ, ઔર આપ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં હાઝિર હુએ. ઉસ્કે બા'દ આપ (સ.અ.વ.) સે પૂરા વાકિઆ બયાન કિયા, બાત યહાં તક પહોંચી કે આપ (સ.અ.વ.) ને ઉમૈરસે પૂછા, તુમ ક્યૂં આએ હો ? વો બોલા મેરા એક કૈદી આપકે પાસ હૈ, લિહાઝા મુઝસે ઉસ્કા ફિદયા કબૂલ કર લીજિયે. આખિર આપ હમારે કબીલા કુમ્બાકે હી હૈં. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, તો તુમહારી ગરદનમેં યે તલવાર કૈસી લટક રહી હૈ ? ઉમૈરને કહા, ખુદા તઆલા ઉસ્કા સત્યાનાસ કરે. જંગે બદરહીમેં ઈસને હમેં ક્યા નફા' કિયા ? જબ મૈં ઉતરા તો ઉસ્કો લટકા હુવા ભૂલ ગયા ઔર મેરી ગરદનમેં લટકી રેહ ગઈ. આપ (સ.અ.વ.) ને ફિર પૂછા, અચ્છા સચ સચ બતા દો ક્યૂં આએ હો ? ઉસને કહા, મૈં સિર્ફ ઈસી મકસદકે લિયે આયા હૂં કે અપને કૈદીકા ફિદયા દે દૂં. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, ભલા તુમને હુજરામેં બૈઠકર સફ્વાનકે સાથ કિસ મઆમલા પર શર્ત બાંધી થી ? અબ તો વો ઘભરા ઉઠા ઔર બોલા, મૈંને તો કિસી બાત પર શર્ત નહીં બાંધી થી. આપને ફરમાયા, ઉસ બાત પર કે તુમ મુઝે કતલ કરોગે, ઔર વો તુમહારે બચ્ચોં કે ખર્ચકા કફીલ (ઝિમ્મેદાર) હોગા, ઔર તુમહારા કર્ઝ ભી અદા કરેગા. ઔર

અલ્લાહ તઆલા મેરે ઔર તુમહારે ઈસ ઈરાદાકે દરમિયાન હાઈલ હૈ (તૂ મુઝે કતલ નહીં કર સકતા). યે સુનકર ઉમૈરને ફૌરન કલિમએ શહાદત પઢા ઔર કહા, બેશક આપ (સ.અ.વ.) અલ્લાહ તઆલાકે રસૂલ હૈં. હમ વહી ઔર ઉન તમામ બાતોંકો જો આપકો સુનાઈ જાતી હૈ ઝુઠલાયા કરતે થે, લેકિન યે બાત જો હુજરેમેં બૈઠકર મેરે ઔર સફ્વાનકે દરમિયાન હુઈ થી, ઉસ્કી ખબર મેરે ઔર ઉસ્કે સિવા કિસીકો ભી નહીં, લિહાઝા ઝરૂર અલ્લાહ તઆલાને હી આપકો ઈસ્કી ખબર દી હૈ. (તબરાની)

હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કે થૂક મુબારક ઔર હાથ મુબારકકી બરકાત

(૧) હઝરત આસિમ ઈબ્ને કતાદા (રદિ.) અપને વાલિદ કતાદા ઈબ્ને નોઅમાનસે રિવાયત કરતે હૈં કે જંગે ઉહદમેં રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કે હમરાહ લડતે હુએ ઉન્કી આંખમેં ઝખમ લગા, ઔર વો રૂખસાર પર લટક આઈ. લોગોંને ચાહા કે કાટકર ફેંક દેં તો આપ (સ.અ.વ.) સે મશ્વરાકે લિયે પૂછા. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, નહીં ઐસા ન કરો. ફિર ઉસ્કો બુલાયા ઔર અપની હથેલીસે આંખકે હલ્કાકો ઝરા દબા દિયા તો ઉન્હેં મા'લૂમ હી નહીં હોતા થા કે કૌનસી આંખમેં ઝખમ આયા થા. ઔર યે આંખ દૂસરી આંખસે ઝિયાદહ ખૂબસૂરત ઔર ઝિયાદહ તેઝ હો ગઈ. ઔર એક રિવાયતમેં યૂં હૈ કે ફિર આપ (સ.અ.વ.) ને આંખકે ઢેલેકો ઉપર ઉઠાયા ઔર ઉસ્કો

ઉસ્કી જગહ પર જમા દિયા, ફિર ઉસ્કો અપની હથેલીસે ઝરા દબાયા, ઔર યૂં દુઆ ફરમાઈ, અય ઈલાહી ! ઈસ્કો ખૂબસૂરતી ઔર જમાલ અતા ફરમા. ફિર ઉન્કે ઈન્તિકાલ તક યે હાલ રહા કે ઉન્સે જો ભી મિલતા, ઉસ્કો કભી યે મા'લૂમ હી ન હોતા કે ઉન્કી કિસ આંખમેં ઝખમ લગા થા. (બુખારી, મુસ્લિમ)

(૨) હઝરત કતાદા ઈબ્ને નોઅમાનસે રિવાયત હૈ કે ઉસ્કી એક આંખ ગઝવએ બદરમેં ઈસ બુરી તરહસે ઝખ્મી હુઈ કે ઉસ્કી સફેદીં તક ઉન્કે રૂખસાર પર બેહ નિકલી તો લોગોંને ઉસ્કો બિલકુલ કાટકર બાહિર નિકાલ દેનેકા ઈરાદા કિયા. જબ આપ (સ.અ.વ.) સે ઉસ્કે મુતઅલ્લિક પૂછા ગયા તો આપ (સ.અ.વ.) ને મના' ફરમાયા, ઔર ઉન્કો બુલાકર અપની હથેલીસે ઉસ બહી હુઈ સુફેદીકો અંદર દબા દિયા. ઉસ વકત વો દુરૂસ્ત હો ગઈ, હત્તાકે યે ભી મા'લૂમ ન હોતા થા કે ઉન્કી દોનૂં આંખોંમેં કૌનસી આંખ ઝિયાદહ બેહતર હૈ. ઔર એક રિવાયતમેં યે લફ્ઝ હૈ કે વોહી આંખ ઉન્કી દોનૂં આંખોંમેં ઝિયાદહ ખુશ્નુમા હોને લગી. (બયહકી, સૈયેદાતુસ્સનદાયા)

(૩) હઝરત બરાઅ ઈબ્ને આઝિબ (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને અબૂ રાફેઅ યહૂદી કે કત્લકે લિયે ચંદ અન્સારીયોંકો મુકર્રર કિયા, ઔર ઉનપર અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અતીક (રદિ.) કો અમીર બનાયા. યે અબૂ રાફેઅ હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો બહોત તકલીફ દિયા કરતા થા, ઔર આપ (સ.અ.વ.) કે ખિલાફ લોગોંકી મદદ કિયા કરતા થા. સર ઝમીને હિજાઝમેં ઉસ્કી એક ઝમીન થી વહી વો રેહતા થા. જબ યે લોગ ઉસ્કે કરીબ પહોંચ ગએ ઔર સૂરજ ડૂબ ગયા, ઔર

લોગ અપને અપને ઘોડોંકો લેકર ચલે ગએ તો અબ્દુલ્લાહ (રદિ.) ને અપને સાથિયોંસે કહા કે આપ લોગ યહીં બૈઠેં, મૈં અકેલા જાતા હૂં, ઔર દરબાનસે મુલાતેફત ઔર બેહકાનેકી બાતેં કરૂંગા, શાયદ મૈં અંદર જા સકૂં. રાવી કેહતે હૈં કે યે કેહકર વો આગે બઢે, યહાં તક કે ફાટકકે કરીબ પહોંચે. ફિર ચાદરસે ઢાટા બાંધા, ગોયા વો કઝાએ હાજત કરને ગએ થે. બહોતસે લોગ અંદર જા ચુકે થે તો દરબાનને ઉન્કો દેખકર પુકાર કર કહા, અય અલ્લાહકે બન્દે ! અગર અંદર આના ચાહતે હો તો જલ્દ આ જાઓ, મૈં અબ ફાટક બંદ કરના ચાહતા હૂં. મૈં અંદર દાખિલ હો ગયા, ઔર એક જગા છુપકર બૈઠ ગયા. જબ ઔર લોગ ભી અંદર દાખિલ હો લિયે તો ઉસને ફાટક બંદ કર દિયા. ફિર કુન્જીયોંકા ધચ્છા એક ખુન્ટી પર લટકા દિયા. અબ્દુલ્લાહ (રદિ.) કેહતે હૈં કે મૈંને કુન્જીયોં કે પાસ જાકર ઉનપર કબ્જા કિયા, ઔર ફાટકકા તાલા ખોલ દિયા. અબૂ રાફેઅકે પાસ રાતકો કહાનીયાં કહી જાતી થીં. વો અપને એક ઉપરકે કમરેમેં થા, જબ અબૂ રાફેઅકે પાસસે ઉસ્કે અફસાનાગો (કહાનીયાં કેહનેવાલે) ભી ઉઠકર ચલે ગએ તો મૈં ઉસ્કે કોઠે પર ચઢા ઔર જિસ દરવાઝાકો ખોલકર મૈં અંદર જાતા, અંદરસે ઉસે બંદ ભી કરતા જાતા થા. મૈંને દિલમેં સોચા કે મેરે સાથીયોંકો અગર મેરે મુતઅલ્લિક કુછ ખતરાભી ગુઝરે ઔર વો મેરી મદદકો પાસ આના ચાહેંગે તો વો મેરે પાસ પહોંચને ભી ન પાએંગે. ઉસ વકત તક ઈન્શા અલ્લાહ મૈં ઉસે કતલ કર ચુકા હૂંગા. ગર્ઝ મૈં ઉસ્કે પાસ પહોંચ ગયા તો મા'લૂમ હુવા કે એક અંધેરે કમરામેં અપને બાલ બચ્ચોંકે

બીચમેં હૈ, મગર મૈં નહીં સમઝ સકતા થા કે વો ઉસ્કી કોઠળીમેં કિસ સિમ્ત પર હૈ. તો મૈંને ઉસ્કા નામ લેકર પુકારા, અબૂ રાફેઅ ! વો બોલા કૌન હૈ ? બસ મૈં આવાઝ પર અંદાઝસે બળ્હા ઔર મૈંને ઉસપર તલવારકા એક વાર કિયા. મૈં કુછ ઘભરાયા હુવા થા, ઈસ લિયે કામ પૂરા ન કર સકા, ઔર વો ચીંખા તો મૈં કમરેસે બાહિર નિકલ ગયા. બસ થોળી હી દેર ઠહેરકર મૈં ફિર કોઠરી કે અંદર ગયા, ઔર મૈંને આવાઝ બદલકર પૂછા, અબૂ રાફેઅ ! યે આવાઝ કૈસી થી ? કયા હુવા? વો બોલા અરે તેરી માં પર મુસીબત આ ટૂટે, ઘરમેં કોઈ આદમી અભી અભી મુઝે તલવાર માર ગયા. રાવી કેહતે હૈં ફિર મૈંને ઉસપર એક વાર ઔર કિયા જિસ્સે ઉસ્કા ખૂન બહોત બેહ ગયા; મગર અભી વો મરા નહીં થા. ઉસ્કે બા'દ મૈંને તલવાર ઉસ્કે પેટમેં ગોંપ દી કે પીઠ તક ધંસતી ચલી ગઈ, જબ મૈંને સમઝ લિયા કે અબ મૈંને ઉસ્કો માર ડાલા. ફિર મૈં એક એક કરકે તમામ દરવાઝે ખોલને લગા, યહાં તક કે મૈં સીળ્હી કે ખતમ તક પહોંચ ગયા. ઉસ્કે બા'દ મૈંને અપના પૈર યે સમઝકર રખ્ખા કે મૈં સીળ્હીયાં ખતમ કર ચુકા હૂં, ઔર ઝમીન પર પૈર રખ રહા હૂં તો ચાંદની રાતમેં ઝમીન પર ગિર પળા કે મેરી પિન્ડલીકી હડ્ડી ટૂટ ગઈ. મૈંને ઉસે અપને અમામાસે કસકર બાંધા, ફિર મૈં ચલા ઔર ફાટકકે પાસ જાકર બૈઠ ગયા ઔર દિલમેં યે સોચા કે મૈં ઉસ વકત તક યહાંસે ન ટલૂંગા જબ તકકે યકીની તૌર પર ન મા'લૂમ કર લૂં કે મૈંને કતલ ભી કર દિયા. જબ સુબહકે વકત મુર્ગને બાંગ દી તો એક ખબર દેનેવાલેને ફસીલ પર ચળ્હકર પુકારા કે મૈં હિજાઝવાલોં

કે તાજિર અબૂ રાફેઅકી મૌતકી ખબર સુનાતા હૂં. તબ મૈં અપને સાથીયોં કે પાસ પહોંચા ઔર મૈંને કહા, બસ અબ ભાગ ચલો. અલ્લાહ તઆલાને અબૂ રાફેઅકો કતલ કર દિયા. રાવી કેહતેં કે ફિર હમ સબ હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે પાસ પહોંચે, ઔર આપસે સારે વાકિઆત બયાન કિયે. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, અપની ટાન્ગ ફૈલાઓ તો મૈંને અપની ટાન્ગ ફૈલા દી. આપ (સ.અ.વ.) ને ઉસપર અપના દસ્ત (હાથ) મુબારક ફેર દિયા, બસ ઐસા મા'લૂમ હુવા કે જૈસે ઉસ્મેં કોઈ તકલીફ હી ન થી. (બુખારી)

(૪) હઝરત ઉસ્માન ઈબ્ને અબીલ આસ (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે આપ (સ.અ.વ.) ને જબ મુઝકો તાઈફ પર આમિલ મુકર્રર કરકે ભેજા તો વહાં પહોંચકર મુઝકો યે શિકાયત હો ગઈ કે નમાઝમેં મેરી હાલત ઐસી હો જાતી કે મુઝકો યે ખબર ન રેહતી કે મૈં કયા પઢતા હૂં. જબ મૈંને યે હાલત દેખી તો મૈં હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં હાઝિર હુવા તો આપ (સ.અ.વ.) ને તઅજ્જુબસે ફરમાયા, ઈબ્ને અબી આસ (રદિ.) ! ઔર કિસ ઝરૂરતસે આએ હો ? મૈંને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! નમાઝમેં મેરે સામને કોઈ ચીઝ ઐસી આ જાતી હૈ કે મુઝકો યે ખબર નહીં રેહતી કે મૈં કયા પઢતા હૂં. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, યે શૈતાન હૈ ઝરા કરીબ આઓ. મૈં આપ (સ.અ.વ.) કે કરીબ આ ગયા, ઔર અપને દોનૂં પૈરોં પર બૈઠ ગયા. આપ (સ.અ.વ.) ને અપના દસ્તે મુબારક મેરે સીને પર મારા, ઔર મેરે મુંહમેં અપના લુઆબે દહન (થૂક મુબારક) ડાલા ઔર ફરમાયા, ઓ ખુદાકે દુશ્મન નિકલ જા,

તીન બાર ઐસા હી કહા. ઉસ્કે બા'દ ફરમાયા, અચ્છા જાઓ, અબ અપને કામ પર જાઓ. ઉસ્માન (રદિ.) કેહતે હૈં, ખુદાકી કસમ કેહતા હૂં , ઉસ્કે બા'દ ફિર કભી મુઝે ઉસ્કા અસર નહીં હુવા. (ઇબ્ને માજહ)

(૫) હઝરત ઉમ્મે જુન્દુબ (રદિ.) બયાન કરતી હૈં કે મૈંને દસવીં તારીખકો વાદી કે અંદર ખળે હોકર રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કો જમરાતકી રમી કરતે હુએ દેખા. જબ આપ (સ.અ.વ.) વાપસ હુએ તો આપ (સ.અ.વ.) કે પીછે પીછે કબીલએ ખશમકી એક ઔરત અપના બચ્ચા લિયે હુએ આઇ જો કુછ બીમાર થા, ઔર બોલ નહીં સકતા થા. ઉસને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! યે મેરા બચ્ચા હૈ, ઔર ખાનદાનમેં બસ યેહી રેહ ગયા હૈ, ઔર ઉસ્કો કોઈ બીમારી હૈ, ઔર યે બોલ નહીં સકતા. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, અચ્છા તો થોળા પાની લાઓ. પાની હાઝિર કિયા ગયા. આપ (સ.અ.વ.) ને અપને દોનૂં દસ્તે મુબારક ધોએ, ઔર મુંહમેં પાની લેકર કુલ્લી કી, ઔર વો પાની ઉસ્કો દે દિયા ઔર ફરમાયા કે યે પાની બચ્ચાકો પિલા દો, ઔર કુછ ઉસપર છિળક દો, અલ્લાહ તઆલાસે ઉસ્કી સેહ્હતકી દુઆ કર. મૈંને દરખ્વાસ્ત કી કે ઝરા ઉસ પાનીમેંસે મુઝે ભી દે દેં. ઉન્હોંને ફરમાયા, યે તો સિર્ફ ઈસ બીમાર બચ્ચેકે લિયે હૈ. યે બયાન કરતી હૈં કે આઈન્દા સાલ મેરી ઉસ ઔરતસે ફિર મુલાકાત હુઈ તો મૈંને ઉસ્સે ઉસ્કે બચ્ચેકા હાલ પૂછા. ઉસને કહા કે વો બિલકુલ ઠીક હો ગયા, ઔર ઐસા સમઝદાર હો ગયા કે આમ લોગ ઐસે સમઝદાર નહીં હોતે. (ઇબ્ને માજહ)

(૬) હઝરત યઝીદ ઈબ્ને અબી ઉબૈદ બયાન કરતે હૈં કે મૈંને સલ્મા ઈબ્ને અકવઅકી પિન્ડલીમેં એક ઝખમકા નિશાન દેખા તો મૈંને કહા, અય મુસ્લિમ ! યે ઝખમ કૈસા હે ? કેહને લગે યે ઉસ ઝખમકા નિશાન હે જો મૈંને જંગે ખૈબરમેં ખાયા થા. તો લોગોંને શોર મચાયા કે લો સલ્મા તો કામ આ ગએ. ઉસ્કા બયાન હે કે મૈં હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં હાઝિર હુવા તો આપ (સ.અ.વ.) ને ઉસ્મેં તીન બાર ફૂંક મારી ઉસ વકતસે આજ તક મુઝે કોઈ તકલીફ નહીં હુઈ.

(૭) હઝરત સહલ (રદિ.) રિવાયત કરતે હૈં કે જંગે ખૈબરમેં આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, કલ મૈં ઐસે શખ્સકો ઝંડા દૂંગા જિસ્કે હાથોં પર અલ્લાહ તઆલા ખૈબરકી ફતહ નસીબ ફરમાએગા, ઔર ઉસ્કો અલ્લાહ ઔર ઉસ્કે રસૂલસે પ્યાર હે. ઈસ બશારતકો સુનકર લોગ તમામ રાતમેં બે–ચૈન રહે કે દેખિયે કલ ઝંડા કિસકો મિલતા હે. (યે બશારત કિસ્કે નસીબમેં હે). દૂસરે દિન હર શખ્સ ઈસી ઉમ્મીદમેં આપ (સ.અ.વ.) કે સામને હાઝિર હુવા, મગર આપ (સ.અ.વ.) ને પૂછા, અલી (રદિ.) કહાં હૈં ? લોગોંને અર્ઝ કિયા, ઉન્કી આંખેં દુ:ખ રહી હૈં. આપ (સ.અ.વ.) ને ઉન્કો બુલાયા વો આએ, આપ (સ.અ.વ.) ને ઉન્કી આંખોંમેં અપના લુઆબે દહન (થૂંક મુબારક) લગાયા ઔર દુઆ ફરમાઈ, બસ વો ઉસી વકત ઐસી સાફ હો ગઈ ગોયા ઉસ્મેં કોઈ તકલીફ હી ન થી, ફિર ઝંડા ઉન્કે હવાલે ફરમા દિયા. (બુખારી)

હુઝુરે અકરમ (સ.અ.વ.) કે લિયે દરખ્ત ઔર પત્થર ઔર જાનવરોંકા તાબે'દાર હોના

(૧) હઝરત અનસ (રદિ.) કેહતે હૈં કે હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) ઉહદ પહાડ પર ચઢે, ઔર ઉસ વકત આપ (સ.અ.વ.) કે સાથ અબૂબકર, ઔર ઉમર ઔર ઉસ્માન (રદિ.) થે તો પહાડ હિલને લગા. આપ (સ.અ.વ.) ને ઉસપર પૈર મારકર ફરમાયા ઠેહર જા, તેરે ઉપર એક રસૂલ એક સિદ્દીક ઔર દો શહીદ હી તો હૈં.

(૨) હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને કુરત બયાન કરતે હૈં કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે અલ્લાહ તઆલાકે નઝદીક સબસે ઝિયાદા અઝમત વાલા દિન યૌમુન્નહર (કુરબાનીકા દિન દસવીં ઝિલ્હજજહ) હૈ. ઉસ્કે બા'દ ગ્યારહવીં ઝિલ્હજજહ યા'ની દૂસરે દિનકા દરજા હૈ. રાવી કેહતે હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે પાસ પાંચ ઊંટ બાજ ઊંટ લાએ ગએ તો વો સબકે સબ હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કી તરફ ઝુમ ઝુમકર બઢને લગે કે જિસ્સે ચાહે ઈબ્તિદા કરેં તો જબ ઉન્કે પહેલૂ ઝમીન પર લગ ગએ તો રાવી કહેતે હૈં કે હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) ને કોઈ કલિમા આહિસ્તાસે ફરમાયા જો મૈં નહીં સુન સકા. તો મૈંને કહા કે હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) ને કયા ફરમાયા થા ? તો કહા કે જો શખ્સ ચાહે લે લે. (અબૂ દાઉદ)

(૩) હઝરત જાબિર (રદિ.) બયાન ફરમાતે હૈં કે હમ

આપ (સ.અ.વ.) કે સાથ એક સફરસે મદીના વાપસ હુએ, યહાં તક કે જબ કબીલા બની નજ્જારકે બાગોંમેંસે એક બાગકે પાસ પહોંચે તો ઉસ્મેં એક ઊંટ થા, જો શખ્સ ભી ઉસ બાગમેં ઘુસતા વો ઉસપર હમલા આવર હોતા, યે બાત આપ (સ.અ.વ.) કે સામને ઝિકર કી ગઈ. આપ (સ.અ.વ.) ઉસ બાગકે પાસ તશરીફ લે ગએ ઔર ઊંટકો આવાઝ દી. વો અપના હોઠ ઝમીન પર લટકાએ હુએ આયા, ઔર આપ (સ.અ.વ.) કે સામને ઘુટને ટેક કર બૈઠ ગયા. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, મુહાર લાઓ. આપ (સ.અ.વ.) ને મુહાર લેકર ઉસ્કી નાકમેં ડાલ દી, ઔર ઊંટ માલિકકે હવાલે કર દિયા. ફિર લોગોંકી તરફ મુતવજ્જેહ હોકર ફરમાયા, ઝમીન ઔર આસમાનમેં ઐસા કોઈ નહીં જિસ્કો ઉસ્કા યકીન ન હો કે મૈં અલ્લાહકા રસૂલ હૂં, સિવાએ કાફિર જિન્નાત ઔર કાફિર ઈન્સાનોં કે. (અહમદ)

(૪) હઝરત જાબિર (રદિ.) રિવાયત ફરમાતે હૈં કે હમ ઝાતુર્રિકાઅ (મકામકા યા ગઝવાકા નામ હૈ) મેં ગઝવાકે ઈરાદાસે નિકલે ઔર ઐસા હુવા કે જબ (મકામ) હિઝ્ઝહ વાકિમમેં પહોંચે તો સામનેસે એક દેહાતી ઔરત અપના બચ્ચા લિયે હુએ આપ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં હાઝિર હુઈ ઔર બોલી, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! યે મેરા લળકા હૈ, શૈતાનને ઉસ્કા ઐસા પીછા કિયા હૈ કે મુઝે તંગ કર દિયા હૈ. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, અચ્છા ઉસ બચ્ચાકો ઝરા મેરે કરીબ લાઓ. વો કરીબ લેકર આ ગઈ. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, ઉસ્કા મુંહ ખોલ. ઉસને બચ્ચાકા મુંહ ખોલ દિયા. આપ (સ.અ.વ.) ને

ઉસ્કે મુંહમેં અપના લુઆબે દહન ડાલકર યે અલ્ફાઝ ફરમાએ, ઓ અલ્લાહકે દુશ્મન ! તુઝ પર ફિટકાર હો, દૂર હો જા. તીન બાર યેહી કલિમાત ફરમાકર કહા, અબ અપને બચ્ચેકો લે જા, અબ યે બિલકુલ અચ્છા હો ગયા હૈ, ઔર આઈન્દા યે તકલીફ ઉસ્કો ન હોગી.

ઉસ્કે બા'દ રાવી ને હદીસમેં દો દરખ્તોંકા વાકિઆ બયાન કિયા. વો કેહતે હૈં કે ફિર હમ એક જંગલ બયાબાનમેં પહોંચે. જિસ્મેં કહીં કોઈ દરખ્ત ન થા. આપ (સ.અ.વ.) ને જાબિરસે ફરમાયા, જાબિર ! જાઓ ઔર કઝાએ હાજતકે લિયે કોઈ મુનાસિબ જગા જાકર દેખો. મૈં દેખને ચલા ગયા, મગર મુઝે કહીં કોઈ પરદાકી જગા ન મિલી, સિર્ફ દો દરખ્ત નઝર આએ જો અલાહિદા અલાહિદા થે. અગર વો એક જગા હો જાતે તો આપ (સ.અ.વ.) કે લિયે પરદા બન સકતે થે. મૈં વાપસ હુવા ઔર આપ (સ.અ.વ.) સે અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! મુઝે તો અલગ અલગ સિર્ફ દો દરખ્તહી ઐસે નઝર આએ હૈં કે અગર વો એક જગહ હો જાએં તો આપ (સ.અ.વ.) કે લિયે પરદા બન સકતે થે. આપ (સ.અ.વ.) ને કહા, જાઓ ! ઉન્કો જાકર હુકમ દો કે તુમકો રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) હુકમ દેતે હૈં કે એક જગા તુમ દોનૂં મિલ જાઓ. યે બયાન કરતે હૈં કે મૈં ગયા, ઔર આપ (સ.અ.વ.) કા હુકમ સુના દિયા. વો ફૌરન એક દૂસરેસે મિલ ગએ ગોયા વો દોનૂં એક હી જળમેં લગે હુએ દરખ્ત હૈં. મૈં વાપસ હુવા ઔર આપ (સ.અ.વ.) કો સૂરતે હાલ બયાન કી. આપ (સ.અ.વ.) તશરીફ લાએ ઔર જબ અપની ઝરૂરતસે ફારિગ હોકર વાપસ હુએ

તો મુઝકો ફરમાયા, ઉન્સે જાકર કહો, અબ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) તુમકો હુકમ દેતે હૈં કે જાઓ ફિર અપની અપની જગા ચલે જાઓ, ઔર જૈસે પેહલે થે વૈસેહી હો જાઓ. ચુનાંચે મૈં ગયા ઔર મૈંને જાકર ઉનસે કહા, રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને અબ તુમ્હેં યે હુકમ ફરમાયા હૈ, ફિર જાકર ઈસી તરહ અલાહિદા અલાહિદા હો જાઓ જૈસે પેહલે થે. ચુનાંચે હુકમકે મુવાફિક વો ઉસી તરહ વાપસ હો ગએ.

રાવીકા બયાન હૈ કે ઉસ્કે બા'દ હમ બનૂ સહારિબકી એક વાદીમેં પહોંચે તો યહાં બનૂ સહારિબકા એક શખ્સ જિસ્કા નામ ગોરિસ ઈબ્નુલ હારિસ થા. સામનેસે આયા ઉસ વક્ત રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) અપની તલવાર ગલેમેં લટકાએ હુએ થે. વો બોલા યા મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) ! ઝરા અપની યે તલવાર મુઝે દેના. આપને વો તલવાર મયાનસે નિકાલકર ઉસ્કે હવાલે કર દી. વો કુછ દેર તો આપકો દેખતા રહા ઉસ્કે બા'દ બોલા, યા મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) ! બોલો અબ મેરે હાથસે કૌન બચાએગા? આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા અલ્લાહ તઆલા, ઉસપર ઉસ્કે હાથમેં રઅશા (કપકપી) પળ ગયા, યહાં તક કે ઉસ્કે હાથસે તલવાર ગિર પળી. રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને ઉસ્કો ઉઠાકર ફરમાયા, અય ગોરિસ ! અબ તુમકો મેરે હાથસે કૌન બચાએગા ? વો બોલા કોઈ નહીં. (ઉસ્કે બા'દ ઈસ કિસ્સાકા બયાન યહાં મઝકૂર નહીં).

રાવી બયાન કરતે હૈં કે ફિર ઐસા હુવા કે જબ હમ વાપસ લૌટે તો એક સહાબી એક પરિન્દાકા ગૌસલા ઉસ્કે બચ્ચોં સમેત ઉઠાકર લે આએ, ઉસ્કે માં-આપ ભી ઉળતે હુએ

ઉસ્કે પીછે આ ગએ, ઔર ઉસ સહાબીકે હાથ પર ગિરને લગે. રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને જિસ શખ્સકે પાસ વો ગૌસલા થા, ઉસ્કી તરફ મુખાતબ હોકર ફરમાયા, ઉન બચ્ચોં કે સાથ ઉન્કે માં–બાપકી મુહબ્બત દેખકર ક્યા તુમ તઅજજુબ કરતે હો ? એક રિવાયતમેં ઉસ જગા યે ઝિયાદતી ઔર હૈ કે આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, તુમહારા પરવરદિગાર તુમ પર ઈન બચ્ચોં પર ઉન્કે માં–બાપસે કહીં ઝિયાદહ મહેરબાન હૈ.

ઉસ્કે બા'દ જબ હમ ફિર મકામે હિરહ વાઝિમ પર વાપસ હુએ તો વોહી ઔરત જો પેહલે (આસેબઝદા) બચ્ચા લેકર આઈ થી. ઈસ મરતબા તાઝા ખજૂરેં ઔર બકરીકે દૂધકા હદિયા લેકર આઈ. ઔર આપ (સ.અ.વ.) કે સામને પેશ કિયા. આપને પૂછા, બોલો તુમહારા બચ્ચા કૈસા હૈ? ઉસ્કો વો શિકાયત જો પેહલે હુવા કરતી થી, ફિર તો નહીં હુઈ? વો બોલી ઉસ પાક ઝાતકી કસમ જિસને આપ (સ.અ.વ.) કો દીને હક દેકર ભેજા હૈ વો શિકાયત તો ફિર ઉસ્કો નહીં હુઈ. આપ (સ.અ.વ.) ને ઉસ્કા હદિયા કબૂલ ફરમા લિયા.

ઉસ્કે બા'દ જબ હમ પહાળકે નીચે હિસ્સેમેં ઉતરે તો એક ઊંટ દોળતા હુવા આયા. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, જાનતે હો ઈસ ઊંટને ક્યા કહા ? સહાબા (રદિ.) ને અર્ઝ કિયા, ઈસ્કો તો અલ્લાહ ઔર ઉસ્કા રસૂલ હી ઝિયાદહ જાનેં. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, યે અપને માલિકકી શિકાયત લેકર મેરે પાસ આયા થા. યે કેહતા થા કે ઉસ્કા માલિક સાલ હા સાલ તો ઉસ્સે ખેતીકા કામ લેતા રહા, યહાં તક કે જબ ઉસ્કો ખારશી બના દિયા ઔર દુબલા બના ડાલા, ઔર જબ બુળ્હા

હો ગયા તો અબ ઉસ્કો ઝબહ કરનેકા ઈરાદા રખતા હૈ. જાબિર જાઓ, ઉસ્કો સાથ લેકર ઉસ્કે માલિકકે પાસ જાઓ, ઔર ઉસ્કો મેરે પાસ લે આઓ. મૈંને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! મૈં ઉસ્કે માલિકકો નહીં જાનતા. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, યે ઊંટ હી તુમકો બતાએગા. યે કેહતે હૈં કે વો મેરે આગે ચલને લગા, યહાં તક કે મુઝકો બનૂ કહતાકી એક મજલિસમેં લાકર ખળા કર દિયા. મૈંને પૂછા, ઈસ ઊંટકા માલિક કૌન હૈ ? લોગોંને કહા, ફલાં આદમી. મૈંને કહા, ચલો તુમકો આપ (સ.અ.વ.) બુલા રહે હૈં. વો મેરે સાથ આકર રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં હાઝિર હો ગયા. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, તેરા ઊંટ તેરી ઝિયાદતીકી શિકાયત કરતા હૈ કે મુદ્દતોં તૂને ઈસ્સે ખેતીકાં કામ લિયા, ઔર ઉસ્કો ખારશી બના દિયા, ઔર દુબલા કર દિયા, તૂ અબ ઝબહ કરનેકા ઈરાદા રખતા હૈ. ઉસને કહા, ઉસ ઝાતકી કસમ જિસને આપકો હક દેકર ભેજા વાકિઆ તો ઈસ તરહ હૈ. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, અચ્છા તૂ ઈસ્કો મેરે હાથ ફરોખ્ત કર દેગા ? વો બોલા જી હાં, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! ચુનાંચે આપ (સ.અ.વ.) ને ઉસ્કો ખરીદ લિયા ઔર દરખ્તોંમેં ઉસે આઝાદ છોળ દિયા, યહાં તક કે ઉસ્કા કોહાન (મોટાપનકી વજહસે) ભર આયા. ઉસ્કે બા'દ જબ કભી કિસી મુહાજિર યા અન્સારીકા ઊંટ બીમાર હોતા તો આપ (સ.અ.વ.) વોહી ઊંટ ઉસ્કો દે દિયા કરતે થે. ઊંટ ઈસ તરહ બહોત દિનૂં તક ઝિંદા રહા.

(૫) હઝરત અનસ (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે એક બાર

મદીનામેં (દુશ્મનકે આનેકી) ખૌફનાક અફવા ઉડી તો રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) અબૂ તલ્હાકા ઘોડા આરિયતન લેકર (તહકીકે હાલકે લિયે) ખૂદ તશરીફ લે ગએ. યે ઘોડા બૈઠા થા જબ વાપસ હુએ તો ફરમાયા, (ઈત્મીનાન રખ્ખો કોઈ બાત નહીં) ઔર ઉસ્કો તો હમને દરિયાકી તરહ તેઝ પાયા. ઉસ્કે બા'દસે દૌડમેં કોઈ ઉસ્કા મુકાબલા નહીં કર સકતા થા.

(મુત્તફકુન અલૈહ)

હઝરત જાબિર (રદિ.) કી હદીસમેં હૈ કે હમ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કે હમરાહ ચલે, યહાં તક કે એક ચટિયલ વાદીમેં ઉતરે. રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કઝાએ હાજતકો ચલે તો મૈં ભી એક લોટેમેં પાની લેકર હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કે પીછે પીછે ચલા. તો હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) ને ઈધર ઉધર નઝર ડાલી તો કોઈ ઐસી જગહ ન મિલી, જિસ્સે આપ પરદા કર સકતે. દેખા તો વાદીકે કિનારે દરખ્ત નઝર આએ. હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) ઉનમેંસે એકકે પાસ પહોંચે ઔર ઉસ્કી દો ટેહનીયાં પકડકર ફરમાયા, અલ્લાહકે હુકમસે મેરે કેહને પર ચલ, ઔર મેરા હુકમ માન, વો દરખ્ત હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કા હુકમ પાકર આપ (સ.અ.વ.) કે હમરાહ ઈસ તરહ ચલા આયા, જૈસે કોઈ ઊંટ અપની નકીલ ખીંચનેવાલેકે સાથ સાથ ચલતા હો. ઉસ્કે બા'દ દૂસરે દરખ્તકે પાસ પહોંચે, ઔર ઉસ્કી ટેહની પકડકર યેહી ફરમાયા, અલ્લાહકે હુકમસે મેરે કેહને પર ચલા આ. વો આપ (સ.અ.વ.) કે હુકમકો માનકર ઈસી તરહ ચલા આયા. જબ આપ (સ.અ.વ.) ને ઉન દોનૂં કે બીચમેં આકર દોનૂંસે મિલાયા ઔર ફરમાયા, તુમ દોનૂં

અલ્લાહકે હુકમસે પાસ પાસ જુળ જાઓ તો વો દોનૂં આપકે પાસ જુળ ગએ તો મૈં વહાં તેઝીસે ખિસક ગયા કે કહીં રસૂલુલ્લાહ મેરા કરીબ હોના મેહસૂસ ન ફરમા લેં તો મૈં દૂર ચલા ગયા, ઔર મૈં બૈઠકર દિલસે બાતેં કરને લગા, ઔર બસ મૈં થોળી દેર હી ઝરા ગાફિલ હુવા હોગા, ક્યા દેખતા હૂં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) સામનેસે તશરીફ લા રહે હૈં, ઔર દોનૂં દરખ્ત અલગ અલગ હોકર અપને અપને તને પર પેહલેકી તરહ ખળે હૈં. (મુસ્લિમ)

(૬) યઅલા ઈબ્ને મર્રહ સકફી (રહ.) કેહતે હૈં, હમને હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી તીન અજીબ બાતેં દેખી. એક દફા' તો હમ સબ આપ (સ.અ.વ.) કે હમરાહ જા રહે થે, એક ઊંટકે પાસ ગુઝર હુવા જિસ્સે ખેતીકો પાની દિયા જાતા થા, તો ઊંટને જબ આપ (સ.અ.વ.) કો દેખા તો બિલબિલાયા, ઔર અપની ગરદન ઝમીન પર રખ દી. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ઉસ્કે પાસ ખળે હો ગએ, ઔર પૂછા કે ઈસ્કા માલિક કહાં હે ? વો આયા તો આપ (સ.અ.વ.) ને ઉસ્સે ફરમાયા કે ઈસ્કો મેરે હાથ બેચ દો. ઉસને અર્ઝ કિયા જી નહીં, બલ્કે મૈં હદિયા પેશ કરતા હૂં. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, નહીં તુમ ઈસે મેરે હાથ બેચ દો. ઉસને વોહી કહા કે નહીં, મૈં હદિયા પેશ કરતા હૂં. ઔર વાકિઆ યે હે કે યે ઊંટ ઐસે ઘરાનેકા હૈ કે જિન્કે પાસ રોઝીકા સહારા ઈસ્કે સિવા કુછ ઔર હે નહીં, અચ્છા જબ તુમને ઈસ્કા હાલ બતા દિયા તો સુનો, યે ઊંટ મુઝસે શિકાયત કર રહા થા કે મુઝસે બહોત કામ લિયા જાતા હૈ, ઔર ચારા કમ દિયા જાતા હૈ. તો દેખો ઈસ્કે સાથ અચ્છા બરતાવ કિયા કરો.

દૂસરી રિવાયતમેં હૈ કે ઉન લોગોંને ઉસ્કે ઝબહ કરનેકા ઈરાદા કર લિયા થા. ઔર શરહુસ્સુન્નહમેં હૈ કે ફિર હમ ચલે, યહાં તક કે હમ એક પળાવ પર ઉતરે ઔર વહાં હુઝૂર (સ.અ.વ.) સો ગએ, ઔર એક દરખ્ત ઝમીન ચીરતા હુવા વહાં આયા, ઔર ઉસને આપ (સ.અ.વ.) કો ઢાંક કર આપ (સ.અ.વ.) પર સાયા કર દિયા, ઔર કુછ દેર બા'દ અપની જગહ વાપસ ચલા ગયા. જબ આપ (સ.અ.વ.) બે–દાર હુએ તો મૈંને યે હાલ બયાન કિયા. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, યે વો દરખ્ત હૈ જિસને અપને પરવરદિગારસે ઈજાઝત માંગી થી કે અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.) કો સલામ કરે તો અલ્લાહ તઆલાને ઈજાઝત દે દી.

રાવી કેહતે હૈં કે ફિર હમ વહાંસે ચલે ઔર એક તાલાબ પર પહોંચે તો એક ઔરત અપના બચ્ચા લેકર આઈ, જિસ્કા દિમાગ ખરાબ હો ગયા થા. તો આપ (સ.અ.વ.) ને ઉસ્કી નાક પકળી ઔર ફરમાયા, નિકલ દૂર હો જા, મૈં અલ્લાહકા રસૂલ હૂં. હમ આગે ચલે, ફિર જબ હમ વાપસ લૌટને લગે તો ઉસી તાલાબ પર પહોંચે. તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ઉસ ઔરતસે ઉસ લળકે કે મુતઅલ્લિક દર્યાફ્ત ફરમાયા. તો ઉસને કહા કે ઉસ ઝાતકી કસમ જિસને આપ (સ.અ.વ.) કો દીને હક દેકર ભેજા. હમને આપ (સ.અ.વ.) કે જાનેકે બા'દ ઉસપર કુછ અસર નહીં દેખા. (મિશ્કાત શરીફ)

(૭) હઝરત ઈબ્ને મસઊદ (રદિ.) કેહતે હૈં કે હમ એક સફરમેં હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે સાથ થે. એક આદમી એક ઝાળીમેં ઘુસા, ઔર વહાંસે એક ચિળીયાકા અંડા ઉઠા લાયા, વો ચિળિ

યા ભી ફૂળ ફૂળાઈ હુઈ હુઝુર (સ.અ.વ.) ઔર આપ (સ.અ.વ.) કે સહાબા (રદિ.) કે સરોં પર આકર મુન્ડલાને (ઘૂમને) લગી. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, ઉસ્કો કિસીને સતાયા હૈ. મજમામેંસે એક શખ્સ બોલા, મૈં ઉસ્કા અંડા લાયા હૂં. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, ઉસપર તરસ ખાકર ઉસ્કા અંડા વાપસ રખ આઓ. (અબૂ દાઉદ તબાલસી)

(૮) હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને જઅફર (રદિ.) બયાન કરતે હૈં કે એક દિન આપ (સ.અ.વ.) ને મુઝકો સવારી પર અપને પીછે બિઠા લિયા, ઔર ચુપકેસે એક બાત મુઝસે કહી જો મૈં કિસી શખ્સ પર ઉસ્કો ઝાહિર નહીં કરૂંગા. રાવી બયાન કરતે હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો રફએ હાજતકે લિયે પરદાકી જગા સબસે ઝિયાદા પસંદ થી વો બાગ હોં ખજૂરકે યા દરખ્ત હોં. ચુનાંચે એક અન્સારી (રદિ.) કે બાગમેં આપ (સ.અ.વ.) તશરીફ લે ગએ. અચાનક એક ઊંટ આપ (સ.અ.વ.) કે સામને આયા, જબ ઉસને રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કો દેખા તો એક આવાઝ નિકાલી, ઔર ઉસ્કી દોનૂં આખોંસે પાની જારી હો ગયા. હુઝૂર (સ.અ.વ.) ઉસ્કે પાસ તશરીફ લે ગએ તો આપને ઉસ્કે સર ઔર કનપટ્ટી પર દસ્ત મુબારક ફેરા વો ખામોશ હો ગયા. ઉસ્કે બા'દ ફરમાયા, યે ઊંટ કિસ્કા હૈ ? એક અન્સારી નૌજવાન આગે આયા ઔર ઉસને કહા, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! મેરા હૈ. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, ઈસ જાનવર પર જિસ્કો અલ્લાહ તઆલાને તુમહારી મિલકિયતમેં દે રખ્ખા હૈ, તુમકો અલ્લાહ તઆલાકા ખૌફ નહીં આતા ? ઈસ ઊંટને ઈસ બાતકી શિકાયત કી હૈ મુઝસે કે મુઝે ભૂખા

રખતા હૈ, ઔર માર મારકર ઘુલાએ રખતા હૈ.

(૯) હઝરત શૈબા રિવાયત કરતે હૈં કે હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) ને હઝરત અબ્બાસ (રદિ.) સે ફરમાયા, અબ્બાસ (રદિ.) કુછ કંકરીયાં ઉઠાકર મુઝકો દેના. ઔર ફ઼ૌરન આપ (સ.અ.વ.) કી ખચ્ચરી અલ્લાહ તઆલાકે હુકમસે નીચે હોકર ઈતની ઝુક ગઈ કે ઉસ્કા પેટ ઝમીનસે લગનેકે કરીબ હો ગયા. આપ (સ.અ.વ.) ને થોળીસી કંકરીયાં ઉઠા લી ઔર દુશ્મનકી જાનિબ ઉન્કો ફેંકા ઔર ફરમાયા **શાહતિલ વુજૂહા**. (બગવી)

તમ્મત બિલ ખૈર

